

250022

OSZK

Digitized by Google

OSZK

22 fr.

VADÖLŐ.

— KÉPEKKEL. —

COOPER FENIMORE

ANGOL EREDETIJE NYOMÁN AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA ÁTDOLGOZTA

MIKES LAJOS.

BUDAPEST.

LAMPEL RÓBERT (WÖDIANER F. ÉS FIAI)

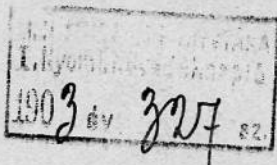
CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉS KIADÁSA.

P
1822

Minden jog fentartva.

250022

I. Az őserdőben.

tizenhatszadik század közepe táján, mikor New-York városa helyén rengeteg őserdők közepette egy kis gyarmat volt még csak, az indián harcos a Hudson folyam mindkét partján szabadon élvezhette még ősei vadászterületét, s győzelmet remélve bátran védekezett, nesztelen mokasszinjában megmeglépve az ellenséget, a fehér emberek betolakodása ellen.

Történetünk ott folyt le az északamerikai őserdőkben ez időtájt. Meleg juniusi nap tűzött le a rengeteg magas fainak lombkoronájára, s a csendet a vadon mélyéből időnként fel-felhangzó kiáltások zavarták csak. Bizonyára két eltévedt vándor hangja volt, a kik egymástól elválva keresték az utat. Nemsokára hangos örömrivalgás hangzott, annak jeléül, hogy czéljukat el is érték, s pár pillanat múlva egy férfi alakja bukkant ki a sűrűségből egy kis tisztás szélén, a melyen tűz- és vihar-pusztította kiszáradt fatörzsek heverték s a honnan fel lehetett látni a kéklő égboltozatra.

— Itt legalább szabadabban lehet lélekzeni! — kiáltott a férfi, megrázva néhányszor erőteljes tagjait, mint valami hatalmas szelindek, a mely mély hóomlásból szabadult ki. — Hajrá, Vadölő! kijutottunk újra a napvilágra, s közel vagyunk a tóhoz!

E kiáltásra utat tört magának a tisztásra a másik vándor is, a sűrű bokrok közül. Ruháját, fegyvereit gondosan rendbe hozta, s azután társához lépett, a ki le is ült már, hogy megpihenjen.

— Ismered ezt a vidéket, kérdezte, vagy csak a napot üdvözölted olyan örömmel?

— Mind a kettőt eltaláltad, fiú. Ismerem a helyet jól, mert mult nyáron itt vadásztunk, s az égi útmutatónak is örülök. De hogy a delet megérezzem, ahhoz igazán nincs szükségem a napocskára, mert ne legyek Hurry Harry, ha gyomrom nem oly pontos óra, mint a gyarmat legjobb órája. Bontsd ki hát az iszákot, Vadölő, s aztán mindenek előtt lakjunk jól alaposan!

A két vándor oly étvágygyal látott egyszerű lakomájához, hogy beszélgetni sem volt idejük. Ez alatt vegyük őket szemügyre közelebről. Az a ki Hurry Harrynak nevezte magát, valósággal March Henrik volt. De a végek lakói indián szokás szerint mellékneveket osztogattak egymásnak, s így *Hurry* a férfi nyugtalan, hirtelen természetét jelezte. Hurry Harry óriás termetű férfi volt, az erő és a megtermettségek élő képe. Őszinte, keresetlen modora gyakran vegyült nyersséggel, a mi együttjárt rendesen a végek lakóinak életével, s a jóindulat, a mely szép arcán tük-

rőződött, ugyanezért ritkábban nyilatkozott meg viselkedésében, mint a gúny és a nyakasság.

Vadölő, a hogy Hurry társát szólította, egészen más ember volt. Körülbelül hat láb magas, nyulánk, karcsú ifju s izmai nemcsak szokatlan erőre, hanem ügyességre és fürgeségre is vallottak. Arcza nem igen volt szép; de oly komolyság és becsületesség tükröződött rajta, a mely első pillanatra bizalmat ébresztett mindenkiiben.

Mind a két vándor fiatal ember volt. Hurry huszonhatesztendős lehetett, *Vadölő* néhány évvel még fiatalabb. Cserzett szarvasbőrruha volt rajtok, a melyen meglátszott az erdei élet nyoma. De míg Hurry azt hitte, hogy szépsége nem szorul egyéb ékességre, addig *Vadölő* ügyelt arra, hogy mindene, de különösen vadászeszközei, tetszetős és festői legyen. Puskája kifogástalan állapotban volt, vadász-késének izlésesen faragott markolata volt, lőporszarúját vésett ékitmények, s vadásztarisznyáját tarka kagylókkal himzett bőresikok diszitették.

— Ne hadd magad, *Vadölő*! Rajta! Bizonyítsd be, hogy igazi delawar gyomrod van, hiszen úgyis azzal dicsekszel, hogy delawarok közt nevelkedtél! kiáltott Hurry, jó példával járva elől. Próbáld ki férfiasan fogaidat e dámvadon, a mint kipróbáltad rajta fegyveredet.

— Nem, nem, Hurry, szólt *Vadölő*. Párduczot leteríteni vagy medvét, férfias dolog; de a félénk szarvas elejtése nem vall nagy bátorságra. Nem is bátorságomért neveztek el a delawarok *Vadölő*nek hanem éles szememért és gyors lábamért.

— A delawarok, gunyolódott Hurry, maguk sem nagy hősök, különben nem túrték volna, hogy a nyomorult mingók aszonyokká változtassák őket.

— Az ám! felelt Vadölő hévvel. Ha nem hazug mende-monda volna ez. Tíz esztendő tölöttem a delawarok között, és tudom, hogy ha harczra kerül a dolog, a delawar ép oly vitéz, mint bármely más törzs.

— Ej! szólt Hurry. Felelj hát arra, Vadölő barátom, hogy jutottál a nevedhez? Azért-e, mert nagy volt a vadászszerencsed, vagy lőttél-e már valaha élő emberre is? Ellenségre, a ki rád is lőhetett volna?

Vadölő lelkében e kérdésre egy pillanatig az álbüszkeség küzdött a becsületességgel; de aztán így felelt:

— Őszintén szólva, eddig még soha sem tettem. A delawarok, mióta köztük élek, mindig békében éltek, s én azt hiszem, hogy nagy bűn embertársunkat megölni, hacsak nem becsületes, nyílt harczban.

— Ej! szólt Hurry. Hát kivetett tőreid körül sohasem bukkantál rablóra, a kit golyóval kellett megbüntetned?

— Nem vagyok törvető, felelte Vadölő némi büszkeséggel; puskámból élek, s a mi a lövést illeti, bátran kiállnék bármelyik vadászszal a Hudson és Szt.-Lőrincz között. És nem is adok el soha más bőrt, csak olyat, a melynek a fején még egy lyuk van a szemén és a szájon kívül.

— Mind ez nagyon szép és jó; csakhogy most nem békésen legelő négylábuakról van szó, hanem

skalpokra sovárgó indiánokról. Most, a mint te mondd, úgynevezett becsületes harczban állunk velök; rajta tehát! Puffants le egy szál ravasz vörösbőrüt mielőbb, mert különben nem szívesen leszek veled.

— Azt mondtad, March Henrik, hogy nemsokára célhoz érünk. Így hát, ha szégyenkezel miattam, akár még ma este elválhatunk. Egy barátomat várom, a ki szégyenkezés nélkül jár oly emberrel is, a ki még nem ölt embert soha.

— Szeretném tudni, mi dolga van ezen a vidéken annak a lappangó delawarnak, dörmögött Hurry magában. Majd így folytatta hangosan: — Hol találkozol gyöngédlelkű barátoddal?

— Egy kis kerek sziklán, lent a tó partján, a hol a törzsek ősidők óta frigyet szoktak kötni és a szerkezcéket elássák, a hogy a delawaroktól többször hallottam. Én magam még sohasem voltam ott. Béke idején a mingók és a mohikánok közös birtokuknak tekintik a tavat és környékét. De hogy a háborúban hogy-mint lesz, azt csak az isten tudja.

— Közös birtokuknak! felelt Hurry nagy hahotával. Majd megfelel erre Hutter Tamás, a ki tizenöt esztendeje birja a tavat, és tulajdonát utolsó csepp véreig megvédelmezi úgy a mingók, mint a delawarok ellen.

Vadölő hallgatott egy pillanatig, azután így szólt: — Ki az a Hutter Tamás? A mint útközben beszéltél róla, furcsa egy isten teremtése lehet.

— Van benne valami. Vannak, a kik azt hiszik, hogy itjű korában kalózkodott, s azután visszavonult

ide a rengetegbe, hogy nyugodtan élvezhesse zsákmányát.

— Akkor nagyon tévedt, szólt Vadölő komolyan. Nem igaz úton szerzett zsákmányt sehol a világon nem lehet nyugodtan élvezni.

— Embere válogatja. Hutter Tamás megteszi. Két éve meghalt a felesége, s tengerérmódra a vízbe temették el. Most békében éldegél itt az öreg két lányával, Judittal és Hettyvel, s ezt a kis társaságot látogatom most meg.

— A szép Juditról szoktak beszélni a delawarok is, szólt Vadölő. *Csipkerózsának* nevezik őt. De azt is mondják, hogy nagyon hiú és czifrázkodó lány.

— Nem tagadom; de okos, eleven teremtés, és nagyon vonzódok hozzá.

— És Hetty? Ő is olyan szép, mint a nénje?

— Épenséggel nem; de angyali jó lélek, és csak egy hibája van, hogy gyöngelméjü.

— Akkor malasztalteljes lény, szólt Vadölő ünnepélyesen, a kit az Isten különös védelmében részesít. A vörösbőrűek is tisztelik és becsülik a korlátolt szelleműeket, és nem bántják őket. De nem volna jó — folytatta a nap felé tekintve — ha már fölkerelkednék, hogy ezt az érdekes családot mielőbb megismerhessük?

Hurry beleegyezése jeléül gyorsan talpra ugrott. Az elemózsia maradékát hamar összeszedték, tarisznyájukat vállukra vetették, puskájukat felkapták s a tisztásról újra behatoltak a rengeteg homályába.

II. A Vidravár.

Körülbelül egy jó angol mértföldnyi út után Hurry megállt, s így szólt: — Helyben vagyunk. Ott a bükk a tölgy mellett, s amott van a közelben a három fenyő meg a tört koronájú fehér nyírfa. De a legfontosabb ismertető jelet nem látom sehol.

Vadölő fürkészve körültekintett. Egyszerre csak karonragadta társát és így szólt:

— Nézz csak amoda Hurry! Egy vonalban a fekete tölgyfával látod azt a roskadozó fácskát, a melyet a szomszéd hárs ágai támogatnak? Ez emberi kéz műve.

— Még pedig az én kezemé! felelt Hurry. Annyi bizonyos, Vadölő, hogy kitűnő szemed van az erdőben.

— Az igaz, hogy naponta javul; de gyermek szeme csak másokéhoz képest, a kiket ismerek. Például Tanemundnak, a százados aggastyánnak sasszeme van; azután Uncasnak, Chingachgook atyjának, a mohikánok törvényes főnökének, és magának Chingachgooknak is!

— S ki az a Chingachgook, Vadölő? gúnyolódott Hurry. Bizonyosan valami bújkáló vörösbőr és semmi egyéb.

— Nem úgy Hurry! felelt Vadölő. Chingachgook ha jogával élhetne, akkor nagy főnök lenne; de most egyszerű delawar csak. Tisztelik, becsülik ugyan, de nemzetsége és törzse mélyre sülyedt. Óh Hurry,

összeszorulna a szived, ha téli estéken kunyhóikban üdögélve hallgatnád a mohikánok egykori dicsőségének történetét.

— Eh! felelt Hurry. Az indiánok kérkedése közmondásos. Történeteik fele üres fecsegés.

— Bizonyos, hogy szeretnek dicsekedni, szólt Vadölő nyugodtan; de a kérkedés bennök a természet adománya, s bűn volna elfojtani. De nézd csak Hurry! Arra a helyre értünk, a melyet kerestél.

Vadölő egy hatalmas hársfára mutatott, a melynek törzse a vénség súlyától kidőlt.

— Az ám, ez az a fa, kiáltott Hurry vigan, belepillantva a korhatag törzs mély odvába. Oly tiszta benne minden, mintha valami öreg anyóka szekrényében heverne. Gyere Vadölő, segíts, ha egy félóra mulva a vizen akarsz lenni!

Vadölő serényen támogatta Hurryt, s pár percz mulva egy teljesen ép fakéregből készült csónakot húztak ki a fa odvából, ülésekkel, evezőkkel és minden egyéb hozzávalóval. Hurry könnyedén vállára kapta az egész terhet s megindult.

— Eredj előre, Vadölő, szólt Hurry, s törj utat előttem.

Vadölő engedelmeskedett, s a mint Hurry irányította, hol jobbra, hol balra fordulva félre tolt a bokrokat Hurry előtt. Körülbelül tiz percz mulva egyszerre csak kijutottak a szabadba, a napvilágra, egy óriási csillogó tó elé.

Vadölő, aki életében először látott ilyen nagy víztükröt, elakadt lélekzettel bámulta a pompás lát-

ványt, majd örömeben felkiáltott. Legalább három angol mértföldnyire nyult el a tó hosszában északról délre; szélessége nem egyforma volt, mert bérczes partját számos öböl és kiugró földnyelv tette zegzugossá. Ünnepi csend borult az egész tájra. A meddig ellátott a szem, mindenütt a tükörsima vízfelület, a sötétkék égbolt és a partokra lejtő erdős magaslatok tüntek elébe. Emberi kéz sosem avatkozott bele még a táj természetes változatosságába.

— Milyen szép! Milyen csodás! ismételte többször Vadölő, elmerülve a természet felséges látványába. — Meghatja a szívet! Ember soha sem nyúlt itt semmihez, s minden úgy van még, a mint az Isten teremtette.

— Szép, szép, szólt Hurry, a ki nem igen értette meg Vadölő gyönyörködését. — De jó lesz, ha neki látunk az evezésnek, hogy mielőbb eljussunk az öreg Hutter *Vidravára*ba. Egy negyed óra alatt odaérhetünk.

A csónak megindult, s a két férfi erős karja gyorsan hajtotta a víz sima tükre. Vadölő evezés közben sem tudott betelni a táj szépségével.

— Sok vad van a partokon? kérdezte társától.

— Nagyon sok, felelt Hurry, mert vadászni erre nem igen szoktak, s a hódfogók is ritkán kerülnek erre.

— Hát a vörösbőrűek? kérdezte Vadölő tovább.

— Ezek jönnek-mennek, hol egyenként, hol csoportosan; de sokáig sohasem időznek itt.

— Nagyon örülök, szólt Vadölő, hogy Chingachgook éppen ezt a tavat tűzte ki a találkozáshoz, mert ennyi szépséget még sohasem láttam.

— Ennek magad vagy az oka, felelt Hurry. Mért bujkálsz a delawarok között? Ezeknek a földén nincsenek tavak.

A csónak ezalatt folyton tovább siklott az öreg Hutter lakása felé, a melyet Hurry tréfásan Vidravárnak nevezett. Közel érve hozzá, Vadölő ámulva nézte a különös épületet, a mely távolabbról naszádnak túlnagy, szigetnek túlkiesi volt. A nyílt tavon épült, jó messze a parttól, egy hosszúkásan elnyúló homokzátonyon, a melybe Hutter czölöpöket vert.

— Ezt a vízi erődöt azért építette az öreg Tamás, szólta Hurry, mert parti lakását az indiánok háromszor felgyújtották, s az egyik véres harcban elvesztette egyetlen fiát is. Most már csak csónakon támadhatják meg őt a vörösbőrűek; de nem igen teszik, mert tudják, hogy az öregnek mindig sok a fegyvere és a lövésze.

Vadölő látta, hogy a Vidravár nagyobb biztonságot nyújt, mint a végek lakóinak rendes gerendavárai. Vastag fenyőtörzsekből épült, a melyeket három oldalról eresztékek kapcsoltak szorosan egymáshoz; a padló keskenyebb gerendákból állt, s a tető kéreggel borított lécekből. A tűzhely és a kémény erős agyagföldből készült. Kivülről meglehetősen nyers képe volt az épületnek; de belülről minden simára volt gyalulva és kényelmes lakást nyújtott.

A rakpartot, a mely mintegy húsz lábnyi kideszkázott négyszög volt, az öreg Tamás a pitvarnak szokta nevezni.

A két utas annyit azonnal észrevett, hogy a házban nincs egy lélek sem otthon.

Kikötöttek, s a míg Hurry a pitvarban lévő horgokat, hálókat, töröket és hurkokat nézegette, Vadölő kíváncsian a Vidravár belsejébe lépett. Tiszta, kényelmes volt az egész épület, a melynek körülbelül hús láb szélességű és negyven láb hosszú kerülete több apró szobára oszlott. Az első szoba volt a társalgó s egyben a konyha. A berendezése durva és finom butorok keveréke volt, a mi rendes dolog a távoli gerendaházakban. Sok volt a durván faragott bútor; de az egyik sarokban volt egy szépen kirakott burkolatú falióra, s volt néhány szék, egy asztal és egy fiókos szekrény is a szobában, a melyek jobbmódú lakásból kerülhettek ide. A falióra élénken tik-takolt; de széles mutatói nehézkesen mozghattak, mert tizenegyórát jeleztek, holott a nap állása szerint már dél is régen elmúlt. Nagyon szembeötlött egy terjedelmes, szinte titokzatos külsejű ébenfaszekrény. A konyhaberendezés egyszerű volt és nem zsúfolt; de minden nagyon tiszta és a maga helyén.

Vadölő, miután jól körülnézett az első szobában, egy faajtón keresztül keskeny folyosóba jutott, a mely a ház belsejét két részre osztotta. A folyosó egy második szobába vezetett, a hol a felakgatott ruhadarabok — az egyik falon csupa tarka, csillogó, a másikon csupa egyszerű, igénytelen darab — az első pillantásra rávallottak Judit és Hetty különböző lelkületére. Körülnézett, s azután kiment a pitvarba Hurry-

hoz, a ki az öreg Hutter szerszámai között talált távcsövön a tó északi részét vizsgálgatta.

— Az öreg, szólt Hurry, úgylátszik, hódakra vadászik, s szép idő lévén, a tó déli részén kiszáll, a hol a víz lefolyása van.

— Micsoda lefolyása? kérdezte Vadölő. Hogy hívják?

— A tavat *Csillámtónak* nevezzük. S lefolyása a Susquehannak. Bizonyosan te is ismered.

— Hogyne, szólt Vadölő. Százszor is vadásztam partjain a delawarok földén.

— De most siessünk a csónakba, szólt Hurry, hogy a vén Huttert napnyugta előtt fölverjük rejtek-helyéből!

— Mért bujkál Hutter e békés, elhagyott tavon? kérdezte Vadölő, a csónakba szállva.

— Gondolj csak mingó barátaidra! felelt Hurry. Van-e olyan hely, a hol fejbőrt lehet szerezni, a melyet e földönfutók föl ne keresnének, hogy előbb-utóbb vérrel fessék?

— Igaz, hogy jót nem hallottam az irokézekről vagy huronokról, bár eddigelé nem volt alkalmam velök ütközetben találkozni. De a delawarok jellemzése szerint valamennyien gazficzkók.

— Az már igaz, szólt Hurry. Minden mingó ördög. De a te delawarjaid sem angyalok.

Hurry hevesen, kiabálva beszélt. Vadölő ellenben nyugodtan, mérsékelten felelgetett neki.

— Be kell látnod, Vadölő, ismételte Hurry, hogy minden mingó ördög. A három szín: a fehér, fekete

és vörös közül, a legjobb szín a fehér, s ezért a fehér emberek a legjobbak; azután következnek a feketék, a kik hasznára válnak a fehéreknek, és legrosszabbak a vörösek. Ebből az következik, hogy az indián csak félig-meddig ember.

— Az isten egyformának teremtette mind a három fajtát, Hurry, szólt Vadölő.

— Azt akarod ezzel mondani, hogy a néger egyenrangú a fehér emberrel, vagy hogy én egyenrangú vagyok az indiánnal?

— Hallgass végig, Hurry, szólt Vadölő. Az isten körülbelül ugyanazokat az érzelmeket oltotta be mind a három színbe, habár bizonyos az is, hogy minden fajnak megvan a maga kiváló tulajdonsága. A fehér ember inkább a kereszténységre született, a vörös inkább a vadéletre. A halottak feje bőrének lenyúzása a fehér emberre nézve nagy bűn volna, míg a vörös szemében nagy erény. A fehér embernek nem szabad a háborúban a nőket és a gyermekeket meggyilkolni, míg a vörös embernek a törvénye megparancsolja ezt a kegyetlenséget.

— Mindig az ellenségtől függ, szólt erre Hurry. Egy vörösbőrűnek a feje bőrét venni nem nagyobb dolog, mint a kitüzött jutalomért levágni a farkasok fülét. Nem is lehet igazságtalanság, mikor a gyarmat díjat fizet érte.

— Elég baj, Hurry. Maguk az indiánok is szemünkre vetik.

— Legyen eszed, Vadölő, és mondd csak, hozhat-e a gyarmat törvénytelen törvényt? Ilyenformán hazugság lehetne az igazság is.

— Így, a hogy mondd, Hurry, egészen jól hangzik. De azért nincs igazad. Ha a gyarmat törvényei ellenkeznek az isteni törvényekkel, akkor törvénytelenek és nem szabad nekik engedelmeskednünk. De erről hiába vitatkozunk, mért minden ember a maga módja szerint beszél és gondolkozik. Inkább evezünk gyorsabban és keressük meg az öreg Huttert.

III. Hol a bárka?

A kristálytisza víz, a melyen vegytelenül siklott tova a csónak, gyönyörűen tükrözte a parti sötét fenyveseket. Néhol egyik-másik keskeny öböl fölött boltozat gyanánt összevonódtak a lombos ágak. Valahányszor megkerült a csónak egy kiugró földnyelvet, Hurry mindig azt várta, hogy megpillantja az öreg Hutter nagy bárkáját; de mindig csalatkozott. A vidravárat, a mely két órányira lehetett mögöttük, öt-hat földnyelv fődte el szemök elől. Alig voltak már a tó déli végétől egy angol mértföldnyire, mikor Hurry hirtelen abbahagyta az evezést.

A keskeny földnyelven, a mely a közeli öblöt a nyílt tótól elválasztotta, száraz ágak recsegése hallatszott. A két férfi egyszerre felugrott és puskájához kapott.

— Ez férfilépés volt, — suttogott Hurry.

— Könnyebb volt annál, felelt Vadölő. Evez csak ahhoz a fához; én majd kiugrom a partra, s elvágom az utját a háborgatónak, akár farkas, akár mingó.

Hurry engedelmeskedett, s Vadölő csakhamar óvatosan behatolt a sűrűségbe. Az ágak újra recsegttek, mintha valami a földnyelv széle felé haladt volna. Egy pillanat múlva szép fehér szarvas bukkan ki a bokrok közül, deli léptekkel a part szélére lépdelt, s nyakát lehajtva, szürcsölni kezdte a tó vizét.

Hurry tétovázott egy pillanatig, majd hirtelen vállához emelte fegyverét, célzott és lőtt. Az éles, rövid durranást néhány szempillantásnyi csend követte; a hang szinte nesztelenül átlebbent a vizen, s a mint a partí heggyekhez ért, a visszhang mennydörögve görgött szikláról-sziklára. A szarvas a durranásra és a golyó füttyölésére megrázta a fejét, de nem menekült, mert a puskadurranást még nem ismerte. De a dörgő visszhang gyanút keltett benne. Lábait teste alá húzva hatalmas ugrással a vízben termett s úszva menekült. Hurry utána eredt, s pár perczig tajtékzott a víz az üldözött vad és az üldöző csónak körül. Ekkor megjelent Vadölő a földnyelv szélén s visszatérésre intette a heves Hurryt.

— Nagy vigyázatlanság volt tüzelned, szólott Vadölő, a mig meg nem győződtünk róla, nem bujkál-e ellenség a közelben! Óvatosságot tanultam a delawaroktól, ha harczban nem is voltam még. Aztán nincs is szükségünk eledelre, s a vadnak sincs most az ideje. Engem Vadölőnek hívnak, s talán meg is érdemlem ezt a nevet, mert ismerem a vadak életének minden csinyját-binját, és nem hibázom el soha a célzt; de sohasem öltem vadat ok nélkül. Vadász vagyok, de mészáros nem.

— Nagy ügyetlenség volt, hogy elhibáztam, — felelt Hurry. Tizenöt éves korom óta nem esett meg velem.

— Nem baj, szólt Vadölő. A szarvassal nem tudtunk volna mit csinálni. Engem jobban aggaszt a lövés visszhangja. Egy ilyen lövés elégséges ahhoz, hogy elárulja ittlétünket a mingók egész törzsének.

— Ha más hasznunk nincs is a lövésből, vigasztalta magát Hurry, legalább figyelmeztette a vén Huttert arra, hogy vendégei vannak a közelben, s hogy jó lesz fogadásukra készülni. Gyere a csónakba, lássunk a bárka után, míg be nem sötétedik.

Vadölő engedelmeskedett. Erős evezőcsapásokkal egyenesen a tó lefolyása felé hajtották a csónakot. Körülbelül a fele úton lehettek, mikor a távolban újra megpillantották a fehér szarvast, a mint a habokból felbukkanva gázolva iparkodott a part felé. Pár pillanat múlva lerázta magáról a nemes vad a vizet és iramodva eltűnt a fák árnyékában.

— A szegény állat hátatelten távozik, szólt Vadölő, mert a természet megéreztetni vele, hogy nagy veszedelemből menekült meg. Örülhetsz, Hurry, hogy kezed bizonytalan volt.

— Azt már tagadom! kiáltott Hurry heveskedve. Te híres vadász vagy a delawarok között; de azért szeretnélek e mögött a fenyő mögött látni, mikor a másik fa mögött egy tarkára mázolt mingo áll, kezetekben lövésrekész fegyverrel, életre-halálra küzdve. Az ilyen alkalom igazi próbája a biztos kéznek, Vadölő barátom. Egy vadat lelőni nem nagy dolog; de

egy vad embert, az más valami! Mivel most hadilábon állunk a vadakkal, hamar ki fog tűnni, mit ér vadász hirneved komoly harcban. Nem a kezem miatt nem találtam el a vadat, hanem azért, mert egy helyben állt mozdulatlanul, holott mozognia kellett volna.

— Meglehet, Hurry; de ez volt a szerencséje a szarvasnak. Persze emberre magam sem tudnék oly nyugodt, biztos kézzel löni, mint a vadra.

— Ki beszél itt emberről? Indiánt említettem csak. Itt csupán az a kérdés, te találod-e el őt vagy ő téged?

— Már megint oda jutottunk vita közben, a hol előbb voltunk, szólta Vadölő. Jobb lesz, ha nem folytatjuk.

— Én sem bánom, szólta Hurry nevetve, annál inkább, mert látom már amott a sziklát, a melynek közelében van a tó lefolyása. Ez az a szikla, a hol a vörösbőrűek tanácskozni szoktak.

Vadölő jól szemügyre vette a sziklát, mert ez volt az a pont, a melyet Chingachgook a találkozás helyéül kitűzött. A sziklatömb körülbelül hat lábnyira emelkedett ki a tóból. Tetejét a víz évszázadok folyamán annyira gömbölyűre simította, hogy az egész szikla óriási méhkasoz hasonlított. Nem messze tőle volt a tó lefolyása; de annyira elfődték a fák és a bokrok, hogy a hely inkább valami búvóhelyhez hasonlított, mint folyóvízhez. A magas partok száz lábnyi távolságra lehettek egymástól; de a nyugati partról egy keskeny földnyelv annyira benyúlt a habok közé,

hogy a két part távolságát mintegy ötven lábnyira szűkítette. Mivel a bokrok behajoltak a vízbe, s az óriás fenyőszálak ágai is egybefonódtak, a szem közelről sem igen vett észre olyan nyilást, a melyre rámondhatta volna, hogy a tó lefolyása. A csónak az áramba kerülve lassan oly sűrű lombsátor alá jutott, a melyen alig szűrődött át egy-egy apró hézagon a nap világa.

Óvatosan haladt a csónak a csaknem éjszakai homályba burkolt szorosban, s a két férfi csak arra használta evezőjét, hogy a könnyű csónakot az ár közepén tartsák. A folyó kanyarogva haladt tovább, míg végre Hurry belekapaszkodva egy bokorba, megállította a csónakot.

— Ott lent dolgozik a vén ficzkó, szólt nevetve. Térdig iszapban és vízben, úgy a hogy képzeltem. Hódfogó töreivel babrál; de a bárkának nincs nyoma sehol. Hol lehetnek a lányok? A hiú Judit bizonyosan valami forrás mellett ül és nézegeti magát.

— Ha ugyan hasznosabb dologgal nem foglalkozik, szólt Vadölő. Valószínűleg atyjáért fáradozik valahol, úgy a hogy atyja itt az iszapban érte dolgozik.

— Végre igaz szót is hallok egy férfitől, szólt a két férfi nagy meglepetésére egy csengő, női hang; mert Hurrytól sohasem hallhatok. Örvendek, hogy most jobb társaságban vagy, Hurry, mint máskor.

A lombsátor szétvált, s Vadölő evezőjéhez közel bájos leányarcz mosolygott ki a lombok közül a férfiakra.

Ez azonnal megmagyarázta a meglepetést. A két férfi nem vette észre a lombok közé rejtett bárkát, s épen a bárka előtt állottak meg. Hutter Judit pedig, mikor meghallotta Hurry ismerős hangját a bárka egyik ablaka elől egyszerűen félretolta a lombokat, hogy üdvözölje a jövevényeket.

IV. Natty és Hetty.

Hutter Tamás bárkája nagyon egyszerű, disztelen alkotmány volt. Úszó része tágas dereglye volt, a melynek egész szélességét és hosszának két harmadát deszkarekesz foglalta el. Teteje nyirfakéregből készült, s falai oly vékonyak voltak, hogy a puszkagolyónak is alig állhattak ellen. Ez a kunyhóféle alkotmány két részre oszlott; az egyik a társalgó volt s ebben aludt is az öreg, a másik a lányok szobája volt. A konyha távolabb a faalkotmánytól egészen szabadon állott, mert a bárka csak nyári alkalmatosságnak volt szánva.

A bárka fölfedezése nagyon különböző hatást tett a két ifjúra. Hurry, a mint a csónakot a bárka mellé irányították, azonnal átuszott a földélzetre és élénk beszélgetésbe elegyedett Judittal. Vadölő ellenben lassan lépett át a bárkára s Judittal nem sokat törődve, figyelmesen nézegette a különös alkotmány szerkezetét. A szobákat is szemügyre vette, s mivel a végek lakóinak szokásai megengedték, úgy mint az imént a Vidravárban, itt is minden teketória nél-

kül végigment a szobákon, s egy ajtót kinyitva a dereglye túlsó végére jutott. Ott ült Hutter másik lánya, Hetty, a zöld lombsátor alatt, kezében kézimunkával.

Vadölő mindkét kezével puskája csövére támaszkodott és nagy részvéttel nézett a lányra, főképp mivel a lány egész valójában semmi olyas nem volt, a mi ezt a részvétet tompíthatta volna. Hetty nem volt bárgyu; lelkéből csak a színlelés és képmutatás tehetsége hiányzott, míg az igazságszeretet és az őszinteség annál tisztábban kidomborodott benne. Külseje is kellemes volt, nővére szerény, igénytelen ellentéte. Szelid, halványpiros arcának nyugodt, csaknem átszellemült kifejezése minden komoly szemlélőben állandó, benső részvétet és érdeklődést keltett.

— Hutter Hetty vagy? kérdezte Vadölő barátságosan. March Henrik beszélt nekem rólad, azért ismerek rád.

— Igen, én Hutter Hetty vagyok, felelt a lány lágy, kellemes hangon. Hutter Judit huga és Hutter Tamás lánya vagyok.

— Ismerem történetedet, mert Hurry Harry szeret mások dolgairól beszélni. Ugy-e Hetty, te életed legnagyobb részét a tapon töltöd?

— Igen, a tapon. Anyám meghalt és e tó a sirja. Apám errefelé vadászik s én meg Judit őrizzük a várunkat. Hát neked mi a neved?

— Könnyű ezt kérdezni, de nehéz felelni rá. Fiatal vagyok s mégis annyi már a nevem, hogy akármelyik vén indián főnök is irigyelhetne ezért.

— Mégis melyik neveden hívjalak hát? Melyik a legujabb? Ha már nincs valami állandó neved!

— Állandó névre még nem tehettem szert. A delawaroknál csak akkor kap állandó nevet az ember, ha vagy a haditanácsban okos szóval, vagy a harczmezőn nagy vitézséggel tüntette ki magát. Nekem ilyesmire még nem nyílt alkalmam. Mivel nem születtem az ő nemzetségekéből tanácsukban nincs helyem. Háború még nem volt eddig s emberi ellenség soha sem támadott még, hogy bátorságomnak tanujelét adhattam volna.

— Mond meg hát nevedet, — sürgette Hetty, — hadd tudjam meg róla jellemedet.

— Nem titkolózom, Hetty. Tudd meg mindenekelőtt, hogy keresztény vagyok. Fehér szülőktől származom akár csak te. Szüleim nevét viselem s örököltem szokásaik s hagyományaik egy részét is épp úgy mint ők örökölték mindezt őseiktől. Apámat Bumppo-nak hívtak s az én keresztnevem: Natániel, vagy a mint sokaknak jobban tetszik: Natty.

— Furcsa, nagyon furcsa, — Natty, — Hetty, — szólt közbe a leány, — te Natty, én Hetty, csakhogy te Bumppo Natty vagy én pedig Hutter Netty vagyok és Bumppo még sem hangzik ám oly jól mint Hutter.

— Izlés dolga az, Hetty. Lehet, hogy a Bumppo név nem valami szép hangzatú, de már nagyon sok derék ember viselte becsülettel s beérte vele. Én ugyan nem soká viseltem. A delawarok nagyon hamar rájöttek, hogy ellensége vagyok minden hazug dolognak s elneveztek „Igaz szavu“-nak.

— Ez nagyon szép név, — mondta Hetty komoly, határozott hangon, — csupa erő és tisztesség. Hát most nem viseled már?

— Nem. De nem mintha kevésbé rajongnék az igazságért, mint előbb. A delawarok azonban látván, hogy rendkívül gyorsan futom meg utaimat, csakhamar elneveztek Galamb-nak, mivelhogy a galamb gyorsan repül s mindig a legrövidebb uton.

— Ez is szép név; — szólt Hetty, — nagyon szép, hiszen a galamb oly kedves madár.

— Minden, a mit isten teremtett, kedves a maga nemében. De ez a név sem volt sokáig nevem. Mikor már szabad volt a vadászokat követnem s a vad nyomozásában is kitüntettem magamat: „Vizslafül“-nek neveztek el.

— Ez már csöppet se szép név, — kiáltott föl Hetty megbotránkozva, — de bizonyára nem viselted soká.

— Mindaddig, míg annyira nem vittem, hogy fegyvert vásárolhattam, — felelt Natty s hangjában, mely eddig teljesen szelid és nyugodt volt, némi büszkeség és lelkesültség remegett. — Akkor aztán csakhamar kitünt, hogy jó vadász vagyok s egy egész kunyhó népét el tudom látni eleséggel: elneveztek hát „Vadölő“-nek s ezt a nevet még ma is viselem. A legtöbb ember ugyan semmibe se veszi az ilyen nevet, mert nagyobb dicsőség, úgy mondják, egy vörösember fejbőrét mintsem egy szarvas agancsait hozni haza.

— No én nem gondolkozom úgy, — jegyezte meg Hetty őszintén, — hivatásod tetszik nekem,

Vadölő, s ez a név mégis csak szebben hangzik mint: „Bumppo Natániel.“

— Én is azt hiszem, kedves Hetty, — szólt Natty, — s előre tudtam, hogy e név majd megnyeri tetszésedet.

E perczen aztán ugy Natty és Hetty mint Hurry és Judit beszélgetése is megszakadt, mert egyszerre csak előttük termett Hutter Tamás és egyenest Hurrynak tartott.

V. Golyózápor.

A legszivélyesebben üdvözölte Hurryt.

— Vártalak, mondta aztán s kissé szemrehányó hangon toldotta a szót: — Már a mult héten vártalak! Minap gyorsfutár adta hirül, hogy a mingók és a telepések között harczra kerül a dolog s bizonybizony mégis csak nagyon magamrahagyottnak érzem magamat itt. Három fejbőrt kell oltalmaznom s csak a magam karja nem éppen elegendő oltalom.

— Persze hogy persze, öregem, — szólt Harry, — ámbár mégis csak jobban tetszik nekem, ha legközelebbi szomszédom legalább is ötven mértföldnyire lakik tőlem, mint hogyha kiáltásom is áthallatszik hozzá.

— S mégis másodmagaddal jöttél, — szólt Hutter s átsandított Vadölőre.

— Mért jöttem volna egyedül, — felelt Hurry. — Még a rossz vezető is jó ily vidékeken, hát még

az ilyen kitünő fiú, a milyen ez a Vadölő. Vadölőnek hívják, mert egyike a delawarok legkiválóbb vadászainak, keresztény ember s oly jólelkű, hogy ritkítja párját. Ha arra kerülne a dolog, hogy házadat védelmezni kell, a leghősiesebben állná meg a sarat s egyébként legalább eleséggel fog ellátni most, mert valóban kitünő vadász.

— Isten hozott hát, fiatal ember, szivből üdvözöllek, — szólta Hutter Tamás és kezét nyujtotta Vadölőnek. Rossz időket élünk s egy fehér arczczal többet látnunk közelünkben, valóban jóleső. A rézbőrűek már körülszimatolják a tavat, hol itt, hol ott bukkannak elő a parton s nemsokára majd dolgunk is lesz velők.

— Ördög és pokol, ha így áll a dolog, akkor bárkád nem éppen a legjobb helyen van itt, — mondta Hurry aggodalmasan, bár egyébként sohasem szokott félelmet elárulni. — Vadölöt meg engem még csak megtéveszthetnél efféle bujósdival, de a rézbőrűeket, a kik fejbőrök után szimatolnak, bizony így rá nem szedheted.

— Magam is azt gondolom, — felelt Hutter, s nagyon szeretném, ha nem volnánk már itt e szűk folyamtorkolatban, hanem valami más szabadabb helyen, mert ha itt ránk bukkannak, bizonyosan végünk. Csakhogy bajos innen tovamozdulni, hiszen míg biztos helyre juthatnánk, a partról az egész tákolmányt keresztül-kasul lövöldözhetik.

— S bizonyos volna az, Hutter Tamás, hogy azok a rézbőrűek, a kiket errefelé láttál, csakugyan mingók?

— kérdezte Vadölő szerényen, de komolyan. — Jól láttál-e csak egyet is és leírhatnád-e a külsejét pontosan?

— Szemtül-szembe ugyan egyet sem láttam, — felelt Hutter, — de hogy a parton lődörögnek, azt bizonyosan tudom. Láttam lábnyomaikat, sőt egy mokasszint is találtam, a mit valamelyikük mint elnyűttet félredobott.

— Ez is arra vall, hogy az illető rézbőrü nem éppen harcza szálló indián lehetett, — jegyezte meg Vadölő, — mutasd meg, kérlek, azt a mokasszint. Én lásd azért jöttem ide, hogy ezen a tájon egy indiánfőnökkel találkozzam s hátha azok a lábnyomok s az a mokasszin éppen ettől valók.

Hutter kissé meghökkent e nyilatkozatra.

— Hurry fiam, — súgta, — remélem, jó ismerősöd ez a fiatal ember, s te tudod, mennyire lehet bizni benne. Az indiánok mind árulók s a fehér ember is, ha sokat érintkezik velök, nagyon könnyen elcsátítja ezt az erényöket.

— Sohse aggódjál, Tamás, — felelt Hurry, — Vadölő becsületes ember, arról kezeskedem, bár azt, hogy miként viseli majd magát harc esetén, még nem tudhatom, csak egyéb tulajdonságaiból következtetem, hogy hősiesen állja meg majd ott is a helyét.

— De mit akar hát holmi indiánfőnökkel ily rejtelmes helyen? — gyanakodott még egyre Hutter Tamás.

— No azt ugyan rögtön elmondhatom, — vágott szavába Vadölő; — mikor a delawarok hírét vették,

hogy a mingók az ő törzsüknek is megküldik a hadatüzenő bárdot, azonnal megbiztak, keressem föl saját színem embereit e vidéken s tudjam meg, mi a tervük. Miután küldetésemben eljártam, egy fiatal angol tiszt akadt utamba, a ki néhány nyugat felé tanyázó törzs számára vitt pénzt, s a kit egyik delawar ismerősöm, Chingachgook, a fiatal főnök vezetett. Chingachgooknak valami terve van a mingók ellen, a mi a jelenlévőket nem érdekelheti, mert teljesen magán természetű, — s ő arra kért, tartanék majd e vállalkozásában vele s úgy beszéltük meg a dolgot, hogy miután ő az angol tisztet elkísérte s visszafelé jön, találkozunk itt e tó vidékén, a tóba ömlő folyó torkolatánál egy messzelátszó szikla közelében, a hol várni fog.

— Azt hiszed hát, hogy azok a lábnyomok, a miket én láttam, ő tőle erednek? — kérdezte Hutter.

— Azt hiszem s ha a mokasszint látnám, azt is megmondhatnám, hogy nem az övé-e.

— Tessék, itt a mokasszin, — szólt közbe Judit, a ki időközben előhozta az indiánsarút. — Mondd meg hát jó baráté-e, vagy ellenségé, s én föltétlenül hiszek neked, bármit mondjon is atyám.

Vadölő éles szemmel vizsgálta az elnyűtt sarut.

— Ez nem delawar-munka, — mondta csakhamar, — e mokasszin északibb vidékről való s bizonyos, hogy ott készült túl a nagy vizen.

— Akkor hát ellenségé volt, — mondta Hutter aggodalmasan, — egy óra múltán beesteledik s nekünk még a sötétség beállta előtt tova kell szaba-

dulnunk. Nem hallottatok-e körülbelül egy óra előtt puskadurranást?

— De bizony hallottunk, öreg, — válaszolt Hurry, a ki most már belátta mennyire vigyázatlanul cselekedett, — hogy ne hallottuk volna, hiszen jó magam voltam, a ki a fegyvert elsütöttem.

— Nagyot hibáztál, — jegyezte meg Hutter, — de most már hiába minden szemrehányás; gondoskodtam, hogy a bárkát e búvóhelyről ki is vonhassuk, ha kell. S nem is annyira evezőink segítségével, gyorsabban érünk célét, ha úgy húzzuk s toljuk. A horgony a torkolat táján fekszik a tóban s itt e kötéllel hamarosan oda vontathatjuk. Itt ez az emelő-rúd is megkönnyíti munkánkat. Rajta hát, mentsük meg fejbőreinket, ha ugyan lehet.

Nem haboztak, a három férfi azonnal nekifogott a bárka tova mozditásának. A könnyű köteleket feloldták s a nehézkes tákolmányt csakhamar sikerült megindítaniok. Az ágak alól kiszabadulva, már könnyebben úszott tova, mert a folyam árja is sodorta. Rémséges volt azonban a partmenti bokrok ágainak recscsenéseit hallaniok, a mint a bárka végig horzsolódott, hiszen e partmenti sűrűségből bármely pillanatban egész raj halálos ellenség vethette rá magát a bárkára. A nap még nem áldozott le egészen, de sugarai már nem értek el a völgykatlanba, félhomály derengett mindenfelé. A bárka azonban zavartalanul siklott alá a torkolat felé, a három férfi folytonosan húzta, feszítette a kötelet s a nehézkes tákolmány már egészen közel járt a tóhoz.

— Hála istennek! — szólt Hurry — itt legalább világosabb már, s legalább láthatjuk ellenségeinket, ha ránk rontanának.

— Fele se volna tréfa! — mordult meg Hutter, — a part éppen itt a torkolatnál a legveszélyesebb. Judit! Hetty! Bujjatok be a szobába s ne igen nézegessetek ki az ablakon. Mi ketten, Hurry, menjünk a szélső szobába s úgy húzzuk a kötelet az ajtón keresztül, hogy legalább szitává ne lövöldözhessenek. Vadölő barátunk, te pedig ablaktól ablakhoz járva figyeld meg a partokat.

Vadölő szó nélkül engedelmeskedett, de tagadhatatlan, hogy erős izgalom vett erőt rajta, hiszen először életében jutott most halálos veszedelembe. Alig tekintett ki az egyik ablakon, máris oly látvány tárult elébe, a mitől minden haja szála égnek meredhetett. Egy fa gallyai csaknem félkörben hajoltak a torkolat felé, a merre a bárkának a tóba kellett siklania s e fán legalább is hat indián kapaszkodott meg s a háttérben egész csapat várakozott, hogy ez elsőket majd a kellő pillanatban nyomon kövesse. Látnivaló volt, hogy a fa ágairól, mihelyt a bárka alájuk kerül, le fognak ugrani a födőre.

Vadölő megpillantván a rézbőrüeket, azonnal észrevette, hogy harci jelekkel vannak telefestve s így kétségtelen, hogy ellenséges törzsből valók.

— Húzd Hurry, húzd, — kiáltott Vadölő, — húzd, különben végünk.

Hutter és Hurry azonnal tudták, hogy e kiáltás a legfenyegetőbb veszély jele s a legnagyobb erőfe-

szitással húzták a kötelet úgy, hogy a bárka kétszer akkora gyorsasággal síklott most már tova s oly hirtelen illant el a veszélyes fa alatt, hogy az a hat indián, a ki fölfedeztetésén iszonyú üvöltözésbe tört ki s hanyatthomlok rontott előre az ágakon, hogy a hirtelen nekilendült bárka fölé kerülhessen, elvétette az ugrást s egyikük kivételével, a ki épp a bárka hátsó részére pottyant, mind beleesett a vízbe. A barkedő hullt indián is pórul járt, mert túl-magasról ugorván, úgy megütötte magát, hogy ájultan terült el a deszkázaton. Judit e pillanatban kirohant a szobából s összeszedve minden erejét a tehetetlen rézbőrűt a párkányon át hamar a vízbe lökte. Felédve minden veszélyt, még utána is nézett, de Vadölő hirtelen hozzá ugrott, átkarolta s visszaszökött a szobába vele. Alig voltak biztosságban, rémes üvöltözés-ordítózás verte föl az erdő csendjét, és heves puskaropogás közben sűrű golyózápor zúdult a tova surranó bárka felé. De a veszély mégis elmúlt immár; a rézbőrűek csakhamar belátták, hogy kár lövészeiket ily hiába pazarolniok s abba hagyták a tüzelést. Hutter apó fölfonta a horgonyt s a bárka, melyet, most már a bódé mögött védett helyen lévén, evezőkkel hajtottak, csakhamar kiért a tó közepére s az indiánok nem gondolhattak már a menekülők üldözésére.

A földélzeten most tanácskozásra ültek össze s Judit és Hetty is részt vettek a beszélgetésben.

— A tavon nem bánhatnak el velünk a mingók,
— mondta Hutter, — nincs csónakjuk, hogy eléggé

gyorsan rántámadhassanak. Két csónakom ugyan ott van a szárazföldön, de hatalmas fák odvába rejtve, azokra ugyan semmiféle rézbőrű rá nem akad.

— Az nem bizonyos éppen, — jegyezte meg Vadölő, — ha egy rézbőrű fejbőrt akar hasítani, keresztül-kasul kutat az mindent s nem hiszem, hogy a faodvak kikerülnék ilyenkor a figyelmét.

— Vadölőnek igaza van — szólt Hurry, — a kutyák már holnap reggel kiszimatolják csónakainkat s bátran várhatjuk nem éppen legkellemesebb látogatásukat.

Hutter szóttalanul nézett maga elé. Aztán nézte az eget, a tavat, az erdőt s mélyen elgondolkozott. Végre így szólt:

— Judit, ránksteledett, barátaink bizonyára megéheztek már. Hozz ennivalót.

Alig hogy Judit eltűnt, Hutter halkán jegyezte meg:

— A lányokat el kell távolítanom; mert különös dolgokról kell beszélnem veletek. Mondjátok meg mindenekelőtt, föltétlenül számíthatok-e segítségtekre?

— Rám, bármily baj érne is téged, föltétlenül számíthatasz, — felelt Vadölő, — csak úgy bizhatol bennem, mint akár önmagadban s bizonyosra veszem, hogy Hurry szintugy veled tart.

— Már hogy is hagynálak el, öreg, — mondta Hurry, — kitartok én melletted utolsó lehelletemig, ha harcra kerülne a dolog.

— Helyes! — mondta Hutter, — s arczára különös, kaján mosoly lopódzott. — Hallgassatok hát ide.

Fejbőrökért manapság eléggé magas árakat fizetnek s bár nem valami dicső dolog embervérrel kereskedni, mégis, ha már amugy is öldököljük egymást, nem tartom éppen megvetendőnek azt a kis keresztet, a mely így néhány fejbőr révén kínálkozik. Mit szólsz hozzá, Hurry?

— Legföljebb az a kifogásom, hogy kár embervérnek mondanod az indiánvért. Nekem a vörösember fejbőre éppen annyi, vagy még csekélyebb, mint akár egy pár farkasfűl s ha farkasfület vesznek, miért ne fogadnék szívesen efféle fejbőrért is egy kis pénzt. Fehér emberek fejbőre persze egészen más dolog, de a rézbőrüeké — — — a vadak nem emberek.

— Ugy van. Mindjárt gondoltam, hogy megegyezünk, — szólt eléggülten Hutter, s remélem, te is osztod vélekedésünket, Vadölő, nemde?

— Nem! Én másként gondolkozom, — felelt Vadölő egyszerűen és komolyan. Én a vadembert is — még ha ellenségem is — ember számba veszem és fejbőrével épp oly kevéssé vagyok hajlandó kereskedni, mint a fehéremberével. Ha csatára kerül a dolog, hűséges segítőtársad leszek, Hutter Tamás, — de fejbőrököt nyúzni nem fogok. Ha mindenáron ilyesmit akartok, menjetek hát csak ti magatok; én majd addig a lányaidat oltalmazom, Hutter, s esküszöm, hogy becsülettel megvédem őket minden veszély ellen.

— Igazad van, Vadölő, — szólt ki most a szobából Judit, a ki onnan az egész beszélgetést hallotta. — Igazad van s ezt megszívlelhetné Hurry is.

— Csitt, Judit! — mordult rá Hutter haragosan. — Menj el innen! A mi dolgunkhoz nőknek semmi közük. — Vadölő különben csak maradjon itt, — folytatta aztán nyugodtabb hangon, — hadd védelmezze ezt a két gyereket. Mi majd helyette is működünk s az indián nők és gyerekek fejbőreit veszszük oltalmunkba, mert hiszen a rézbőrűek is bizonyára családostul vannak itt s nagy vagy kicsi, férfi- vagy nőifejbőr nekünk teljesen mindegy, az ára ugyanegy.

— Elég gyalázat! — szólt Vadölő megvetően.

— Eh, ne zsörtölődjél, — szólt Hurry, — te csináld a magad dolgát, s ne törődjél a miénkkel; mi fejbőrök után nézünk. Jer, öreg Tamás, beszéljük meg, hogyan lássunk a dologhoz.

Vadölő magára maradt mindaddig, míg Judit meg nem jelent a vacsorával, akkor aztán más dologról folyt a beszélgetés.

VI. A póruházi fejbőr vadászok.

Hogy megvacsoráltak, csöndes déli szél támadt. Hutter föl vonta a vitorlát s most már evezés nélkül is oly pompásan haladt a bárka, hogy alig két óra múltán már csak száz lépésnyire voltak a „Vidra-vár“-tól, a hol csakhamar kikötöttek.

Hurry és Vadölő óta senki sem járt itt. A környék is egészen csöndes volt. Hutter azonban még sem engedte, hogy világot gyujtsanak. Minek csalogassák az ellenséget!

A lányok aludni tértek.

Tamás nyomban fölszólította Hurryt és Vadölöt, kövessék őt újra a bárkára. Vadölőnek azt mondta, hogy a szárazon elrejtett csónakokért indulnak, másik főtervét azonban, a melyet csak Hurryval akart végrehajtani, szépen elhallgatta Vadölő előtt.

— Nos, velünk tartasz-e? — kérdezte sunyin.

— A csónakok elhozatalában hogyan tartanék veletek! — felelt Vadölő, — mindenben veletek tartok, a mi nincs elveim ellenére; szenvedésben, harcban mindenütt, csak rendelkezetek velem, s bár nem tudom még, hogy csatában mit ér erőm, de annyit mondhatok, hogy teljes erőmből fogok győzelmünkért küzdeni.

— Ez már okos és szép beszéd, — mondta Hurry, — mert bizony vadásznak bármily kiváló, sőt fölülmulhatatlan is vagy, nem bizonyos még, hogy ha csatára kerül a dolog, épp úgy tudsz-e majd embert löni mint vadat.

— Majd elvállik, Hurry, — felelt szeliden Vadölő.

— Evezővel jól tudsz banni, fiam, — szólt most Hutter, — s ez éjszaka nem kívánunk tőled egyebet. Ne vesztegessük tehát az időt; rajta! cselekedjünk!

Hutter a ladikba ugrott a bárkáról, utána Hurry és Vadölő is, a kiknek evezniök kellett, miután Hutter eloldotta a ladikot.

Éjfél felé járt az idő. Az égbolt azonban csillagos volt s így eléggé jól láttak. Félórai evezés után partot értek a „Vidravár“-tól körülbelül két mért-földnyire.

— Be az evezőkkel! — sugta Hutter, s jól nézetek körül s még jobban füleljetek!

Semmi gyanus nem látszott, nem hallatszott. A csónakot tehát óvatosan neki csusztatták a homokos partnak. Hutter és Hurry azonnal a szárazra ugrottak, Vadölőnek a csónakban kellett maradnia. Tamás jól tudta, merre vannak a csónakot rejtő fatörzsek, de minduntalan megállt, hogy hallgatózzék s így csak lassan közeledtek ezéljük felé. Szerencsére, a legcsekélyebb akadály sem állta útjukat.

— Itt, ez az! — mondta végre Hutter, egy fatörzsrre mutatva. — Előbb az evezőket vegyük ki belőle s csak azután a csónakot!

— Tartsd készen a puskát, — mondta Hurry, lezipelem a csónakot, de ha közben megtámadnának, hát puffantsatok le néhányat közülük.

Nagy-vigyázva vonszolták elő a csónakot s az óriás erejű Hurry könnyedén vállára kapta azt. Csöndesen, lassan, óvatosan haladtak vissza felé, s a csónak néhány percz multán ott lebegett már a vizen. Hutter ekkor nagyot rugott rajta s az üres jármű, mint a kilőtt nyíl, úgy hasított a tó közepe felé, aztán a déli szél lassan hajtotta a Vidravár felé.

A három férfiu pedig tova evezett, hogy a másik elrejtett csónakot is vizrehozzák. Hutter ama part felé kormányzott, a hol Hurry a szarvast elhibázta volt. Minthogy e pont alig volt egy mértföldnyire a folyó betorkolásától. a hol az ellenséggel már volt szerencsájök farkasszemet nézni, még fokozottabb óvatossággal kellett partra szállaniok. Egy földnyel-

ven kötöttek ki, a mely egy darabon csak néhány lépés szélességű volt. Odább aztán fák és bokrok sűrűsége fődte. Hutter és Hurry mint előbb is csak ketten mentek a csónakért, Vadölő a vizen maradt.

Az odvas fa, melyben a csónak volt, körülbelül közepe táján lehetett a földnyelvnek, a melyen különben Hutter, mindkét oldalról közel tudván a vizet, sokkal bátrabban haladt előre, mint előbb a másik helyen, de azért olykor-olykor mégis megállt s figyelt. Csakhamar vizre vitte Hurry ezt a csónakot is; most már szabadabban lélekzett föl mind a három férfi.

Vadölő is kiugrott most már a partra.

— Vizsgáljuk meg kissé a vidéket, biztos-e minden, mert aztán a déli part hosszában kell eveznünk, hogy megnézzük, merre tanyáznak.

Előre hatoltak, de alig jutottak néhány percznyire, a mikor egyszerre mindhárman visszahőköltek. Tűzrakás lobogott a távolban s Hutter véleménye szerint bizonyára nőknek és gyerekeknek kellett ott tanyáznok.

— Pompás préda fekszik a tűz körül, — sugta Hutter a Hurry fülébe. — Küldd vissza ezt a fiút a csónakba s lássunk a dologhoz!

— Tetszik a terved, vén Tamás! — felelt Hurry s majd Vadölőhöz fordult: — Eredj a csónakba, fiam s várj be minket. Ha kellenél, vizityuk hangján kiáltok majd. Ha pedig puskaropogást hallanál, úgy a nélkül is segítségünkre jöhetsz s megpróbálhatod, el tudsz-e bánni a vademberrel is úgy, mint a vadállattal.

— Hurry, — szólt Vadölő, — ne add rá fejedet!

— Sohse félt, — felelt Hurry, — már ez csak így lesz. Új bele csónakodba s figyelj.

Körülbelül másfélórája váraozott már Vadölő, mikor a sűrűségből fölsivített a jel, amelyben Hurryval megállapodtak. Két ízben is fölhangzott a sivítés és Vadölő már a hang irányában evezett, mikor ugyanebből az irányból irtózatoss, halálos rémülettel áthatott sikoltás, bizonyára nőnek, vagy gyermeknek a sikoltása hasított bele a nyugalmas éjbe. Partot ért, de nem tudta mitévő legyen, segítségére siesen-e társainak, vagy tovább is őrizze a csónakot. A következő pillanatban gallyropogás, siető léptek zaja hallatszott, mindközelebb és közelebb a parthoz, a mely azon a részen meglehetősen meredeken emelkedett a vízből. Ugy rémlett, hogy Hutter és Hurry egész csapat üldöző indián elől menekülnek. Lövések is dördültek s a távoli hegyek sokszorosán verték vissza a dörrenéseket. A zaj mind közelebből hangzott s csakhamar érthető szavak is hatoltak Vadölő fülébe a parti bozót felől, a hol ugy rémlett, ember ember ellen küzd.

— Hejh, a síma kigyója! — hangzott Hurry szava, — olajos a bőre a gazembernek, nem bírok belekapaszkodni. Nesze hát, ördög! . . .

Ezt a kiáltást tompa zuhanás követte. Az óriás Hurry valószínűleg hatalmas rugással segített magán s lökte a mélybe ellenfelét. Dulakodás, ide-oda rohanás zaja, káromkodás hallatszott újra s újra; egyszerre csak valami aláguruló embergomolyagot látott

Vadölő: Hurry volt az, a kibe egész csomó rézbőrü kapaszkodott.

— Pusztultok el rólam, vörös gazemberek! — ordított Hurry, — ne fojtogassatok hát, hiszen ugy is hatalmatokban vagyok már, ne fojtogassatok!

Vadölő most már tudta, hogy társai foglyul estek s belátta, hogy az esetben, ha segítségükre sietne, ő is sorsukra jut.

A következő pillanatban Hutter szava is fölhangzott:

— Vigyázz, Vadölő!... Menekülj!... Véd meg gyermekeimet!... Az angol csapatok pár nap múlva majd megsegítenek.

Puffanó ütés némította el az öreg Tamást és a következő pillanatban fölhangzott a vadak diadalordítása, melylyel az erdő belsejébe hurczolták foglyaikat.

Nemsokára aztán minden elcsendesült. Vadölő szomorúan evezett a tó közepe-tája felé, ahol nemsokára utólérte az utóbb útnak eresztett csolnakot, a melyet most csolnakjához kötött. Aztán lefeküdt, hogy egy-két órai alvásból új erőt merítsen. Nem igen tudott elaludni; képzelete minduntalan a legutóbbi események borzalmait festette elébe s ha el is szunynyadt, csakhamar föl-fölrezzentették iszonyú álmai. Olykor úgy rémlett, hogy Hurry jeladása sivit fülébe, fölugrott fektéből, de meg kellett győződnie, hogy nem jeladás e hang, hanem valóban vizityúkok egyszerre többfelől is felhangzó kiáltozása csupán. A tó különben oly nyugalmas, csendes volt, mintha sohsem tudna háborgogni. Vadölő visszafeküdt s végre csakugyan elaludt.

VII. Vadölő új nevet nyer.

Hajnalodott már, mikor Vadölő fölébredt. Ijedten nézett körül s bár az álom testét-lelkét teljesen felüditette, nem bírt szabadulni a nyomasztó, csüggedt érzelemtől, a melylyel társainak szomorú sorsa és az állandó veszély tudata eltöltötte.

Csónakját a szél, a mely az éj folyamán nyilván erősebb volt, csaknem egészen a parthoz hajtotta volt. Rémülten látta, mily könnyen eshetett volna itt ő is a rézbőrűek hatalmába. A nap még nem emelkedett a szemhatár fölé, de a part fái ezer és ezer madár csicssergett már.

A part közelében ott himbálódzott az elsőül utnak eresztett csónak is és Vadölő belátta, hogy mindenekelőtt ezt a csónakot kell megmentenie s aztán a Vidravár felé eveznie, a mely a távolból bárkástul ide feketélt.

A csónak valami parti sziklán feneklett meg. Vadölő bizonyosra vette, hogy a rézbőrűek észre fogják venni. Nagy vigyázatosan, fegyverét készenlétben tartva közeledett tehát a part felé. S alig hogy letette evezőjét s már-már a megfeneklett csónakhoz nyult, hirtelen lövés dördült el a partról s a golyó Vadölő füle mellett süvített el. Nem vesztette el lélekjelenlétét, úgy tett, mintha a golyó találta volna, megtántorodott s végigterült a csónak fenekén. A partról ujjongó kiáltás hangzott föl, de csak egy emberé s nyomban rá egy indián ugrott elő a bokrok közül s

jött sietve a csónakok felé. Vadölő bizton számított erre s a következő pillanatban fölugrott fektéből s az indiánra ráfogta fegyverét. Nem lőtt azonban; mert úgy vélte, hogy nemtelenség volna törbe csalt ellenfelét így egyszerűen lepuffantani. E késedelmezést fölhasználva az indián hirtelen visszaszökött a bozótba. Vadölő ekkor kiugrott a partra s maga is egy bokor mögé bujt. Ugy gondolta, hogy az indián vagy kereket old, vagy fegyverét újra megtöltve ismét életére tör. Egy fatörzs mögül csakhamar előtűnt az indián karja s Vadölő jól láthatta, hogy a derék rézbőrű éppen golyót csúsztat fegyvere csövébe. Néhány lépéssel oldalt kerülve pompásan célba vehette volna az indiánt, de nemeslelkűsége ezuttal sem engedte meg, hogy ellenfelét így lesből löje le. Az indián teljes biztonságban érezte magát a fatörzs oltalmában s úgy látszott, semmi áron sem akar lemondani arról, hogy a csónakot birtokába kerítse. Nem tudván, hogy ellenfele hol áll, vigyázatlanul még előbbre jött. Ekkor Vadölő is kilépett rejtekéből.

— Ide, ide rézbőr! — kiáltott rá az indiánra. — Jöszte csak, ha dolgoz van velem.

Az indián meghökkent, de látván, hogy ellenfele már lepuffanthatta volna, ha ez a szándéka, leküzdötte rémületét s fegyverét nyugodtan maga elé állítva, miközben csak szemének vad villogásán lát-szott meg, micsoda elkeseredett düh tombol lelkében, fajtájának mély torokhangján kiáltott Vadölő felé:

— Kettő csónak. Egy neked, egy nekem . . .

— Nem úgy, mingó! — felelt nyugodtan Vadölő,
— nem alkuszunk így. Egyik sem a tied s nem is lesz, míg fegyvert fogni bírok. Tudom, hogy fajtád és fajtám között háború kerekedett; de csak eredj most utadra; ne törjünk egymásra mint a vadállatok, találkozhatunk még a hadak útján s akkor aztán majd eldönti sorsunkat az isten.

— Jó, jó. Testvérem hittérítő . . . szólt sunyin mosolyogva az indián.

— Az nem vagyok, mingó; én most csak egyszerű vadászember vagyok s nem akarok embert ölni egy nyomorult csónak miatt.

— Lám, lám. Testvérem fiatal, de bölcs. Kicsi harczos, de nagy szónok.

— A szónokolás sem kenyerem, mingó. Mondom, hogy vadász vagyok. Különben ne törődjél velem. Minek a hiábavaló vérontás?! Eredj utadra, váljunk el barátságosan.

— Lám, lám! Testvérem két fejbőr: ősz haj, barna haj alatt. Fiatal nyelv, öreg ész . . .

Az indián mosolyogva közeledett most Vadölőhöz s kezét nyújtotta neki. Vadölő szívélyesen fogadta s mindketten igyekeztek egymást őszinte barátságos érzelmeik felől biztosítani.

— Jó, jó! — mondta az indián, — testvéremnek: a mi az övé; nekem: a mi az enyém, a te csónakod a tied, az én csónakom az enyém.

— Csakhogy egyik sem a tied, mindakettő az enyém, — felelt Vadölő, — jer alá a vízhez s meglátod majd, hogy egyik sem a te csónakod.

Az indián, mint a ki csöppet sem bizalmatlanodik, előre indult. Mihelyt a vízhez értek, rámutatott arra a csónakra, melyen Vadölő érkezett volt:

— Az ott nem enyém, az fehér testvéremé, de ez itt vörösemeré, ez itt enyém; vörösemer nem akarni másét, vörösemer csak a magáét akarni.

— Tévedsz rőtőr, nagyon tévedsz, — felelt Vadölő, — ez a csónak a Hutter Tamásé; nézd meg jól s láthatod, hogy ilyet vörösemer nem tud készíteni . . .

— Lám, lám! Fehér testvérem fiatal fej, de öreg ész, most már látja vörösemer is, hogy csónak nem indián csónak.

— Hála istennek, mingó! Különben még baj támadt volna belőle. Hadd végzek hát a csónakkal s akkor aztán végeztünk egymással is.

Ezzel nagyot rugott Vadölő a csónakon, hogy az messze besíklott a vizen. Az indiánt e hirtelen cselekvés megdöbbsentette s Vadölő figyelmét nem kerülte el az a haragos fellobbanás, amely az indián arczán, szemében egy pillanatra kitört, de a melyet az mindjárt el is fojtott, mondván:

— Lám, lám! Fialat kéz, öreg ész. Fehér ember hamar végez. Isten velünk! Fehér ember Vidravárba, vörösemer indiántáborba. Főnöknek azt mondani, hogy csónakot nem látni sehol.

Vadölő nagyon örült e megnyugtató nyilatkozatnak, kezet fogott a rőtőrrel s aztán beleült a csónakba: amaz pedig fegyverét vállára fektetve lassú lépéssel haladt az erdő felé.

Vadölő eleinte szemmel tartotta az indiánt, de mivel ez még csak hátra se tekintett, nyugodtan készült, hogy tovaevezzen. Néhány pillanat mul-
tán azonban föltekintvén, ijedten látta, hogy a parti bozótból, kis lombrésen keresztül boszúsan, gyűlöle-
tesen villogó szempár mered feléje s a következő pillanatban fegyvereső is irányul egyenest mellének.

Gyakorlott vadász létére hirtelen fölkapta fegy-
verét s lőtt. A bozótból is füstfelhőske szállt föl, de a levegőt csak egyetlen egy dörrenés rázta meg, az indián is ugyanabban a pillanatban tüzelt mint Vadölő. A következő pillanatban az indián iszonyut ordítva előugrott a bozótból s tomahawkját, az indiánok harci szekerczójét magasra emelve, Vadölő felé rohant, a ki nyugodtan állt csónakjában s újra megtölté fegy-
verét. Körülbelül negyven lépésnyi távolságból a vörösember iszonyu erővel dobta Vadölő felé toma-
hawkját, de hiába, mert Vadölő ügyesen elkapta röptében a szekerczét, a vörösember pedig ugyanekkor fájdalmasat üvöltve, összerogyott.

— Tudtam, tudtam, — mormolta Vadölő, — golyóm mégis talált. Vadászember kapásra sem hibáz.

A tomahawkot a csónak sarkába dobta, partra-
szállt s a kinosan vonagló indiánhoz sietett. Fegy-
verére támaszkodva búsan nézte a haldoklót, a ki nyugtalanul emelgette szemeháját s bizonyára azt gondolta, hogy most fejbőrének lenyuzására kerül a sor. Vadölő kitalálta gondolatát s bizonyos bánattal elegy elégtételfélét érzett azon, hogy ime ezt az

embert, a kit meg kellett ölnie, legalább e tekintetben megnyugtathatja még.

— Ne félj rótbőr, — mondta szeliden, — nem foglak megkinozni. Keresztény ember vagyok s fejbőrt nyúzni nem mesterségem. Csak fegyveredért megyek s azonnal visszatérek hozzád, hogy a miben lehet, segítségedre legyek. Sokáig ugyan nem maradhatok melletted, mert ha a lövést hallották, bizonyára itt teremnek majd vörös czimboráid s én bizony nem vesződöm velök.

A fegyvert nemsokára megtalálta Vadölő s bedobván csónakjába, visszatért a haldoklóhoz.

Hála és gúny vivódott az indián arcán, de Vadölő csak a hálás pillantást igyekezett észrevenni.

— Vízet! — nyögte a haldokló, — adj vizet szegény indiánnak.

— Mindjárt, mingó, — felelt Vadölő, — beviszlek csónakomhoz; a víz, tudom, enyhíti a sebesült ember kínjait.

S átkarolván az indiánt, levitte a partra, lefektette egészen közel a vízhez úgy, hogy a lehető legkényelmesebben ihassék. Aztán leült melléje egy köre s ölébe emelte a haldokló fejét.

— Vétkezném, — szólt Vadölő szelid, részvétteljes hangon, — ha azzal áltatnálak, hogy időd még el nem érkezett. A mi elmúlt, az elmúlt s most arra gondolj, a minek be kell immár következnie. Vörös ember épp úgy mint fehér ember nem hisz örök megsemmisülésben. Új élet kezdődik a halál után. Ha igaz és becsületes ember voltál, eljutsz ama szép sza-

bad mezőkre, nagy rengetegekbe, hol őseid tanyáznak és vadásznak boldogan; ha gonosz életet éltél e földön, éhen-szomjan vándorolsz majd a másvilág sivatagain.

— Lám, lám, — sóhajtott föl az indián, — ifjú fej, öreg ész . . .

— Ilyenkor, — folytatta Vadölő, — jól eshetik tudni, hogy a kiket megbántott az ember, megbocsátanak. Én szívem szerint megbocsátom, hogy életemre törtél; hiszen elvégre is nem esett bajom; aztán meg tudom, hogy az ilyesmi már a véretekben van; no és egy haldoklóra csak nem haragudhatom . . .

— Lám, lám . . . öreg ész, de ifjú szív, — suttogta az indián, halálmegvetéssel tűrve fájdalmait, — vén szív mindig kemény, nem bocsát meg úgy . . . Hogyan hívják fehér testvéretem?

— Most Vadölőnek; de a delawarok megigérték, hogy majd, ha a háborúban vitézül harczoltam, más nevet kapok.

— Vadölő jó név gyerekembernek, silány név harczosnak, de majd lesz jobb nemsokára, mert itt nincs félelem, — s az indián bágyadt mozdulattal mellére mutatott, — biztos szem, gyors kéz; czélzás már halál is; nemsokára híres harczos; nem Vadölő, de Súlyomszem, Súlyomszem . . . Kezet, kezét szegény vadembernek! . . .

Vadölő, vagy most már Súlyomszem megszorította az indián kezét, a ki őszinte bámulattal nézett-nézett rá, míg végre kilehelte lelkét.

— Vége, mondta Vadölő halkán, szomorúan, — bizonyára jeles harczos volt szegény. Ki tudja, Hurry

és Hutter élnek-e még? S ki tudja, mily kínok középett kellett meghalniok! Csup pénzvágy! Fejbőrön nyereszkedni! Sajnos, sajnós dolog! No, te holt harcos, nem jutsz ily csup sorsra. Az én kezem meg nem csonkít, meg nem gyaláz. Béke velünk!

Vadölő most úgy helyezte el a tetemet, ahogy azt az indiánok szokása megkívánja; szikladarabokhoz támasztva felültette s a halott merev arcját fürkészve halkán beszélgetett önmagával, a mi magányos barangolásain, a mikor jól esett legalább a saját szavát hallania, ösztönszerű szokásává vált.

— Én bizony nem kívántam halálot, rótbőr, — suttogta, — dehát ha én meg nem öllek, te öltél volna meg engem. Orvul törtél életemre, de mivel saját lelkiismereted szerint az ilyesmi nem megbecstelenítő, én nem kárhoztalak. Először öltem im embert s félek, ezután gyakrabban is rá kell majd szánnom magamat. Vadállatok, farkas, medve, párducz legyőzése már elég dicsőséget szerzett fegyveremnek; vörös emberrel most bántam el legelőször s ha elbeszelném ez esetet, nem vallanék szégyent vele. S még sem tudom, elmondjam-e titkomat csak Chingachgook-nak is. Minek dicsekedni az ilyesmivel?! Aztán meg tulajdonképpen mi különöset is cselekedtem én? Megöltem egy embert, a ki engem akart megölni. Küzdelmünkben a szerencse nekem kedvezett és nem neki. Szót se róla! S mégis, — éppen Chingachgooknak kellene tudnia e dologról, hadd örvendene ő is, hogy a delawaroknak s delawar neveltetésemnek nem váltam szégyenére.

Vadölőnek hirtelen torkára forrt a szó. A parton, körülbelül száz lépésnyire egy indián jelent meg, bizonyára egyike a kiküldött kémeknek, a ki a puska-dörrenés irányában szimatolózott s oly vigyázatlanul lépett ki az erdőből, hogy meg sem pillantotta még Vadölöt, a mikor az már látta őt.

A következő perczben azonban észrevette már. Hosszan elnyújtott éles kiáltást hallatott s erre az erdőből számtalan hasonló hang felelt.

Vadölő nem tétovázhatott. Gyorsan csónakába ugrott s hatalmas evezőcsapásokkal távolodott befelé a parttól. Biztos távolságba érve, bevonta evezőit s nyugodtan szemlélte a helyzetet. Körülbelül negyed-órányi távolságban megpillantotta azt a csónakot is, a melyet még a mult este elsőnek lökött volt a tóra Hutter Tamás. A másik csónak, a melyet imént az indián szeretett volna megkaparintani, alig néhány lépésnyi távolságban lebegett a vizen. Ezt hamarosan csónakjához kötötte s tova evezett a másik után, a mely sokkal közelebb volt a parthoz, mintsem most, a mikor az indiánok éppen errefelé ólálkodnak, megnyugtató lehetett volna.

Az indián különben, mihelyt Vadölöt megpillantotta, gyorsan visszavonult az erdőbe s csakhamar megszűnt az üvöltözés is. A holt indián pedig sötétben pihent helyén s körülötte minden oly élettelennek rémlett, mintha az erdő semmi veszedelmet nem rejtene.

A következő perczben azonban megváltozott minden. Az indiánok előtörtek a sűrűségből s meg-

pillantván társuk tetemét, iszonyú üvöltést kezdtek, a mely hirtelen ujjongássá vált, midőn látták, hogy a halott fejbőre sértetlen. Indián hiedelem szerint még a megölt harczos sincs legyőzve, ha megölője nem hasította le fejéről a bőrt.

Vadölő üldözéséről azonban mindjárt lemondtak, látván, hogy csónakja tőlük már jó messzire van. Az indián olyan mint az erdők párducza, csak akkor támad és üldöz, ha meglehetősen bizonyosra veheti sikerét.

Vadölő nyugodtan evezett a még szabadon libegő csónak után, a melyet bizonyára valami vízáram már fölötte veszedelmes közelébe hajtott a partnak. Kettőzött erővel kellett eveznie, hogy még idejekorán megkaparinthassa. A mint a csónakot jobban szemügyre vehette, nagy meglepetés érte: a csónak pereméről evezőmódjára nyult a vízbe egy kar s úgy hajtotta a part felé a csónakot. Egy indián feküdt a csónakban. A mingó bizonyára akkor uszott volt az elhagyottan libegő csónakhoz, mikor Vadölő a földnyelven a haldoklóval foglalkozott. Fegyvert persze nem vihetett magával, Vadölő tehát minden tartózkodás nélkül evezett neki a csónaknak. Az indián az evező-csapások hallatára hirtelen fölugrott fektéből s ijedt kiáltást hallatott.

— Remélem, megelégedted már a mulatságot, — szólta rá Vadölő egészen nyugodtan, — tanácsolom tehát, ugorjál hamarosan vissza a tóba. Véredet ugyan nem ontom, de evezőmmel megismerkedhetik a hátad, ha nem sietsz.

A mingó persze nem értett angolul, de Vadölő tekintete s mozdulata eléggé érthetően szólt hozzá. Összehúzta testét mint az ugrásra készülő tigris és éleset rikoltva hirtelen belevetette magát a vízbe. Mikor fölmerült, már jó néhány lépésnyire volt a csónaktól, kétségbeesett sietséggel uszott a part felé s rémülettől, félelemtől eltorzult arczczal nézett vissza Vadölőre, a ki azonban ügyet sem vetett rá.

Vadölőnek főgondja az volt, hogy csónakjaival minél előbb a Vidravár felé siethessen. Midőn az indián szárazra jutott, ő már csaknem két puskalövésnyi távolságban evezett.

— Valóban kegyetlenség lett volna megölnöm a szegény párát, — gondolta s mondta halkán mormogva Vadölő, — minek is öltem volna meg? Fejbőre nem kell nekem. Az élet pedig oly kedves mindenkinek. Hadd örüljön megmenekültének. Találkozhatunk még a háborúban s akkor aztán fegyverrel kezünkben eldönthetjük, melyikünknek bátrabb a szive s ügyesebb a keze. . . Súlyomszem! . . . Valóban jó név, sokkal nemesebb mint Vadölő. S meg is érdemeltém. Csak legalább Chingachgook-nak mondhatnám el az esetet! De minek dicsekedni?! Majd ad még a gondviselés alkalmat, hogy derekasságomról mások szemeláttára is bizonyosságot tehetek.

Ily gondolatokkal foglalkozva evezett Vadölő a Vidravár felé, oly gyorsan, a mennyire a csónakához kötött teherrel csak evezhetett.

Ekkor már a nap is fölszállt a keleti hegyek fölé s a tó tükrére csodálatos csillogást varázsoltak

sugarai. Köröskörül a vidék oly csöndesen, oly fölséges nyugalomban terült el, hogy a ki az erdőkben rejtőzködő s lesben lappangó ellenségről mit sem tudott, nem is sejtette volna, mily vad események zajlottak le az imént.

Vadölő persze a vidék szépségében most nem gyönyörködhetett már úgy mint előző napon, a mikor Hurryval megérkezett. Lelke akkor még nyugodt s gondtalan volt, akár egy gyermeké, most pedig már sulyos kötelességek s izgalmas gondok neheztedek rá.

Judit és Hetty aggódva váraoztak a bárkán, messzelátóval fürkészvén a tavat s környékét s midőn Vadölőt megpillantották, érthető izgalom fogta el szívüket, a miért apjuk és Hurry nincs vele.

Vadölő a bárkához kötvén csónakait, s üdvözölvén a nővéreket, a kik most már az ő oltalmára voltak utalva, hamarosan fönt termett a fődélzeten.

VIII. A Nagy Kigyó.

Vadölő arczáról azonnal leolvashatták, hogy baj történt.

— Hol maradt apánk? — kérdezte rémülten Judit.

— Mi haszna titkolnám, meg kell mondanom nektek, hogy ő és Hurry a mingók fogságába kerültek, — válaszolt szilárd nyugodtsággal Vadölő s elbeszélte a történeteket, — mi sors vár reájok, azt csak a jó isten tudhatja. Szerencse még, hogy legalább a

csónakokat sikerült megmentenem, indián most nem juthat el ide Vidravárunkba, legföljebb ha uszva, vagy tutajon, a mit azonban előbb össze kellene tákolniok. Estefelé különben itt lesz Chingachgook barátom is, a kivel naplementekor a „Méhkas“-sziklánál kell találkoznom s akkor aztán majd csak megvédjük a Vidravárat, míg megérkeznek az angol csapatok.

— Az angol csapatokban vajmi kevésbé bizakodhatunk, — jegyezte meg Judit, — azok már cserben hagytak minket egyszer; magunknak kell védekeznünk.

Bármennyire szomorkodtak, aggódtak s félték is a lányok, rendes szokásuk szerint végezték napi teendőiket: mindenekelőtt a reggeli elkészítéséhez láttak s nemsokára pompás lazacz-fogást tálaltak Vadölő elé.

— Mennyire izlenék szegény apánknak, — mondta Judit nagyot sóhajtván, de nemsokára jóízűen falatozva is, — mindig azt vallotta szegény, hogy tavunk lazacza semmiképpen sem silányabb fajta a tengeri lazacznál.

— Én nem mondhatok véleményt e kérdésben, mert sohasem ettem még tengeri lazaczt, annyit azonban legyen szabad megjegyeznem, hogy ez pompás lazacz, szólt Vadölő.

És hatalmas étvágygyal fogyasztotta reggelijét, az átélt izgalmak csöppet sem ártottak neki.

— Atyátok persze tengerész volt, — kérdezte némi szünet multán, annak révén, hogy Judit tengeri lazacsról beszélt; — Hurry említette, hogy Hutter Tamás sok mindenféle kalandot élt át a tengeren.

Judit kissé megzavarodott e kérdésre, de aztán minden elfogultság nélkül mondta:

— Lehet, hogy az volt, de hát akkor miért nem beszél nekünk soha élményeiről? néha magam is azt hiszem, hogy tengerész volt, néha meg kétségbe kell vonnom. Ha ez a vaspántos láda itt nyitva volna, vagy beszélni tudna titkairól, azt hiszem, sok mindenfélét megértenénk. De hát ez a láda sosem nyílik meg, legalább előttünk sosem nyitotta még föl apánk.

— Óh előttem fölnyitotta már, — mondta Hetty.

— Mikor? Hol? — kérdezte kíváncsian Judit.

— Itt és nemcsak egyszer. Apa gyakran nyitja föl e ládát, ha te nem vagy a bárkán s engem még soha sem küldött el ilyenkor, sosem bánja, ha látom, mit csinál s hallom, mit beszél.

— Hát mit csinál és mit beszél?

— Azt el nem árulhatom, Judit, s kérlek ne is beszéljünk e dolgról tovább.

Judit, úgy látszik, Hetty gyöngélméjüségének tulajdonította e tétova beszédet s szánakozva fordult el tőle Vadölő felé:

— Azt hiszem, nem mondtál el még nekünk mindent, Vadölő, — szólt hozzá aggodalmos hangon, — hajnaltájban kelet felől puskadörej hallottunk...

— Igaz. Hajnaltájban csakugyan eldörrent arra felé két lövés, még pedig mindkettő egyszerre. Egy indián harcos költözött ama másvilági virányokra át. Ennyi az egész.

— Hogyan, hát küzdelembe elegyedtél az indiánokkal? Te egymagad? Miattunk?! — kérdezte álmélkodva Judit.

— Nos igen, először életemben megöltem egy embert. De a küzdelem nagyon jelentéktelen volt, — mondta Vadölő kitérőleg, — majd ha Chingachgook is itt lesz, egészen más küzdelmekbe fogunk elegyedni a rézbőrűekkel.

— Kicsoda hát ez a Chingachgook, a kit oly lelkesen emlegetsz? — kérdezte most Hetty, révedezően bámulva maga elé, — honnan jön és miért jön ide?

Vadölő csakugyan nekilelkessedett, hogy Chingachgook felől kellett nyilatkoznia.

— Chingachgook mohikán ember, — mondta jelentőségteljesen, — a delawarok közt él, mint pusztulóra sorvadt törzsének legtöbbje. — Hires törzsfőnök-családból származik, apja: Unkas, a mohikánok leghősiesebb harczosa s vezére volt. Most, hogy kitörőben a háború, ő meg én együtt akarunk küzdeni a mingók ellen. De hogy miért kell éppen itt találkoznunk, az titok, Hetty, ám gondolhatod, hogy okos férfiak semmitsem kezdenek megfontolatlanul.

— S mit jelent az ő indián neve? — kérdezte Hetty kíváncsian.

— Chingachgook annyi mint „Nagy Kigyó“, — válaszolt Vadölő. Családi neve: Unkas s családjának valamennyi tagja ezt a nevet viseli mindaddig, amíg valami jeles tettük révén külön nevet nem sikerül szerezniök. Őt Nagy Kigyónak óvatos okossága miatt nevezik.

— Ha barátod oly okos, — mondta Judit, — bizonyára jó védelmezőnk lesz, ha ugyan ama titkos ügyetek máshová el nem szólítja őt.

Judit e mondása, a mely aligha nem volt czélzatos, a titok szellőztetésére indította Vadölőt.

— Azt hiszem, mi baj sem származhatik abból, ha e titkot nektek elárulom, — mondta nyiltszívüen, — sőt te, Judit, a ki oly bátor és leleményes vagy, talán még segítségünkre is lehetsz. Halljátok hát. Chingachgooknak jegyese van. A szépséges Vah-ta-Vah, a delawarok egyik főnökének leánya. Két hónapja történt, hogy Vah-ta-Vah és szülei a nyugati folyamok vidékére mentek halászni. Akkor, ott a leány nyomtalanul eltűnt. Hiába kerestük, se hire se hamva, csak nemrégiben, körülbelül tíz napja értesültünk aztán arról, hogy a mingók táborában van, a kik elrabolták s most egy fiatal mingó harczos feleségévé kell lennie. Kémünk, ki mind ezt hirül hozta, arról is értesített, hogy az a mingó-törzs, mielőtt Kanada felé venné utját, egy-két hónapig a Csillámtó környékén szándékozik vadászni s így ha errefelé leskelődünk, talán sikerül majd Vah-ta-Vah-t kiszabadítanunk.

Judit és Hetty nagy érdeklődéssel s őszinte részvétellel hallgatták mind ezt s aztán még számtalan kérdéssel ostromolták Vadölőt, a felől, hogy milyen is az a szegény Vah-ta-Vah?

A nap nagyrésze különben sok mindenféle beszélgetéssel s azzal telt el, hogy Vadölő gondosan megvizsgálta s itt-ott ki is tatarozta a Vidravár

védőműveit. Judit buzgón segédkezett, Hetty pedig szóttalanul, mozdulatlanul ült a vár kiszögellésén s bánatosan nézegetett abba az irányba, a hol, mint gondolta, apját a mingók, ki tudja, mennyire kínozzák.

A Vidravár jó puska- és lövésnyire volt a parttól. Lakói, hacsak az indiánok tutajokon nem közelítik meg, biztonságban érezhették benne magokat. Judit különben apróra ismerte a vár megvédésének minden lehetséges módját s beavatta mindebbe Vadölöt is.

A nap ezenközben mind alább s alább szállt a nyugati fenyvesek fölé s Hetty még mindig szóttalanul, mozdulatlanul ült helyén. Beszédes különben soha sem volt, legfeljebb ha valami hirtelen izgalom hatása alatt; ma azonban, mintha teljesen megnémult volna.

Judit is nagyon aggódott apjáért, de mégis úgy vélekedett, hogy a mingók, ha meggyőződnek a Vidravár megostromolhatatlanságáról, alkudozást fognak kezdeni a foglyok kiváltása iránt. Prémek, puska- és más efféle, az indiánok szemében fölötte kívánatos holmi révén, majd csak sikerül a foglyokat kiszabadítani. Vadölő nem táplált túlrózsás reményeket s főgondja az volt, hogy semmiféle támadás ne találja készületlenül.

Végre elérkezett az ideje, hogy Vadölő Chingachgook-kal való találkozására induljon. Közölte tervét a leányokkal s elhatározták, hogy együtt, mindhárman részt vesznek a terv kivitelében.

Hetty a bárkához erősített csónakok közül kettőt egymáshoz kötözött, bevezett velök a Vidravárnak a víz tükre fölött hatalmas czölöpökön, embermagaságnyinál jóval magasabban nyugvó padlózata alá s ott egy czölöphöz lánczolta a két csónakot. A czölöpépítményt köröskörül hatalmas deszkázat borította, le egészen a víz szineig s a padlózat alá csak a tó belseje felől nyíló s jól elzárható kapun juthatt be az ember; a csónakok tehát biztos helyen voltak ott. Judit a harmadik csónakon követte Hettyt a padlózat alá, ahol aztán Vadölő, miután odafönn minden ablakot s ajtót jól elzárt s elreteszelt, a vár középső részén nyíló csapóajtón át a csónakba ereszkedett, a melybe most már Hetty is beszállt. Harmasban aztán kieveztek a czölöp-kapun s jól ellakoltván azt, a bárkához siettek, hozzákötötték csónakjukat s fölszállván rá, elindultak a „Méhkas“-szikla felé.

Vadölő messzelátót is hozott magával, hogy már jó előre megpillanthassa Chingachgook-ot s jobban szemügyre vehesse a partvidéket is, nem bukkan-e föl itt vagy ott valamely veszély. Ellenség egyelőre sehol sem mutatkozott.

— Mégis nagyon óvatosaknak kell lennünk, — mondotta Vadölő, — bizonyos, hogy a mingók az erdőből egészen észrevétlenül figyelhetnek meg minket s ha egyenes irányban haladunk, fogadtatásunkra hamar ott teremhetnek a „Méhkas“-sziklánál. Meg kell hát tévesztenünk őket. Ha ide-oda czirkálunk előbb, nem fogják tudni, hova igyekszünk s így meglehetősen ki is fáraszthatjuk őket.

Gyönyörű juniusi délután volt. Az enyhe szellő, a mely északról délnek fujdogált, jól kiduzzasztotta a bárka vitorláját, de a tó felületét alig hogy megborzosolta csak. A tavat szegélyező erdőség mintha édes álomban szendergett volna, mindenfelé csend és nyugalom honolt. Az égen néhány báránnyfelhő uszott. Olykor-olykor madarak csapata suhant át a tó fölött.

A bárka ezenközben a tó ama részére ért, a hol — legalább Hetty emlékezése szerint, — két éve anyját temették a hullámok alá. A gyöngye elméjű Hetty erre a szomorú alkalomra nagyon jól emlékezett s holdvilágos éjszakákon gyakran szokott a tó eme részére elevezni. Órákat tölt ott csónakán s néz, néz alá a mély és sötét hullámsirba, a hol édes anyja pihen, a kit ő mindig oly nagyon szeretett.

A „Méhkas“-szikla, a hol Vadölőnek Chingachgook-kal találkoznia kellett, a parttól körülbelül ötven lépésnyire emelkedett ki a vízből, a mely ott csak két láb mély lehetett. A partról hatalmas fák gallyai nyúltak feléje s messziről úgy látszott, mintha a szikla nem is a vízből meredne föl, hanem a szárazon állana. Egy hatalmas faág valósággal fölébe is hajolt. A bárka most már csak száz lábnyira lehetett a sziklától. A nap a szemhatáron már félig alámerült.

Vadölő horgonyt vetett. A bárka megállt.

— Látod-e már a mohikánt? — kérdezte Judit, a ki a bárka egyik ablakából kémlelte a környéket.

— Seholy senki, sem a sziklán, sem a parton, — felelt Vadölő, — de jól vigyázzatok ám magatokra, Judit, Hetty, — folytatta aggodalmasan, miközben a

horgony kötelét megerősítette, — a puskának éles szeme van, gyors lába s halált hirdető szája. Vigyázatok, rejtőzzetek el!

— De te is vigyázz ám magadra, Vadölő, — felelt halás pillantás kíséretében Judit, — mert ha a mingók megpillantanak, fegyverük golyója rád nézve is csak oly veszélyes, mint reánk s ha téged baj érne, a mi bajunk is volna az.

— Miattam ne aggódjál, Judit, — válaszolt Vadölő, — de nézz csak oda, a szikla tövén mintha . . .

Judit a szavába vágott:

— Igen, igen, ott . . .

— Nos, mit látsz Judit?

— Egy férfi áll ott, indián harczos, fegyvere is van . . .

— Solyomtollát hol viseli? — kérdezte Vadölő kissé megeresztvén a kötelet, úgy, hogy a bárka közelebb úszott a sziklához. — Homloka fölött a hajában viseli-e, vagy pedig bal füle mellett?

— Bal füle mellett. És mosolyog. És mintha azt mondaná, hogy: mohikán.

— Hála istennek, Ő az, a Nagy Kigyó!

S Vadölő még jobban megeresztette a kötelet; majd, midőn a bárka parthoz eső része felől könnyed ugrás neszét hallotta, bizonyosra véve, hogy Chingachgook ugrott föl a bárkára, hamarosan újra húzni kezdte a kötelet úgy, hogy a bárka ismét eltávolodott a parttól.

A bárkaház hátsó ajtaja fölpattant, egy indián harczos rohant át a kis bárkalakáson s örömteljes

„hugh!“ kiáltással, a mi a delawarok üdvözlő szava, mosolyogva állt meg a túlsó oldalon, Vadölő mellett.

A következő pillanatban Judit s Hetty sikoltozása hallatszott a szobából, majd a part felől rémes üvöltözés reszkettette meg a levegőt s az erdőből egész csapat mingó rohant a vízbe a bárka után oly eszeveszetten, hogy egyesek el is vágódtak benne.

— Húzd! Vadölő, húzd! — kiáltott ki Judit, miközben sietve reteszelte el az ajtót, a melyen az imént Chingachgook érkezett, — húzd a kötelet, a hogy csak bírod; a vízben csak úgy hemzseg a sok indián s mind nyomunkba törtet. . .

— A két férfi, — mert Chingachgook rögtön segédkezett barátjának, — a legnagyobb erőmegfelezéssel dolgozott a bárka tovaindításán.

— Húzd a kötelet, Vadölő, az istenért, húzd! — kiáltott újra Judit. — Ugy nyomulnak utánunk mint a kutyák a szarvas után. . . Óh de most már jól mozog a bárka. . . Mélyebb vizen vagyunk. . . A legelső már nyakig merül. . . S mégsem tágitanak, jaj az egyik már a bárkára kapaszkodik! . . .

Judit fölsikoltott, de aztán mindjárt föl is kaczagott. Az egyik indián kapkodása, amelylyel már-már fölvergődött a bárkára, megrémítette, — a kísérlet meggyúsulta pedig hangos nevetésre indította őt.

A bárka mélyebb vizet érve mindsebesebben távolodott a parttól. Vadölő s Chingachgook fölvták a horgonyt, majd néhány percnyi evezés után teljesen biztos helyre jutván, újra kivetették.

Viszontlátásuknak tulajdonképpen csak most örvendhettek igazán. Szeretetteljesen üdvözölték egymást; de Chingachgook-nak, a derék, daliás indián harczosnak aztán első dolga az volt, hogy megvizsgálja fegyverét, nem nedvesedett-e meg lőpora; majd meg a bárkát vette szemügyre s a két leányt, még pedig egy árva szót sem szólva, mert asszonyi kíváncsiság jelének tartotta az efféle kérdezősködést.

Vadölő azonban csakhamar bemutatta barátját:

— Ime Judit és Hetty, ez ama mohikán főnök, a kiről beszéltem volt nektek: Chingachgook, vagyis a Nagy Kigyó, legjobb s legkedvesebb barátom....

Chingachgook bár jól értette s beszélt is az angol nyelvet, mégsem szeretett élni vele s így miután illő módon üdvözölte a két leányt, ismét csak hallgatásba merült.

Ugy látszott, arra vár, hogy Vadölő önként elmondja neki eddigi élményeit s a jövőre vonatkozó terveit.

Vadölő elértette hallgatását s így szólt a leányokhoz:

— Félóra múltán bizonyára megerősödik az esti szél s akkor elindulhatunk a Vidravár felé. Addig hadd beszéljek négy szemközt a delawarral teendőink felől.

A leányok erre visszavonultak a szobába, hogy vacsorát készítsenek; a két jóbarát pedig leült a bárka peremére s delawar nyelven csakhamar élénk beszélgetésbe merült.

Vadölő mindent elmondott a fiatal indiánfőnöknek, csak éppen a mingó elejtését hallgatta el.

Chingachgook is elbeszélte élményeit. Igen komoly ábrázattal említette, hogy midőn a Susquehanna folyóhoz ért, körülbelül negyedóránnyira annak a Csilám-tóból való kifolyásától, oly nyomra bukkant, a mely az ellenséges mingók közellétéről tanuskodott. E fölfödözés persze csöppet sem lepte meg, csak örült neki, hiszen útjának czélja ugyis a mingók tábora. Óvatosan haladt tehát a folyó mentén föfelé s a „Méhkas“-szikla keresése közben újabb nyomra akadván, aztán egész délután úgy barangolt az ellenség tanyája körül, folyton abban reménykedve, hogy megpillanthatja menyasszonyát, vagy legalább egy-két fejbőrt sikerül tán zsákmányul ejtenie. Visszatérve a tó partjára, rögtön meglátta a bárkát, nem tudta ugyan, hogy barátja rajta van-e, de miután a bárka mozdulatait megfigyelte s különösen, mikor az hosszas ide-oda czirkálás után alkonyatkor egyenest a „Méhkas“-szikla felé vette útját s ott kikötött, nem tétovázott, hanem rögtön a bárkára rohant.

Chingachgookot, bár órák hosszat kémlelődött az ellenség körül, a mingók támadása semmivel sem lepte meg kevésbé mint Vadölőt. Ugy vélte tehát, hogy ő csak egy részét fődözte fel a mingók hordájának. A támadók csapata bizonyára a partmenti sűrűségeken át osont a bárka útjának irányába. A főhadiszállás azonban a tóba nyúló földnyelv közelében volt, tehát arrafelé a hol Hutttert és Hurryt elfogniok sikerült.

— Nos, Kigyó, — kérdezte Vadölő, miután a mohikán mind ezt elbeszélte, — ha már ott leskelődöttél

a mingók körül, nem láttad-e foglyaikat, a két fehér embert, Huttert és Hurryt?

— Chingachgook látta őket; az egyik öreg ember, a másik ifjú harcos: megtört bükkfa meg sugár fenyő.

— Ugy van. S meg voltak kötözve? Vagy már kinozták is őket?

— Sem így, sem úgy nem bántak velök. A mingók oly sokan vannak, hogy fölösleges megkötözniök foglyaikat. Egy részük őrt áll, más részük alszik, néhányan kémkednek, mások meg vadásznak. Foglyuk ma úgy érezheti magát náluk, mintha testvérei volnának, holnap pedig a fejbőrével fizethet ezért.

— Persze, persze. Ilyenek a mingók. Mit tehetünk róla?! . . . Judit! Hetty! Jertek! Megnyugtató hirt hallotok. Barátom azt mondja, hogy atyátok is, Hurry is eléggé jól vannak, szabadon járhatnak a mingótáborban.

— Hála istennek, Vadölő! — kiáltott föl Judit, — s remélem, hogy most barátod segítségével is majd csak módját ejtjük a foglyok kiváltásának.

Hetty is megszólalt:

— Vajjon kiadnák-e a vadak szegény jó apámat, ha legszebb holminkat fölajánlanók nekik?

— Majd rábeszélük őket a feleségeik, — jegyezte meg Vadölő. — De mondd csak Kigyó, sok asszonyt s leányt láttál-e a mingók táborában?

— Hatot, — felelt Chingachgook, ujjain mutatva e számot, — hatot ezen az egyen kívül, — erősítette s az utolsó két szó megértetéséül szívére tette kezét.

— Tehát láttad Vah-ta-Vah-t? Beszélte veled?

— Nem, Vadölő, még csak nem is láttam, nagyon sok volt ott a fa és sűrű lomb takart el mindent, mint felhő az eget. Chingachgook csak hangját hallotta Vah-ta-Vah-nak s az úgy csengett mint a fülemüle éneke. . .

Vacsora után a leányok ismét visszavonultak. Hetty még Judittól is különvált, a bárka egyik félreeső zugában huzta meg magát s mélységes töprengésbe merült.

Chingachgook s Vadölő tovább beszélgettek.

— S nem tüztél még össze az ellenséggel, jó fehér vadász? — kérdezte Chingachgook rejtelmesen.

— Ha éppen gyanítod, Kigyó, igazad van, — felelt Vadölő, — össze kellett tűznöm vele s le is győztem őt.

Chingachgook éles, ujjongó hangot hallatott s kezét barátja vállára téve izgatottan kérdezte, fejbőr is esett-e zsákmányul a tusán?

— Az én fejem bőre, Kigyó, mint láthatod még erősen rajta van a koponyámon, pedig hát csakis ez a fejbőr foroghatott veszedelemben. — felelt Vadölő komolyan.

— Hát nem öltél meg senkit?

— Egy mingó esett el.

— Fő-ember? — tudakolta Chingachgook izgatottan.

— Azt már nem tudom. Ravasz és ármányos volt, derekasan küzdött, bár célzás dolgában szeme a delawarok tanítványának szemével nem vetekedhetett.

— Agyonverteded?

— Nem. Ugy halt meg karomban.

— Jó, jó! Vadölő fehér ember és sajnálja bemocskolni a fehér kezét. Delawar-kéz azonban majd elhozza a mingó fejbőrét, póznára tűzi s otthon majd fölzendül a győzelmi dal Vadölő tiszteletére is. Így kívánja a törzs-becsület.

— Csakhogy a mingó tetemét bizonyára biztos helyre vitték már a czimborái s fejbőrét bajos lesz megkaparintani.

Beszélgetés közben egészen rájok esteledett. Nemsokára aztán bekövetkezett az a déli szél is, amelyre Vadölő számított. Fölszedték a horgonyt, fölvták a vitorlát s a bárka tovasiklott egyenest a Vidravár felé. . .

Vadölő a kormánylapáthoz ült s melléje telepedtek Judit meg Chingachgook, hármásban úgy beszélgettek Hutter és Hurry kiszabadításának eshetőségei felől.

Körülbelül félórája beszélgettek már így; a bárka lassan, csöndesen haladt a sötét vizen; egyszerre csak felugrik ültéből Judit s ijedten néz körül.

— Hallottad, Vadölő? — kérdezte, — úgy rémlett, mintha nagyot loccsant volna valami. . .

— Bizonyára hal volt, fölcsapódott a vízből s visszapottyant, — mondta Vadölő, de aztán figyelmesebben hallgatózván, csakhamar hozzátette: — mégis, mintha evezőcsapást hallanék. . .

Chingachgook előrehajolva hirtelen belemutatott a homályba s Vadölő meg Judit a kijelölt irányba

tekintvén, csakhamar észrevették, hogy egy csónak feketéllik arra s abban egészen egyenest áll valaki s úgy evez szorgalmasan. Vannak-e többen is, és mennyien lehetnek a csónakban: nem volt látható. Vadölő és Chingachgook tehát, hogy minden eshetőségre készen legyenek, fegyvert ragadtak.

— Könnyen lelőhetném, — mondta Vadölő, — de előbb hadd kiáltunk rá s kérdezzük meg, mit akar?

Kiáltott is mindjárt:

— Megállj! ha nem állsz meg, lövök és akkor véged. Ne evez. Felelj!

— Hát csak lőjj le egy szegény védtelen leányt. — válaszolt a csónakról egy szelid női hang . . .

— Hetty! — kiáltottak föl Vadölő és Judit egyszerre.

Csakugyan, a csónak is hiányzott, a melyet elindulásukkor a bárka oldalára erősítettek volt.

Vadölő bevonta a vitorlát, hogy a bárka ne hagyassa el oly messzire a csónakot, de törekvése kárbaveszett, a bárkát tovaragadta sebessége s Hetty elmaradt.

— Szegény leány, együgyűségében ime így szökik meg, hogy apja megmentésére induljon, — mondta Judit.

— Csónakunkat mingó kézre vezeti, — jegyezte meg Vadölő, — csak hogy ezt nem szabad megengegnünk. Rajta, evezünk nyomába!

Vadölő s Chingachgook félretették a fegyvert s evezőt fogtak; Judit pedig kormányzott.

Mindhiába. Hetty csakhamar eltűnt szemük elől. Sorsára kellett őt hagyniok.

Vigasztaló csak az volt, hogy a vademberek nem csak hogy nem bántják, de még tiszteletben is tartják az eszelősöket, meg gyöngéelméjűeket.

IX. Hetty a mingók között.

Bármennyire gyöngéelméjű volt is Hetty, mégis valami ösztönszerű óvatosság nyilvánult cselekedeteiben úgy, hogy baja soha sem esett. Lehet, csak szokásból, lehet, tudatosan: most is a legóvatosabban cselekedett. A Vidravártól körülbelül órányira hosszú földnyelv nyúlt a tóba; oda evezett, kiugrott a szárazra s minden erejét összeszedve a földnyelv csücskéről úgy lökte be a tóra csónakját, hogy az legalább egyelőre indián kézbe nem kerül, sőt, mivel a szél éppen a Vidravár irányában fujt, valószínűleg nemsokára szépen odaérkezik.

Hetty e fárasztó művelet után leült egy parti kőre s pihent. De csakhamar aztán neki indult a rengetegnek s bár a nagy sötétségben csak lassan és tapogatózva haladhatott előre, pillanatig sem kételkedett azon, hogy eltalál a mingók táborába s ráakad apjára, a kit meg akar szabadítani. Gyakran meg is botlott, el is bukott; egyszer-kétszer, a mikor már már célja közelében hitte magát egyszerre csak a tó tükre csillant feléje, s neki megint a sötét sűrűségbe kellett fordulnia: úgy bolyongott s tévelygett

ide-oda, míg végre holtra fáradtan rászánta magát, hogy pihenőre dőljön.

Hatalmas fenyő tövében avart gyűjtött halomba, hogy a föld nyirkossága ellen védve legyen. Aztán letérdelt, imára kulcsolta kezét, halkán, buzgón elmondta a miatyánkot s lefeküdt és elaludt.

Mélyen, nyugodtan aludt szürkületig. Pitymallatkor hűvös szellő támadt s ez ébresztgetni kezdte.

A mint így félig alva, félig ébren, egyet nyujtózkodott, keze valami meleget ért. Nem törődött vele s tovább szunyadt volna, ha a következő pillanatban erős oldalbalökést nem érez, mintha kiakarnák túrni helyéből. Erre föleszmélt s Judit nevét súgva föltápáskodott.

Ijedten vette észre, hogy ekkor valami sötét állatféle ugrik el mellőle.

Szeme tágra nyílt s most már jól látta, hogy egy kis medvebocs volt az; a kis állat néhány lépésnyi távolságban hátsó lábaira állva hajbókolt előtte, s oly különösen pislogott rá, mintha kérdezné, megengedi-e, hogy újra melléje telepedjék.

Hetty, a kinek már volt ily állatkája, az első pillanatban arra gondolt, hogy ezt is magával viszi majd a Vidravárba; fölugrott, hogy megfogja, de ekkor nem is valami messziről fenyegető morgást hallott s csakhamar megpillantotta az öreg anyamedvét, a melyik egy feldőlt fatörzs mellett gubbasztva buzgón nyalogatott valamit: a fa odvában ugyanis vadméhek tanyáztak s a medvecsalád mézes lakomát csapott.

Az anyamedve, úgy látszott, nem gondol támadásra. Hátsó lábaira állt ugyan s morgott is kedvetlenül, de csak néhány lépésnyire közeledett Hetty felé s midőn kicsinyei hozzásiettek, lefeküdt s megszoptatta őket.

Hetty mosolyogva gyönyörködött e kedves látványban, s midőn az egyik medvebocs ismét odahagyta anyját s pajkosan ide-oda henteregve az avaron csaknem egészen közelébe jött, Hettyt újra megszállta a vágy, hogy a kis állatot megfogja, de az öreg medve is fölczihelődött ekkor s fenyegető morgással közeledett.

Hetty nem eredt futásnak. Sőt letérdelt s kezét összekulcsolva, úgy mint éjjel lefekvés előtt cselekedte, imádkozni kezdett s csak aztán indult tova.

Egészen fölfrissültnek érezte magát s fűgén suhant előre a fák között. A mint visszapillantott, nagy meglepetésére, de minden ijedelem nélkül látta, hogy bocsai kíséretében a medve is nyomon követi. Megállt s akkor eléggé tisztos távolságban az anyamedve is megállapodott.

Meg-megállva, újra nekiindulva a sűrűségnek, vissza-vissza nézve úgy haladt Hetty már körülbelül egy mértföldnyire s a medvecsalád mindenütt nyomában járt.

Egy patakhoz is értek, itt megmosdott Hetty s ivott is a kristálytisztá vizből s úgy folytatta útját még üdőbbben s jobb kedvűen.

Nemsokára bokros-bozótos lapályra jutott s úgy gondolta, nem lehet messze az indián tábortól, mert

a távolból mintha emberi hangokat hozott volna a szél. A medve is nyugtalankodni, szaglászni kezdett s nem követte immár Hettyt, szóval, tekintettel, kézmozdulatokkal bármint csalogatta, hivogatta is.

Hetty folyton vissza-vissza nézve sietett most előre a bokrok között, midőn hirtelen egy kéz érintette vállon s megszólította valaki.

— Hova sietni? — kérdezte aggodalmasan egy szelid női hang. — Ott indiánok... vörös harczosok... gonosz emberek...

Hetty meglepődött, de nem ijedt meg; hiszen el volt készülve rá, hogy megszólítja majd valaki, de aztán meg a fiatal indián nő, a ki megszólította, legkevésbé sem volt félelemgerjesztő. Fiatal leány volt, akárcsak Hetty. Termete sugár, arcza bájosan kellemes. Ruhája csöppet sem rikító, sőt feltűnően cziczomatlan, egyszerű. Csak nyakán s keze csuklóján viselt kis gyöngyházfüzért, a melynek fehér csillogása nagyon jól illett oda. Haja dús fonatokban omlott hátára, vállára le.

Vah-ta-Vah volt, Chingachgook menyasszonya.

— Hova, hova? — kérdezte még egyszer, — ott gonosz harczosok!... Jó harczosok messze!

— Ki vagy te? — kérdezte Hetty aggodalmatlanul.

— Én Vah-ta-Vah. Nem mingónő, hanem delawarnő. Mingók nagyon kegyetlenek...

S magával vonta Hettyt a tó partja felé, a hol egy kidőlt fatörzsre telepedtek s úgy beszélgettek tovább.

— Mért jönni ide? Honnan jönni? — kérdezte Vah-ta-Vah.

S Hetty őszintén elmondott neki mindent.

— De hát atyád minek betörni éjjel mingó táborba? — mondta az indiánleány. — Hiszen ő tudni, hogy most háború. Ő nem kis fiucska és tudni, hogy mingónak sok kés van és puska. Minek hát mingókra törni éjjel és nekem a hajamat megfogni és fejemről a bőrt lehúzni akarni? Enyémet, delawarleányét!

— A tiedet?! — kiáltott föl elborzadva Hetty, — téged akart megcsonkitani?!

— Hát fejbőr csak fejbőr; delawaré vagy mingóé mindegy. Kormányzó nekem nem kérdezi azt, egyformán fizet. De fehér embertől még sem szép, hogy úgy vadász fejbőrt. Legalább Vadölő mindig azt mondani . . .

— Hogyan, hát te ismered Vadölőt? — szólt közbe Hetty, örömtől pirulva, — én is ösmerem. Ő most a bárkákon van Judittal és egy fiatal delawar harcossal, a kinek Nagy Kigyó a neve, s a ki nagyon derék szép legény.

— Chingachgook! — suttogta Vah-ta-Vah s arcza csak úgy sugárzott az örömtől és a büszkeségtől, — hát te is ösmerni őt?!

— Tegnap este jött hozzánk s néhány óráig együtt voltunk, míg én oda nem hagytam a bárkát. De félek Vah-ta-Vah, hogy ő is fejbőrök után jár, mint atyám és Hurry.

— Mért nem?! Hiszen Chingachgook vörös harcos, és vörös harcosnak az nagy dicsőség.

— Óh akkor ő is oly gonosz, mint a többiek...

— Óh Chingachgook hős, — kiáltott föl Vah-ta-Vah s átkarolta Hettyt s úgy súgta a többit a fülébe: — te jó leány lenni, neked én mindent megmondani. Chingachgook értem jön, engem kiszabadítani. Hát ne beszéljünk többet fejbőrrel. Te fehér, én vörös. Ti más szokásokkal, mink is más szokásokkal. De Vadölő is fehér és Chingachgook vörös, mégis jó barátok.

S így elbeszélgettek jó ideig. Hetty minden kérdésre őszintén felelt.

— Gyöngelméjünek mondanak engem, — jegyezte meg beszélgetés közben. — Atyám is, Judit is. Egyszer édes anyám is azt mondta, hogy gyöngelméjű vagyok s akkor nagyon keservesen sirt. És ebből tudom, hogy igazuk van.

Vah-ta-Vah e vallomás hallatára elkomolyodott s még nagyobb gyöngédséggel s tisztelettel kezdett viselkedni Hetty iránt.

Majd fölállt s indítványozta, hogy most már menjenek a táborba. Féltő aggodása, a melylyel előbb távol szerette volna tartani Hettyt a mingóktól, teljesen megszűnt. Hiszen tudta, hogy minden indián, még a legkegyetlenebb is nemcsak hogy nem bántja, de még a leggyöngédebb gondoskodással is óvja a félkegyelműeket, mint a kiket az istenség megfosztván eszüktől, védtelenségre kárhoztatott.

Kéz a kézben, úgy indultak az indián tanya felé s Vah-ta-Vah még csak arra kérte Hettyt, hogy Chingachgook nevét ne említse ott.

— Vah-ta-Vah is mingók foglya — mondta, — mingóknak jó fülük van, mindent meghallani. Csak mindig ujjadat a szádra! Atyád és Hurry is csak úgy megmenekülni, ha mingók nem tudják, hogy Chingachgook közel.

Hetty megigérte, hogy óvatos lesz s Vah-ta-Vah legutóbbi szavainál mi sem gyökerezethette volna jobban gyöngemlékezetébe ezt az ígéretet. Apja megmentésének gondolata úgy uralkodott lelkén mindenekfölött.

Nemsokára célhoz értek.

Hetty fölsikoltott, mikor megpillantotta apját, a ki háttal egy fatörzsnek támaszkodva, mogorván gubbasztott a földön.

Hurry mellette állt s egészen önfeledten faragcsált egy fadarabot.

A két fogoly, mintha teljes szabadságot élvezett volna, inkább vendégeknek látszott, mint fogolynak.

Vah-ta-Vah hozzájuk vezette Hettyt s maga visszavonult, hogy teljesen bizalmasan beszélgethessenek.

Hetty egészen nyugodtan apja mellé telepedett, a ki különben semmiféle meglepetést sem árult el. Az indiánokat sem ejtette ámulatba a leány váratlan megjelenése. Nehányan összedugták ugyan fejüket s bizonyára Hettyről tanakodtak, de egyikök sem alkalmatlankodott.

Hutter közömbössége azonban csak látszólagos volt. Szavai már elárulták, hogy Hetty vakmerősége meglehetősen fölizgatja őt. Ismervén lányának meg gondolatlanul állhatatos hűségét, mindjárt tudta, miért jött ide.

— Rosszul tetted, gyermekem, — mondta halk, de ingerült hangon, — hogy idejöttél e gonosz és kegyetlen népség közé.

Hetty azonban egyenest a dologra tért.

— Mondd, édes apám, — öltél-e meg itt valakit, vetted-e fejbőrét valakinek? Ezt tudnom kell, mielőtt az indiánokkal szóba állanék.

— Nem, Hetty. Valami fiatal teremtes haja ugyan már a kezemben volt, de a haszontalan akkorát sikoltott, hogy az egész indiánfészek fölriadt s nyakunkba zúdult. Ez juttatott éppen fogságukba minket.

— Oh csakhogy meg nem ölted, atyám! Hála istennek! Nos hadd beszéljek most már az indiánokkal, mert hiszen remélem Hurry sem bánthatott senkit.

— Bizony nem bánthattam s hidd meg Hetty, ez nagyon bánt engem.

Hetty nem igen törődött a rossz szójátékkal, megelégedett a kedvező értesüléssel s szeretett volna mielőbb tárgyalásba bocsájtkozni a mingók főembereivel.

Míg ő apjával s Hurryval beszélgetett, Vah-ta-Vah az indiánokat igyekezett megnyerni. Néhány öreg harczosnak, a kik mindig nyájasak voltak iránta, elmondta, hogy a leány gyöngelméjű s e hír révén Hetty most már teljes biztonságnak és tiszteletteljes bánásmódnak örvendhetett.

Midőn a főemberek csoportjához közeledett, mind szívélyesen üdvözölték őt s fölkérték, ülne le körükbe egy fatörzsre. Vah-ta-Vah-t is odahívták tolmácsul s a legöregebb indián fölszólította, kérdezné meg a

„szépséges fehérarczot“, mi a czélja idejövetelének s a mingók törzse mivel szolgálhatna neki.

— Nos Vah-ta-Vah, — szolt Hetty tétovázás nélkül, — mondd meg nekik, hogy én Hutter Tamás leánya vagyok s azért jöttem, hogy megkérjem őket, ne bántsák atyámat, sem pedig Hurryt. Adják vissza szabadságukat s higyjék el, hogy inkább jó barátaik lesznek, semmint ellenségeik. Csak mondd meg nekik, ne félj, s én hiszem, tudom, hogy a jó isten megsegít.

Vah-ta-Vah hiven tolmácsolta Hetty beszédét. Az indián harczosok komoly arczczal hallgatták végig s két öreg főember, a ki mind a kettő bizonyára értett angolul, nagyokat bólogatva fejével erősítette, hogy a tolmács hiven beszél.

— Most pedig Vah-ta-Vah, — folytatta Hetty, — mondd meg a harczosoknak, hogy apám és Hurry lehetőleg mennél több fejbőrt akartak itt összezsákmányolni, mert pénzvágyukat sehogy se birták leküzdeni. Mondd meg ezt nekik, szóról-szóra mondd meg.

Vah-ta-Vah szivesen hallgatta volna el ezt a vallomást s mondott volna helyette más valamit, csak-hogy ő is észrevette, hogy van a gyülekezetben angolul értő indián is, nem merte tehát Hetty szavait elferdíteni.

A mingókat azonban ez a nyilatkozat legkevésbbé sem izgatta föl. Elvégre olyasmiről volt szó, a mit ők magok is szeretnek gyakorolni.

Végül pedig, kedves Vah-ta-Vah kérdezd meg, — folytatta Hetty, — tudják-e, hogy van egy Isten, égnek s földnek ura, a ki minden élő teremtményén egy-

formán uralkodik: vörösbőrűeken épp úgy mint fehér-
reken?

A főemberek igennel feleltek.

— Akkor hát meg fogjuk érteni egymást, — foly-
tatta Hetty. — E nagy szellem, a hogyan ti a mi
istenünket nevezitek, szent könyvet íratott számunkra;
e könyvben, a melyet mi bibliának nevezünk, minden
parancsa benne van. Nézzétek, ez a könyv az.

Kis angol bibliát vett elő s a vadak elé tartotta,
mintha azt várná, hogy már a könyv külseje is ámu-
latba fogja őket ejteni.

— E könyvben, — szólt ismét Vah-ta-Vah-hoz,
— isten azt parancsolja, hogy bocsássunk meg ellen-
ségeinknek. Mondd meg a főnököknek, hogy a nagy
Szellem azt kívánja: Szeresd felebarátodat mint ten-
magadat.

— Igen, de indiánoknak fehérarcz nem felebarát,
— jegyezte meg Vah-ta-Vah, — felebarátok mingó
a mingóval, mohikán mohikánnal, fehérarcz fehér-
arczczal.

De azért mind azt, a mit Hetty a bibliából föl-
vasott, híven tolmácsolta az indiánoknak.

— Szeressétek ellenségeiteket is, áldjátok meg,
a ki benneteket átkoz, tegyetek jót azzal, a ki gyü-
löl titeket s imádkozzatok azokért, a kik megbán-
tanak s üldöznek benneteket. . .

Az indiánok csak hallgatták mind ezt, de nem
sokat törődtek vele. Az ő törvényük: sohasem feledni
a jótéteményt és soha meg nem bocsátani a bántal-
makat.

Elővezettették Huttert és Hurryt s Hetty jelenlétében megkérdezték, csakugyan fejbőrszerzés volt-e céljuk s miután a foglyok, tudván, hogy az őszinteség ily esetben a legajánlatosabb, tétovázás nélkül bevallották ezt, a kihallgatást befejezettnek tekintették s szó nélkül félrevonultak.

A foglyok Hetty és Vah-ta-Vah társaságában maradtak.

— Nem hibáztatlak, Hetty, — szólt Hutter a reményeiben csalatkozott s könnyes szemmel maga elé bámuló leányához, — hiszen jót akartál, habár nem is a legokosabban. A bibliára bizony rá se hederítenek az indiánok. De mondd csak, nem üzent-e valamit Vadölő; nem tudod mit tervez megszabadításunkra?

— Igen, igen, ez a fő, — vágott közbe Hurry. — Csak ezer lépésnyire szabadulhatnánk innen, a többi aztán játék volna csak!

Hetty szomoruan bámult, hol apjára, hol Hurryra, hol Vah-ta-Vah-ra s csak nagysokára szólalt meg s felelt:

— Sem Judit, sem Vadölő, egyikük sem tudja, hogy ide jöttem. Ők főként attól félnek, hogy az indiánok tutajokat tákolnak majd össze s megkísérlik elfoglalni a Vidravárat. Azért hát inkább annak védelmére készülnek, mintsem hogy titeket kiszabadítanának.

— Nem, nem, nem! — szólt közbe Vah-ta-Vah, halkán, de szenvedélyesen s még a szemét is lesütve s alig mozdítva ajkát, hogy a kémkedő indiánok

gyanupörrel ne éljenek, — oh nem! Vadölő soha sem gondolni maga védelmére, mikor barátja veszélyben.

— Pompásan beszél, — sugta Hurry a Hutter fülébe, — s mondhatom, ha egy rézbőrű hölgygyel szövetkezünk, még az ördöggel is szembeszállhatunk.

— Csak csöndesen, — mondta Vah-ta-Vah; nem sok mingónak angol nyelve, de minden mingónak angol füle.

Hutter mind több és több bizalommal kezdett viseltetni Vah-ta-Vah iránt.

— Akarsz-e segítségünkre lenni? — kérdezte, — jól megjutalmaznánk s mi sem volna könnyebb mint visszajutnod szüleidhez, mihelyt újra csónakunkon s bárkánkon lehetünk.

— Igen, — jegyezte meg Vah-ta-Vah mosolyogva, — hogy aztán újra eljönni és szegény delawar leánynak fejbőrét akarni! . . .

— Hja lelkem, — mondta Hurry, — azért már eléggé bűnhödünk s hiába minden, csak innen szabadulhatnánk!

Hetty szótlánul ült ott jó sokáig, míg végre hirtelen, mintha mély álomból ébredne, fölkiáltott:

— Igaz is! Judit föl akarja feszíteni a vasas ládát; azt hiszi, találhatna ott egyetmást, a min kiválthatna benneteket.

Hutter elkomorult e hírre s boszusan dörmögött maga elé.

— De miért nem feltörni ládát, — szólt közbe Vah-ta-Vah. — Élet többet ér, mint régi láda. Ha

megtiltani, hogy régi ládát feltörjék, Vah-ta-Vah bizony nem segíteni, hanem elfutni.

— Eh, hallgassatok, ti együgyü lányok, — förmedt föl Hutter, — nem értetek ti ahhoz. — És sugva kérdezte Hurryt, — mit gondolsz Hurry, megbizhatunk-e vajjon ebben az indiánleányban?

— Vah-ta-Vah, a ki meghallotta s megértette e kérdést, nyugodtan jegyezte meg:

— Vah-ta-Vah nem akarni rosszat, Vah-ta-Vah nem mingó leány. Mingók foglya úgy mint fehérarczok. Vah-ta-Vah delawar leány, delawar szív és más foglyoknak is segíteni. — De most csöndesen! Hetty csak apjánál! Vah-ta-Vah majd eljönni s megmondani, ha megtud valamit.

Ezzel a fiatal indiánnő elbucsuzott s egy közeli kunyhóba sietett.

X. Az elefántok.

Judit, Chingachgook s Vadölő, midőn Hetty szökése után visszatértek a Vidravárba, mindent épségben, érintetlenül találtak ott.

Nemsokára nyugodni tértek. Judit persze egész éjjel nem aludt, annyira aggasztotta testvérenek sorsa. A két férfi azonban tüstént elszunnyadt. Az éj folyamán ugyan kétszer-háromszor fölkeltek, hogy körülnézzenek, de a tó és környéke teljesen csöndes volt.

Reggel, midőn Chingachgook éppen befestését készült megújítani, Vadölő néhány ruhadarabbal kínálta meg:

— Tessék, vezér, — mondta mosolyogva, — Judit küldi neked. Minek járnál itt harczyi mezben és kifestve?! Vah-ta-Vah-t is könnyebb lesz így megszabadítanod.

Chingachgook idegenkedett bár az ilyen ruhától; belátta, hogy ez czélszerűbb, mert kevésbé feltűnő, mint az ő indián viselete.

Lemosta magáról a festéket, felöltözött és senki sem mondta volna rá, hogy indián.

Reggelinél némi komor hallgatás után szóba került helyzetük. Judit törte meg a csöndet:

— Vadölő, — mondta, — mégis csak iszonyú volna, ha atyámnak, vagy Hettynek, vagy mindkettőjüknek el kellene pusztulniok. Tennünk kell valamit, legalább meg kell kísérlelnünk, hogy kiszabadítsuk őket.

— Szivesen megteszek én mindent, Judit, — felelt Vadölő, — csak tudnám, mit tehetünk . . .

— Egyetlen mód: a kiváltás. A mingók szeretik az ajándékot s mi csak adhatunk nekik annyit, hogy visszaküldjék a foglyokat.

— Igaz, Judit, de nem érik majd be valami kevéssel.

— Hát odaadjuk nekik mindenünket. Ruhát, fegyvert, puskaport, mindent. S itt áll ez a láda is. Nem tudom mi van benne, de bizonyára akad benne sok mindenféle, a mi kedves a mingók előtt. . .

— De hol a kulcsa?

— Meg kell keresnünk. Magam sem tudom, hol tartja atyám.

Soká keresgéltek mindenfelé, míg végre Chingachgook egy rongyokkal teletömött rossz tarisznyára mutatott.

— Meglássátok, ebben lesz!

— Lássuk hát, mit ér szimatod, Nagy Kigyó! — mondta Vadölő s nagysietve kutatta ki a tarisznyát; mélyén csakugyan kulcsra akadt. De vajjon ez-e az?!

Beledugta a láda zárába, mind a három zár fölnyilt.

Judit remegve állt a fölnyitott láda előtt. Isten tudja, mily titok nyomára kell most jutnia! De azért gyorsan félrerántotta azt a lepedőt, a mely a láda tartalmát takarta.

Legfölül csupa férfiruha volt; finom kelméből való, aransujtásos egyenruhák. Különösen egy biborkabát diszitése tűnt föl. Chingachgook valósággal elbűvölten bámulta, csodálta.

— No, ez a kabát bizonyára sokat nyom majd a latban, — mondta Vadölő, — ha a mingók meglátják, rögtön áll az alku! Te, Kigyó, ez festene ám jól rajtad, ez a kabát!

Chingachgook nem mondatta ezt még egyszer magának. Levetette durva ruháját s boldogan mosolyogva bujt a biborkabátba. Amint a tükörbe nézett, egész arczkifejezése azt a gondolatot árulta el, hogy bár láthatná őt így a menyasszonya... Szinte elkomorodott, hogy e csodaszép ruhadarabot oly hamarosan le kell vetnie.

Most női öltözetek kerültek napfényre. Ezek is pompásak, diszesek, finomak egytől egyig; különösen

egy brokát ruha volt kápráztatóan szép. Judit nem állhatta meg, hogy magára ne öltse, hálószobájába sietett vele s midőn visszatért, Vadölő és Chingachgook nem győzték eléggé magasztalni, mily gyönyörű.

— E ruháért a mingók tizannyi foglyot is szabadon eresztenek! — kiáltott föl lelkesülten Vadölő, — de kár volna e pompás darabért, hátha találunk mást is, a mi megteszi.

Egy pár ezüst veretű pisztoly következett. Vadölő átadta Chingachgooknak s megkérdezte, tetszik-e neki.

— Gyermejkétszer, — mondta Chingachgook és kicsinylőn mosolygott.

— Oh nem, Kigyó! — felelt Vadölő, — csak férfi kézbe való ez. Akármekkora óriást leteríthetsz vele. S ime mindkét pisztoly meg van töltve. Csak-hogy a puskaapor már egy szénné állt össze a serpenyőben. Ki tudja, mióta hevernek itt. Jerünk, lőjük ki őket.

Vadölő is, Chingachgook is fogott egy-egy pisztolyt s kimentek a rakodó-padlóra. Judit is.

— Állj félre, Judit, — mondta Vadölő. — Az ily régi töltés gyakran rosszul sül el.

— Akkor hát ne süssed ki, szedd ki inkább a töltést.

— Az nem szokás. Sőt gyávaságnak is tartják. Hadd rendezzünk egy kis czéllövést.

Judit félreállt, Vadölő a bárka ereszének peremét jelölván ki czélul, az elsőséget Chingachgooknak engedte át.

Chingachgook mindenfélekép forgatta, emelgette, lebecsájtotta, két kézre is fogta, majd ismét forgatta a pisztolyt, míg végre sehogy sem bírván kedve szerint czélozni vele, türelmevesztett elszántsággal lecsettintette a kakast, a lövés eldördült, de a golyó egyáltalán nem is találta a bárkát, hanem végigsercegett a viz tükrén, mint hogyha afféle lapos kavics lett volna, a melyet a gyerekek szoktak végigtánczoltatni a vizen.

— Helyes, Kigyó! Legalább a tavat találtad el s nem a puszta levegőt! — tréfálkozott Vadölő, — de most hadd lövök én.

Czélzott s lőtt. De a mint a lövés eldördült, maga a pisztoly is eltűnt kezéből: ezer darabra pattanva úgy repült szerte mindefelé.

Judit nagyot sikoltott, halotthalvány lett, úgy tántorodott félre.

— Jaj, megsebesült! — kiáltott föl Vadölő, — hamar, segítsünk rajta, a mint csak lehet.

Lefektették Juditot, vizet adtak neki s ekkor ő maga nyugtatta meg ápolóit.

— Nem sebesültem én meg; csak a nagy ijedtség vert le a lábamról. Hála istennek, hogy senkinek sem esett baja!

Csakhamar visszatértek a ládához.

Mindenféle tengerész-műszer került most elő. Egyikük sem értett hozzá, de annál inkább megcsodálták.

Majd egy tokból sakk-játék figurákat szedett elő Vadölő. Ezek a figurák jó nagyok voltak s valamenynyi elefántesontból való művészi faragvány.

Valamennyi figura a nevének megfelelően úgy volt faragva, hogy például a király-figura valóban királyt ábrázolt, a királyné királynét; a lófigura pompásan faragott paripa volt; a futók diszes ruháju hirnök-alakok; a bástya-figura egy-egy elefánt, a melynek hátán kis torony emelkedett; a parasztok ijatfeszítő férfialakok.

E figurák rendkívül tetszetek mindhármuknak. Különösen az elefántok. Chingachgook egészen megfélemedkezett indián-méltóságáról s gyerekes örömmel gyönyörködött a kis remekművekben.

Vadölő azonban hirtelen elkomorodott.

— Judit, — mondta komolyan, — beszéltek-e szüleid vallási dolgokról veled?

— Anyám beszélt, atyám soha, — válaszolt csodálkozva a leány.

— Lám, lám, gondoltam. Hutter Tamásnak, úgy látszik, nincs igaz istene. Ime, itt ezek a bálványai, ezeket imádja.

Judit fölugrott e kijelentésre. Az első pillanatban bosszúság fogta el, de aztán fölkaczagott.

— Dehogyan is bálványalakok ezek. Keresgélj csak tovább; majd találsz egy négyzetre osztott táblát is, a melyre ezeket a figurákat szép sorjában föl szokták állítani s aztán bizonyos szabályok szerint, ide-oda huzva őket úgy játszanak velök. Játék ez, barátaim és sakk a neve.

És Vadölő csakugyan megtalálta a sakktáblát s megbékült.

Mindhárman megegyeztek abban, hogy a mingókat leginkább e csodaszép figurákkal sikerül majd

alkura birniok. A négy elefánt-figurán kívül tehát egyelőre mindent visszaraktak a ládába s aztán azon tanakodtak, mint lépjenek érintkezésbe az indiánokkal.

Judit és Vadölő átmentek a másik szobába, Chingachgook pedig ott maradt egy helyben s úgy bámulta az elefántokat.

— Igen, igen, — szólt Vadölő Judithhoz, — atyádat, Hurryt s Hettyt meg fogjuk szabadítani, csak az a kérdés — —

Szava hirtelen elakadt. Odakünn léptek zaja hangzott. Az ajtó fölnyilt s egy körülbelül tizennégy-tizenöt éves indián fiú lépett be, utána pedig Hetty.

Vadölő fölugrott, beszólt delawar nyelven Chingachgookhoz, hogy rejtőzzék el; aztán kiszaladt a rakodó-padlóra, hogy meggyőződjék, nincs-e veszély, azonban semmi nyugtalanítót nem látván, mindjárt vissza is tért.

Hetty s az indián fiú kis tutajon érkeztek volt, de a vizáramlat azt a csónakot is odasodorta a bárkához, a melyiken előző éjjel Hetty megszökött.

— Lám, lám, — dörmögte Vadölő, — ily meglepetések érik az embert, ha másnak a ládájában turkál. De sebj. Halljuk, mit akar az indián s mi hirt hoz Hetty!

Judit e közben magához tért ijedségéből s összevissza ölelgette, csókolgatta testvérét. Hettynek ez nagyon jól esett, ő is örült a viszontlátásnak, majd leült s elbeszélte kalandját.

— Tehát ezzel a gyerekekkel küldtek vissza, — szölt aztán Vadölő, — s ez a kis tutaj készen állt-e már, vagy csak számodra tákolták össze?

— Készen állt már, — mondá Hetty.

— Nos leányok, hagyjatok most magunkra; hadd tárgyalok zavartalanul ezzel a fiuval. Judit, hozd ide az elefánt-figurákat.

Judit engedelmeskedett.

Az indián fiú, a mily közömbös ábrázattal állt eddig a szobában, annyira föllelkessedett s nem tudott hova lenni az ámulattól s a gyönyörűségtől, midőn az elefánt-figurákat megpillantotta.

Vadölő jó néhány perczig hagyta, hogy gyönyörködjék a szobrocskákban, mert úgy gondolta, hogy legczélszerűbb, ha ez a fiatal rézbőr mennél jobban s élénkebben vési emlékezetébe, a mit lát s visszatérvén majd öregeihez, mennél részletesebben s mennél pontosabban írhatja le nekik az elefántokat.

Végre aztán megszólította.

— Hallod-e, fiatal kanadai barátom, hadd beszéljek egy kissé veled, — mondta meglehetősen hibátlan mingó nyelven.

— Hol a másik fehérarcz? — kérdezte ekkor hirtelen fölpillantva a fiu.

— Alszik, vagy legalább a hálószobában van, — felelt Vadölő közömbösen; de honnan tudja az én fiatal barátom, hogy még egy fehérarcz van itt?

— Láttam. A mingó-szem messze lát, túl a felhőkön is.

— Nos, jól van. Üdvözlöm a mingókat. De tanyátonkon két fehérarczot tartotok fogva. Nem mondhatnád-e meg nekem, mit határoztak azokról főnökeitek?

A fiatal indián föl kaczagott, majd hirtelen elkomolyodva ujjával körülkanyarintott a fején.

— Hát fejbőreiket akarjátok? — kérdezte Vadölő, majd így folytatta: — Az egyik fogoly e lányok apja, a másik a család jó barátja. Nézd, két ilyen elefántcsontállatot kaptok, ha szabadon bocsátjátok a foglyokat. Eredj s mondd ezt meg főnökeiteknek s hozzá választ, de még mielőtt bealkonyodik.

A fiú nagyban lelkesedett az ajánlaton s bizonyosnak látszott, hogy jól fogja tolmácsolni

Egy elefántot azonban mutatóba kért, csak hogy Vadölő nem teljesítette kívánságát.

Midőn tutajára készült lépni, ujabb vágya támadt s arra kérte Vadölőt, adná kölcsön az egyik csónakot, hogy hamarabb tehesse meg az utat oda és vissza. Vadölő ezt is megtagadta s a fiú végre tova-evezett.

Ezenközben Hetty Chingachgookkal beszélt s közölte vele, hogy Vah-ta-Vah, mihelyt az esti csillag látható lesz, azon a helyen fog várni jegyesére, a hol ő, Hetty, mult éjjel kikötött, éppen szemben a Vidravárral, a tóba nyuló földnyelv jobb oldalán, mely innen is látható.

Chingachgook hosszan elmerengett az üzeneten s csak midőn a szomszéd szobából Vadölő hívó szavát hallotta, emelkedett föl ültéből s ment át barátjához. Hetty pedig ugyanekkor testvérét kereste föl.

Chingachgook mindenekelőtt újra indián ruháját öltötte föl, nem akart más ember, fehér ember öltözetében megjelenni Vah-ta-Vah előtt. Közben elmondta Vadölőnek terveit, a miket az sorra helyeselt.

— Most pedig Chingachgook, — szólta aztán Vadölő, — vagy béke, vagy legalább fegyverszünet következik majd. De a legrosszabbra is el kell készülnünk. A gazemberek értenek a tutajkészítéshez s tömegestül ronthatnának Vidravárunkra. Azt hiszem, legokosabb lenne Hutter Tamás minden ingó-bingóját, a mi ugy sem valami sok, átcepelni a bárkára. a várat bezárni, elrekeszteni s állandóan a bárkán tartózkodnunk. Azzal ide-oda czirkálhatunk s nem lephetnek meg rajta Canada farkasai.

Chingachgook is ezt tartotta a legtanácsosabbnak. Fő a bárka és a csónakok. Mert hiszen mit érne, ha ők a Vidravárba zárkóznának s a bárkát meg a csónakaikat elrabolnák a tutajos indiánok!

Közölték tervüket Judittal, a ki egyetértett velök s nyomban megkezdték a hurczolkodást. Néhány butordarab, ruha, fegyver, lőszer, a nagy láda, konyha-eszközök — mindez nagyon hamar átvándorolt a bárkára. S Hutter Tamásnak nem is volt egyebe.

Alighogy elkészültek e dolgukkal, észrevették, hogy az indiánok kis tutajja is közeledik már a földnyelv felől. Messzelátón nézték. Két indián volt rajta. Ugy látszott fegyvertelenül jönnek. Lehet azonban, hogy fegyverük ott volt elrejtve a tutaj hasábjai közt a fenyő-gally alatt.

Vadölő kiült a rakodó-padlóra, puskáját szépen az ölébe fektette s úgy várta a tutaj érkezését. Chingachgook belül helyezkedett el az ajtó közelében fegyvereivel. A két leány az ablakok függönye mögül leste az indiánokat.

Mikor a tutaj körülbelül ötven lépésnyire ért a Vidravárhoz, Vadölő rákiáltott a vadakra, hagyjanak föl az evezéssel, mert nem engedi meg, hogy kikössenek.

A szilaj tekintetű harcosok engedelmeskedtek s a fatákolmány most már lassabban uszott a vár felé.

— Főemberek vagytok-e? — kérdezte Vadölő méltóságosan, — ha csak névtelen harcosokat küldtek a mingók ily fontos ügyben hozzánk, úgy csak forduljatok vissza gyorsan s mondjátok meg küldőiteknek, hogy csak főemberekkel alkudozom.

— Hugh! — kiáltott föl az idősebb indián a tutajon. — Fehér testvérem büszke, de én Rivenoak vagyok s e név hallatára elsápad minden delawar.

— Hogy Rivenoak vagy-e, azt el is hihetem meg nem is, — felelt Vadölő, — de elsápadni már csak azért sem fogok, mert amugy is fehér az arcom. Különbben üdvözöllek, mingó harcosok!

— Köszönet, ifju fehérarcz! De nyertél-e már valami nevet? Minek neveznek főnökeid?

Vadölő kissé elgondolkozott. Büszkesége egy pillanatig úgy küzdött szerénységével. De csakhamar mosolyogva felelt:

— Mingó! Mint mindenkinek, a ki fiatal s derék, nekem is különböző időkben más és más volt a nevem.

Legutóbb egyik harcosotok, a ki csak tegnap költözött el e földről üdvösséges vadászterületeikre, utolsó szavával azt mondta, hogy megérdemlem a Sólyomszem nevet, még pedig azért, mert pillantásom gyorsabb s biztosabb volt az övénél, mikor választanunk kellett élet és halál között.

A mingót, a ki úgy látszott, tudja a tegnapi esetet, nagyon meglepte, hogy ime Vadölőben szemtől szemben látja a társa megölőjét, de csakhamar udvariasan mosolygott, tiszteletteljes mozdulatot tett kezével s társával együtt a tutaj szélére állva, szólt:

— Fehér testvérem, Sólyomszem, ma oly üzenetet küldött a harcosoknak, a mely nagy örömmel tölti el szívüket. Hallottuk, hogy vannak kétfarkú állataid. Megmutatnád-e barátaidnak ezeket az állatokat?

— Megmutathatom, — felelt Vadölő. — Ime, bizva becsületességben, egyet ledobok neked. De ha nem adnád vissza, golyóval egyenlítjük ki a számadást.

A mingók örömmel fogadták az indítványt. Vadölő ügyesen ledobta a tutajra az elefántfigurát s erre ismét oly jelenet következett, a melyben a hagyományos indián-közömbösség a legélénkebb ámulatba és elragadtatásba csapott át. A két vén harcos még korlátlanabban engedte át magát az ujjongó gyönyörködés élvezetének, mint előbb az indián suhancz. Mily csodálatos állat! Mondogatták. Egész tornyot elbir a hátán s mennyi ember fér el a toronyban! Óh ha egyszer igazít, elevenet láthatnánk! S lelkesedésük nem ismert határt.

— Több ily állata is van fehérarcz-testvérünknek? — kérdezte aztán Rivenoak.

— Akad még egy néhány, — felelt Vadölő, — de egy is elég, mert ötven fejbőrt is megér.

— Csakhogy foglyaím egyike is fölér ötven mással. Nagy harczos! Magas mint fenyő, erős mint jávorszarvas, ügyes mint párducz. Nagy vezér válhatik belőle. Királyi seregek fővezére lehet.

— Oh mingó! Már éppen nagyon is csalódol. Hurry Harry mindörökké csak Hurry Harry marad. Még káplárságra se vinné. Hurry fejbőre csak nagyon sok göndörhaj, nagyon kevés agyvelő fölött.

— De öreg foglyom annál bölcsőbb ember. Tókirály, nagy harczos, erős védelmező!

— No, ha bölcs ember volna, aligha fogatja el magát. Mondhatom, mingó, ez a kétfarku állat azért a két fejbőrért búsásan elég.

— De fehérarcz-testvéremnek van még ilyen állata s az öreg fogoly fejbőréért kettőt kell adnia. Az apa feje csak megér két állatot.

— Hutter Tamás nekem nem apám. De azért épp úgy szeretem. Mégis két ily állat egy fejbőrért sok. Gondold meg a dolgot. Kötöttél te már rosszabb alkut is.

Igy folyt az alkudozás még jó ideig. Rivenoak százféle okoskodással állt elő. Végre türelmét vesztette s az evező után nyult. Egyben dühösen kapálózva lábával szanaszéjjel rugdalta a tutajon a fenyő-gallyakat s valóban legfőbb ideje volt, hogy Judit rákiáltson az elmerengve üldögélő Vadölőre s figyelmeztesse a veszélyre, a mely fenyegeti:

— Vigyázz, az indián puskát kapar elő a gally alól!

Rivenoak bizonyára ily módon akart a gallyak alá dugott fegyveréhez hozzáférni, de hallván Judit kiáltását, nyilván, mert — Hettyként szólva — angol füle volt, — rögtön beszüntette kapálózó tánczát.

Haragos arcza ismét nyájassá szelidült.

— Mért váljanak el Rivenoak és fehérarcz-testvére ily barátságtalanul? Minek szálljon felhő közük?! — mondta kedveskedően. — Mindketten bölcssek, mindketten bátrak, mindketten nagylelkűek. Egy-egy fogolyért egy-egy csontállat csak nem lesz sok talán?!

— Nem bánom hát mingó! — felelt Vadölő, titkon örvendve, hogy újra alkudozásba léphet az indiánnal s rászánva magát arra is, hogy váratlan bőkezűséggel végre nyélbe is üsse az alkut, — tartsd meg a csontállatot, a melyet az imént elfeledtél visszaadni nekem s a miről én, elszomorodván, hogy haraggal kell válnunk, szintén egészen megfeledkeztem; vidd magaddal, mutasd meg társaidnak s ha két barátomat teljes épségükben visszahozod, még két ilyen állatot kapsz tőlem, sőt ha még alkonyat előtt hozzátok vissza barátaimat, talán még negyediket is adok, hogy számuk páros legyen.

Az indiánok nagy örömmel fogadták e kijelentést s megigérvén, hogy a foglyokat még alkonyat előtt elhozzák, sietve eveztek vissza a part felé.

— De hihetünk-e a nyomorultaknak? — kérdezte Judit aggodalmasan. — Hátha beérik azzal, a mit már kaptak s véres fejbőröket dobnak majd ide nekünk éjszaka?

— Oh dehogy is, Judit! — felelt Vadölő nyugodtan. — Ismerem ezt a népséget. A kétfarku állat lázba ejti az egész tábort. Dehogy is mondanak le arról, hogy még hármat kapjanak. Hiszen láthattad, hogy Chingachgook, a ki pedig fegyelmezett, kemény ficzkó, mennyire kivetkőzött komoly nyugalmából, mikor a figurákat megpillantotta.

Csakhamar mindnyájan a legjobb reménykedéssel eltelve várták az alkonyatot, de a nap már nyugovóra hajolt s a tutaj csak nem mutatkozott.

Végre, mikor már árnyékba borult a Vidravár, megérkezett a váravárt tutaj. Hutter és Hurry jól megkötözötten úgy heverték ott a fenyőgallyakon.

— Sólýomszem testvérem tudja, — szólt Rive-noak, — hogy csak benne bizom meg; — a foglyok kezéről tehát nem is oldom le a köteléket, elég ha lábra tudnak állni, hogy a Vidravárba följussanak.

S Hutter lábát ezzel már ki is szabadította kötelékéből.

— Megállj, mingó! — szólt rá Vadölő, — pár pillanatig tartsd meg még a foglyaidat, hadd hozzam elő a váltságdíjat.

Azzal besietett a szobába, Juditnak megmondta, rejtse el a fölösleges fegyvereket s Chingachgooknak is sugott valamit, a ki lövésre készen úgy állt őrt az ajtó mögött. Aztán zsebébe csusztatta a három sakkfigurát s visszasietett a rakodópadlóra.

— Isten hozott hajlékodbá Hutter Tamás, — üdvözölte az öreget s fölsegítette a deszkázatra s lopva átadta az egyik figurát, — leányaid boldogok,

hogy viszontláthatnak s nézd, Hetty már itt is van. — Halk nevetésbe fult szava, mert Hurry, a kinek lábáról a két indián épp akkor vette le a köteléket, sehogy sem birt talpra állani s tehetetlenségében fölötte neveltségnek bizonyult.

— Fenyőszál vagy Hurry, — mondta Vadölő, de olyan, a melyik szél nélkül is pompásan hajladozik. De azért nagyon örvendek, hogy a mingók mégis csak megkimélték dicső koronádat.

— Hallod-e Vadölő, — felelt elkeseredetten Hurry, — jobb volna, ha gúnyolódás helyett némi barátsággal fogadnál. Legyen eszed s legalább azt mondd meg nekem, láb-e még a lábam, mert bizony isten úgy érzem, mintha faczölöpöket kötöttek volna alá az ezek a gazemberek.

— Csak nyugodtan Hurry, testestül, lelkestül, lábastul, mindenestül szabadulsz a csávából, — felelt Vadölő s lopva most már a még kijáró két elefántot is átadta Rivenoaknak, egyben gyors távozásra is intvén őt, — semmi bajod Hurry, csak merev még egykissé a hatalmas tested, mivelhogy házigazdáid nagyon is lekötelezőn bántak veled. . .

Hutter és Hurry, midőn Vadölő kis vártatva karjukról is leoldotta a köteléket, féktelen dühre gyultak s toporzékolva szidták az indiánokat, a kik azonban már jó messzire eveztek a part felé.

Hurry megpillantván Vadölő fegyverét, azonnal fölkapta s az indiánok után akart lönni, de meggémberedett ujjával sehogy sem bírta fölvonni a puska kakasát. Vadölő hamar kiragadta kezéből a fegyvert

s így a dühöngőnek fegyver híjján a puszta szitkozódással is be kellett érnie.

Közben teljesen besötétedett s a tutaj végkép eltűnt szemük elől.

A leányok vacsorát készítettek, Vadölő pedig elmondta az öreg Hutternek mindazt, a mi távollétében történt, a láda fölnyitását sem hallgatta el, a min különben Hutter most már nem boszankodott, aztán Chingachgook-ot is belevonva a tanácskozásba, megbeszélték a jövőre vonatkozó terveiket.

XI. Vah-ta-Vah megszabadítása.

Vacsora közben s vacsora után is csak arról beszélgettek, mit hozhat most már a jövő? Békén maradnak-e a mingók, vagy talán már nemsokára rajt ütnek a Vidraváron?

Az öreg Hutter s a heveskedő Hurry nagy garral vitatták az eshetőségeket, mikor Chingachgook és Vadölő hirtelen fölkeltek s kisiettek a rakodó-pallóra. Vadölő csakhamar vissza is tért s valami szíjjal átkötött pálczacsomót dobva az asztalra, mosolyogva mondta:

— Tessék, már itt is volna a felelet.

Hurry fölkapta a pálczaköteget s a tűzhely lángjánál, a mely amugy is világítóul szolgált, jól megnézte s szólt:

— Bizony ennek a fele se tréfa, a pálczák vége véres. Ez a vörösbőrűek rendes hadüzenete. De hát hogyan is jutottál ehhez, Vadölő?

— Nagyon egyszerűen. A mingó-tutajos épp az imént dobta rakodópallónkra. Chingachgook meg én idejekorán hallottuk meg a víz szokatlan locsogását s azért siettünk ki az imént.

— Hamar a puskámat! — kiáltott föl Hurry, — hadd lövöm le azt a tutajos ördögöt. Hadd nyúzzam le a feje bőrét!..

De Vadölő útját állotta s nyugodtan szólt:

— Nem, nem Hurry! Ezt nem fogod megtenni. A mingó égő fáklyával jött át ide, követ módjára s nem alattomosan. De nem is löhetnéd le már. Vissza-felé menet bizonyára eloltotta fáklyáját s most már jó messze evez.

— Csónakra hát! — erősködött Hurry, s csaknem gyűlölettel mérte végig Vadölőt, a ki nyugodt szilárdsággal állotta útját még akkor is; — senki se akadályozhat meg, hogy ne irtsam ki e férgeket!

Vadölő nem is tartóztatta, mert tudta, hogy Chingachgook odakünn jól elrejtette már az evezőket. Csak annyit mondott még Hurrynak, hogy bizony követet még a legvadabb indiántörzsek sem szoktak bántani.

Hurry kirohant, de nem találván evezőt, csak ingerült szitkozódással könnyíthetett lelkén.

— Megmenekült az átkozott rőtébőr! Rosszul tetted ezt Vadölő, hogy kiszalasztottad körmeink közül!

Hetty csillapította:

— Lásd Hurry, a mingók nem vették fejbőrödet, a mikor te az övéket akartad lenyúzni. S te most a becsületes követüket bántanád?!

Hutter karon fogta Hurryt s a bárkába vonult vele, ahol jó ideig suttogva tanácskoztak ketten.

Vadölő közben Chingachgook-kal tanácskozott Vah-ta-Vah kiszabadítása felől.

Nemsokára Hutter maga köré gyűjtötte az egész társaságot s elmondta terveit a jövő felől. Magáévátette Vadölő amaz intézkedését, hogy most már legalább egyelőre, a bárkán kell tartózkodniok, mert lehetséges, hogy a mingók talán még az éj folyamán áttutajoznak a Vidravár megostromlására. A véres pálczacsomó megküldése nem jelenthet egyebet.

A férfiak azonnal munkához is láttak. A mi holmijuk még volt a Vidravárban, hamarosan átszállították a bárkára. A csónakokat is a bárkához erősítették, aztán elzárván, elreteszelvén a vízbe épült faerődöt, mindnyájan a bárkára szálltak át.

Az éj sötét volt s biztosra vehették, hogy a bárka utrakelését az indiánok a partról nem fogják észrevenni. A mennyboltot végesvéig sűrű felhőtömeg borította.

Chingachgook nyugtalankodott is emiatt: a csillag, a melynek feltünése idejére menyaszonyának a parton kell várakoznia, bizonyára nem lesz látható.

A bárka mindközelebb ért a parthoz. Chingachgook Vadölővel beszélgetett.

— Jól tudom, hogy az apó és az ifju fenyő — így nevezte Chingachgook Huttert és Hurryt — fejbőröket akarnak az övük mellé tűzni. A Nagy Kigyónak is kell néhány fejbőr, mert népe különben nem becsülné meg őt. Fivéremnek azonban fehér a keze

és fehér a lelke. Ne is tartson hát velünk, hanem várjon meg bennünket a csónakon.

— Nem haragudhatom rád, Nagy Kigyó, — felelt Vadölő, — a miérthogy fejbőrök után jársz. Néped szokása úgy kívánja s belátom, hogy neked kötelességed ez. De ne kegyetlenkedjél! Ártatlan nők és gyermekek halálhörgése a vörösbőrű embernek sem válhatik becsületére. Akként cselekedjél, hogy Vah-ta-Vah mosolyoghasson, ha majd viszontlát. Szerencsés utat Nagy Kigyó! Manitta oltalmazzon utadon!

— Megvársz majd, testvér; Vah-ta-Vah nemso-kára ott lesz a parton, Chingachgooknak sietnie kell.

A három férfi csónakba ült. Nagy-vigyázva eveztek a part felé. Szerencsésen sikerült is kikötniök.

Mindegyikük megvizsgálta fegyverét, rendben van-e s aztán lassan, óvatosan, mint a tigris, ha zsákmányát igyekszik megközelíteni, elindultak az indián-tanya felé.

Elöl ment Chingachgook, utána Hutter és Harry. Chingachgook nesztelenül lépkedett, fehér kísérői alatt azonban nagyon gyakran reccsent meg egy-egy száraz ág.

Chingachgook éles szeme csakhamar megpillantotta a tüzet, a mely minden indián-tanyán egész éjszaka égni szokott. Láng ugyan nem lobogott, de ily későn, a mikor a vörösbőrűek már pihenni térnek, érthető volt, hogy a tűz éppen csak pislogott.

Tudván most már, merre kell haladniok, gyorsabban s biztonságosabban lépkedtek előre.

Néhány ölnyire a tüztől megálltak, hogy leskelődjenek s megbeszéljék teendőiket. Az erdő oly sötét volt, hogy csak éppen a tűzrakást s a közvetlen közelében álló fatörzseket lehetett megkülönböztetni. Chingachgook egy kunyhót pillantott meg s magára vállalta, hogy kikutatja. Oly óvatosan lopózott a kunyhó felé, mint a macska, mikor gyanútlan madarat igyekszik meglepni. Négykézláb mászott a kunyhóhoz és hosszan hallgatózott, mielőtt a nyíláson bedugta fejét. Belülről semmi nesz, még csak lehelletnyi lélekzés sem hallatszott. A kunyhó üres volt.

Chingachgook tovább mászott, több kunyhóra is akadt, mindannyit ugyanoly óvatosan fürkészte ki, de embert egyikben sem talált.

Visszatért tehát társaihoz s értesítette őket, hogy a mingók elhagyták ezt a tanyájukat.

Hutter és Hurry fölháborodtak s hangos szitkozódással könnyítettek dühökön, míg Chingachgook egy fatörzshöz támaszkodva nyugodtan várta meg, mire határozzák majd magukat.

A két fehér ember nekirontott a kunyhóknak, hátha mégis legalább valami ottfelejtett vén asszonynak, vagy gyerekeknek vehetnék fejbőrét, s hogy kegyetlen tervük meggyűlölettel felől megbizonyosodtak, dühödten töltötték ki boszújukat a kunyhókon: néhányat valósággal földig romboltak s szitkozódva rugdosták ide-oda a romokat.

Chingachgooknak kellett figyelmeztetnie őket a veszedelemre, a melybe éktelen kiáltozásuk révén kerülhetnek.

Belátták, hogy az indiánnak igaza van, s hogy legtanácsosabb most már a bárkájukra térniök. Néhány percz multán szótlanul eveztek vissza a bárka felé.

Vadölő ezenközben sok mindenféléről beszélgetett Judittal s Hettyvel, a kik apjuk miatt aggódva még mindig főnvirrasztottak. Midőn a távolból evező-csapások zaja hallatszott, bánatosan szólt Judithoz a gyöngéelméjü Hetty:

— Mért is nem olvastam föl apának s Hurrynak a bibliából valamit?! Bizonyára elálltak volna kegyetlen szándékuktól.

— Óh kedves Hetty — felelt Vadölő, — nem ösmered te a bosszuvágyat, sem a pénzéhséget, ha azt hiszed, hogy ilyesmivel is hatni tudtál volna rájuk. . . .

Az evező-csapkodás eközben mindközelebről hallatszott.

— Különös, hogy oly szótlanul térnek vissza, — mondta Vadölő, — bizonyára kudarczot vallottak, vagy legalább is eredménytelenül jártak, máskülönben Chingachgook, mint győzelmes tusa után minden mohikán, diadalkiáltásokat hallatott volna már.

— Hátha utólérte méltó bűnhődése? — jegyezte meg Hetty, — hátha őt ölték meg azok, a kiket minden ok nélkül ő akart megölni!

— Nem oly könnyű ám elbánni ő vele! — felelt Vadölő, — inkább azt hinném, hogy nem is keveredtek tusába. Rá sem találtak az indián tanyára talán.

Néhány percz multán a csónak már hozzá is ütközött a bárkához s Vadölő mindjárt látta, hogy igaza volt.

Hutter és Hurry egy árva szót sem ejtve, kedvetlenül czihelődtek be a fekvőhelyükre, Chingachgook pedig Vadölőhöz sietve csak ennyit mondott neki:

— A tűz kialudt.

Ebből Vadölő megértette, hogy a mingók odahagyták régi tanyájukat.

Most már Vah-ta-Vah megszabadítása volt hátra még. Erre az útra Chingachgook csak Vadölő társaságában szándékozott elindulni.

Hutter és Hurry, a kik az indián tanyán álmatlanul töltötték volt a mult éjszakát, az átélt izgalmtól s boszankodástól elcsigázottan, különben is mindjárt mély álomba merültek fekvőhelyükön.

Vadölő a földnyelv tulsó része felé irányította a bárkát; csakhamar oda is értek s midőn a parttól legföljebb negyedóránnyira lehettek, Chingachgook suttogva figyelmeztette Vadölőt valami tüzfényfélére, a mi a parti bozóton keresztül feléjük ragyogott.

Valószínűnek látszott, hogy a mingók e tűz tájékán tanyáznak.

Chingachgook s Vadölő csak attól tartottak, hogy Hutter és Hurry netalán fölbrednek s fejbőrvadászatot akarnak majd rendezni, a mi Vah-ta-Vah megszabadítását meg is hiusíthatta volna még.

A legalkalmasabb helyen horgonyt vetvén, a két jó barát csónakba szállt.

Judit aggódva tartóztatta Vadölőt, de az nyugodtan csak annyit mondott neki:

Gondold meg csak a dolgot, kedves Judit, — hiszen éppen Vah-ta-Vah megszabadítása végett jöttem ide, hogy Chingachgookkal találkozzam; az én helyemben te sem hagynád cserben őt.

Elsőnek Chingachgook ugrott ki a partra. Végig vizsgálta a part mentét, közbe-közbe térdig gázolva a vízben, de Vah-ta-Vah sehol sem mutatkozott.

Fürkésző újtjáról visszatérve Vadölöt is a parton találta; suttogva beszéltek meg, most már mihez kezdjenek.

Chingachgooknak az volt az aggodalma, hogy bizonyára nem a kellő helyen keresik Vah-ta-Vah-t.

Vadölő ellenben úgy vélekedett, hogy korán érkeztek. Alig mondta ki azonban ezt a véleményét, hirtelen karon is ragadta már Chingachgook-ot s fölmutatott az égre, hol a felhők ekkor már széjjel foszladoztak s a csillag, a melynek feltűntekor Vah-ta-Vah-nak meg kell jelennie, ragyogva gyult ki a szemhatár peremén.

Jó jel, gondolták a jó barátok s fegyverükre támaszkodva lesték, nem hallik-e közeledő léptek zaja.

A távolból indián beszéd, gyermeksirás, halk női kacaj hangzott. Tűznek is kellett arrafelé lennie, mert a távoli fák koronáján vörösés fény játszadozott. Bizonyos volt tehát, hogy az indiántanya közelében vannak. A távolság persze bajosan volt megállapítható.

Olykor-olykor úgy rémlett, mintha közelednék is valaki a tűz felől, de a nesz csakhamar megszűnt. Bizonyára visszafordult az illető.

Jó negyedórát álltak így várakozó lesben. Vadölő ekkor azt indítványozta, kerülnének el csónakjukkal oly helyre, ahonnan beláthatnának az erdőbe egészen a tűzig, Chingachgook azonban sehogy sem akart elmozdulni e helyről, a hová Vah-ta-Vah ígérkezett: attól tartott ugyanis, hogy menyasszonya épp távollétükben érkezhetnék s az egész terv dugába dőlhetne.

Vadölő tehát azt ajánlotta, hogy majd ő maga indul el s Chingachgook addig a parti bozótba rejtőzve várakozhatik.

Nesztelenül, nagy óvatossággal evezett tova a bozótos part mentén Vadölő s egyszerre csak oly helyre ért, a honnan az erdő fái közül nem csak a tüzet, de a tűz körül elterülő indiántanyát is pompásan láthatta. Oly hirtelen villant szemébe a fény hogy az első pillanatban szinte megijedt, attól tartván, hogy csónakja a tűz világító körébe esik.

Nyomban megnyugodott azonban; látta, hogy a míg az indiánok a tűz körül maradnak, észre nem vehetik őt.

A rézbőrűek, bizonyára a tanyaváltoztatás miatt elkésve, még csak most fogyasztották estelijöket. Nyugodtan üldögéltek, heverték a tűzrakás körül, a mely éppugy szolgált főzéshez-sütéshez, mint világításul is. A fák lombozatát, a tanyájukul szolgáló tisztást oly élesen világította meg e tűz, mintha, legalább is ezer gyertya égett volna ott.

Vadölő mindjárt észrevette, hogy az indián harcosok jó nagy része nincs most ott a tanyán. Ismerőse, Rivenoak azonban ott ült a tűz mellett s éppen az

egyik elefánt-figurát mutatta szomszédjának. Mögötte egy suhancz állt s kíváncsi érdeklődéstől kidülledt szemmel bámulta a csodaállatot. Odább, részint heverve, részint fatörzsökhöz támaszkodva nyolcz vagy tiz indián pihent; mindegyiknek keze ügyében fegyvere.

Vadölő érdeklődését azonban egy másik csoport kötötte le: a tűztől nem messzire indián nők és gyerekek üdögéltek s nagyban nevettek valamin. A csoport közelében egy öreg indián asszony állt s rikácsoló hangon kiáltott valamit az erdőbe, mire az árnyékos sűrűségből csakhamar három alak közeledett, elől egy férfi, utána két nő s ezek egyikében Vadölő rögtön ráösmert Vah-ta-Vah-ra, a kit szeme eddig hiába keresett.

A vén szipirtyó, úgy látszott, Vah-ta-Vah őrizője s úgy rémlett éppen azért lármázik oly haragosan, mert a leányka kissé eltávolodni merészkedett.

Vah-ta-Vah-on is meglátszott, hogy nyugtalankodik. Több izben izgatottan hajolt előre s nézett ki a fák között a tó felé, bizonyára azért, hogy lássa, nem tűnt-e még föl a csillag az égbolt peremén.

Hogy az öreg asszony valóban őrizője volt Vah-ta-Vah-nak, az abból is kitűnt, hogy most, midőn a leány a tűzhelyhez visszatért, álló helyéből ő is visszaczelődött a nők és gyerekek csoportjához, a hol kényelmesen leheveredett.

Vadölő most már eleget látott és tudott, hogy barátját kellőképen tájékoztathassa a helyzet felől. Óvatosan visszavezett tehát hozzá s mindent hiven elbeszélte neki.

Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy fölkerelkednek s a tanyához lopózkodva megkísérlik elrabolni Vah-ta-Vah-t.

A csónakot azonban kivonták előbb a partra, hogy a leány, ha esetleg távollétük alatt mégis idesiethetne a találka előre kijelölt helyére, rögtön megpillanthassa és beleülhessen.

Megvizsgálván fegyvereiket, óvatosan siettek előre az erdő fái közt az indiántanya felé.

Nemsokára kis dombhoz értek, a mely épp a tanya tisztásán túl emelkedett s pompásan fődözte közeledésüket.

A dombon oly sűrűn álltak a fák, hogy ezek oltalmában egészen bátran siethettek föl a magaslat tetejére, a honnan még jobben figyelhették meg az indiánokat, mint azt Vadölő tehette volt az imént a tó felől.

A tűz még mindég javában lobogott s körülötte fatörzseken üldögélve tiz-tizenkét indián harczos beszélgetett, bizonyára az elefántfigura felől, a mely körükben kézről-kézre járt.

Érdeklődésüket ez a tárgy teljesen lekötötte, úgy látszott, semmi mással nem törődnek s Vadölő meg Chingachgook örvendve látták, hogy Vah-ta-Vah megszabadítására igen kedvező az alkalom.

A nők is együtt voltak még, Vah-ta-Vah is ott ült közöttük, alig harmincz lépésnyi távolságban a helytől, a hol Chingachgook s Vadölő lesben állottak.

Az éjszaka csöndjében a két jóbarát csaknem minden szavát értette a beszélgetésnek, a mit az

indián nők kissé éles, de azért legkevésbé sem keletlenül csengő hangon folytattak.

Ugy rémlett Vah-ta-Vah-val évődnek.

— A delawarok nem is férfiak! — mondta az egyik mingó nő, — még a szarvas sem fut meg előlünk; egyetlen harczosuk nevét sem kapta föl a hir.

— Nem-é?! — felelt Vah-ta-Vah kissé ingerülten. — Hát nem hallottátok volna Tanemund hírét? Öreg ugyan már mint a rengeteg fenyői, de a mikor ifjú harczos volt még, nevét a sóstenger partjaitól egészen a nyugoti édes vizekig hordozta a hir. Hát Unkas nemzetsége! Ki mérközhetett velök? Nagyot néznek még majd a mingók leányai, ha meglátják Chingachgook-ot, a fiatal harczost, a ki oly deli, karsú, mint a jegenye s erős, mint az erdei bükk.

Vadölő e szavak hallatára nem állhatta meg, hogy halk nevetés kíséretében könyökével kissé oldalba ne lökje barátját, a ki előre hajolva, mosolygó arcczal, feszült figyelemmel leste menyasszonya lelkes szavait.

Chingachgook most szeliden a földre huzta Vadölöt, ahova maga is leguggolt s a következő pillanatban finom éles hang csendült az erdő csöndjébe, az amerikai mókus hangja, csakhogy Chingachgook ajkáról, még pedig oly sikerülten, hogy még Vadölöt is, aki pedig jól tudta, barátja mily pompásan ért e hang utánzásához, csaknem megtévesztette.

A mingók nem igen törődtek e hanggal, azt hitték, hogy valóban valami megriadt mókustól ered. De Vah-ta-Vah rögtön elhallgatott s arczán is meg-

látszott, hogy ráismert vőlegényének a jeladására. Lélekjelenlétét azonban egy pillanatra sem vesztette el, még csak föl sem pillantott abba az irányba, a honnan a hang jött, s midőn Chingachgook megismételte a mókushangot, még nyujtózkodni s ásítózni is kezdett, mintha nagyon fáradt, unott és álmos volna, hogy így őrizőinek figyelmét s esetleges gyanakodását mennél inkább elterelje magáról.

Valójában pedig bizonyára azon törte fejét, mi módon osonhatna el a mingó nők köréből arrafelé, a honnan a mókushang volt hallható.

Cselekedni kellett, mielőtt nem késő.

Vah-ta-Vah-nak néhány percz mulva bizonyára nyugalomra kell vala vonulnia egyikébe ama gallykunyhóknak, a miket az indiánok éji pihenőhelyül tákoltak volt össze a tűz körül. Ha odabenn lefekszik, bajosan szabadulhat már, mert őrizője, a vén szipirtyó, indián szokás szerint, bizonyára a bejárás elé heveredik.

Az egyik harczos azonban félrevonta most a banyát s ráparancsolt, hozzon a forrásból egy ital vizet.

A földnyelv északi részén volt ez a forrás.

Az öregasszony kézenfogta Vah-ta-Vah-t, valami bőrből készült edényt keresett s aztán megindult a leánnyal a földemelkedés felé, a merre Chingachgook és Vadölő leskelődtek.

A két jóbarát észrevehetetlenül állt ott a hatalmas fák koromsötét árnyékában, midőn a két nő mellettök elhaladt.

Jól látták, hogy a vén szipirtyó egy pillanatra sem engedi el Vah-ta-Vah kezét.

Chingachgook már süítésre emelte tomahawkját, hogy leüsse a banyát, de Vadölő megragadta karját s föltartóztatta a halálos csapást, mert hiszen jól tudta, hogy egyetlen sikoltás az egész indiántanyát a nyakukra zúdítaná.

Alig haladt a két nő vagy hat lépésnyire, Chingachgook ismét hallatta a mókushangot s a banya azonnal megállt.

Csodálkozva nézett föl egy fára a hang irányában és sápítózza mondta, mily különös, hogy a kis állat még ily későn is ébren van. A mókus kiáltását rossz jelnek vette.

Vah-ta-Vah azonban megnyugtatta, mondván, hogy a kis állat már régóta itt mozgolódik s kiáltoz a tanya környékén s bizonyára a tűz fényétől nyugtalankodik s talán az estebéd után fönnmaradt hulladékokhoz szeretne hozzáférközni.

A vén szipirtyó meg is nyugodott ebben s tova indúlt a leánnyal a forrás felé.

A két férfi óvatosan követte őket.

Ugy értek a forráshoz. A banya telemerte az edényt s Vah-ta-Vah-t szüntelen kézenfogva már visszafelé sietett volna, midőn Vadölő hirtelen torkon ragadta.

Azonnal eleresztette a leány kezét.

Kiáltani akart, de torkán csak elfuló hörgés birt előtörni, oly szorosan fogta Vadölő.

Chingachgook egy pillanatig sem késlekedett, fölkapta menyasszonyát s a bokrok közt egy-kettőre tovatűnt vele.

Vadölő ujjai mindszorosabbra kulcsolódtak a vén asszony torkára, de annak mégis sikerült egy-két rikácsoló hangot adnia, a minek hallatára az egész indiántanya fölriadt.

A tűz felől egyszerre lábdobogás, vad ordítózás hallatszott s a következő perczben már három-négy indián tűnt föl a dombtetőn.

Vadölő nem késlekedhetett, menekülnie kellett.

Még egyszer hatalmasat szorított a banya torkán, fölkapta fegyverét s arczát vissza-visszafordítva üldözői felé, a parti bozót irányába rohant.

A mindegyre növekedő veszély sötét elszántsággal töltötte el lelkét.

Fegyverét üldözőinek fordította s bizonyára könnyen lepuffanthatta volna egyiküket, de megdolta a dolgot s hamar eltűnt a bokrok között.

Pár pillanat multán odaért a partra, a hol Chingachgook a menyasszonyával már a csónakban ülve türelmetlen aggódással várta.

Fegyverét hamar a csónakba dobta, lehajolt, hogy a csónakot kilökje a vízre s aztán egy ügyes ugrással maga is rajta teremjen, de ekkor a bokrok közül egy óriás indián rohant elő s párduczként vetette rá magát Vadölőre.

Egy hajszálon függött minden.

Vadölő páratlan nagylelkűséggel cselekedett: minden erejét összeszedve akkorát taszított a csónakon, hogy az néhány pillanat alatt jó száz lábnyira siklott a parttól tova, ő maga pedig hátán az óriás indiánnal arczczal bukott a hullámok közé.

A vízben iszonyú küzdelem kerekedett. Vadölő keze még szabadon volt s az indián, hogy bele ne fuljon a vízbe, kénytelen volt elbocsátani Vadölő nyakát, a mit idáig görcsösen szorongatott.

Bizonyos volt, hogy a tusa nem tarthat sokáig. Ott állt a két ellenfél, mellig a vízben s kétségbeesett erőfeszítéssel fogták egymás karját, hogy egyikük se nyulhasson késhez, a mi a sötétben nagyon kétségessé tehetné volna a viadalt.

A következő perczben azonban öt-hat indián rohant társuk segítségére; Vadölő belátta, hogy most már hiába való minden küzdelem s méltóságteljes nyugalommal engedte, hogy foglyul ejtsék.

XII. A fogoly Vadölő.

Az indiánok diadalittasan vitték a tűzfelé. Nagy részük nem is gondolt már a megmenekült csónakosokkal. Néhányan ugyan, a kik nem tudták még, mi történt, izgatottan futkostak föl s alá a part mentén, hogy Vah-ta-Vah-t kézrekerítsék; de azok is csakhamar visszatértek a tanyára a tűzhöz.

Vadölő, a tűzhöz vezetettvén, a nyolcz indián között, a kik körülfogták, megpillantotta Rivenoak-ot is, a ki, midőn ráismert, fontoskodón sugott néhány szót társainak, mire azok meglepetten s csaknem ujjongva kiáltottak föl.

Bizonyára annak örültek oly nagyon, hogy a tulsó parton elesett társuk legyőzője áll ime előttük.

Hatalmukban van, kitölthetik majd rajta boszújokat. A mi annál kéjesebb lesz, mert hiszen valóban hős ellenségen bosszulhatják meg magukat, aki nem csak hogy eléggé bátor és eszes volt, hogy új tanyájukat fölfedezze, de annyira ügyes is, hogy Vah-ta-Vah megszabadításában teljes sikerrel segédkezett.

Bármennyire veszedelmes ellenségüknek tudták is, kezét nem kötözték meg: csak éppen a kését vették el s hogy meg ne szökhessék kötélbékót tetek a lábára.

Különben megengedték, hogy odaüljön a tűz közelébe s megszáritsa ruházatát.

Ellenfele, az óriás termetű indián is ott állt a tűzrakásnál s hol a ruháját tartotta a zsarátnok fölé, hol pedig a torkát tapogatta, amin még mindig meglátszott Vadölő ujjainak a nyoma.

Lassankint több és több indián gyűlt a tanyára; úgy látszott, tanácsot készülnek ülni.

Vadölőt magára hagyták, ott ült egy fatörzsön, gondolkodásba mélyedve, látszólag szabadon, de folyton éber felügyelet alatt.

Egyszerre csak elébe toppan a vén szipirtó, ökölbe szorított kézzel, dühtől szikrázó szemmel, úgy szidta, átkozta mindegyre vadabbul, mert Vadölő nyugalma, amelylyel a káromlást hallgatta, csak annál szilajabbá böszítette őt.

Csontos öklét Vadölőnek egészen az orra alá tartotta, úgy rikácsolt s káromkodott:

— Fehér emberek szemetje te! Átkozott halványarcz! Hiszen te még csak asszonyi állat sem vagy,

annál is hitványabb vagy! Barátaidat a delawarokat nősténynépnek gúnyolják, te pedig azoknak is csak a birkája vagy. Óh kutya, sündisznó, patkány, béka, pók tenálad mind különb állatok!

Tovább is folytatta volna az elkeseredett asszony ez ékes beszédet, de szava elfűlt a megeröltetéstől s azonkívül Rivenoak is megjelent s eléggé barátság-talanul tolta félre őt.

A vén indiánvezér szótlánul állt egy-két perczig Vadölő mellett, aztán ravasz mosolylyal ajkán így szólította meg.

— Szivesen üdvözlöm fehér barátomat, a mingók ime jó tüzet élesztettek, hogy a fehér ember megszárihassa ruházatát.

— Köszönöm, mingó, — felelt Vadölő nyugodt hangon, — köszönöm üdvözlésedet és köszönöm a tüzet.

— Sólýomszem a te neved, ugyebár azt mondtad? — folytatta Rivenoak a beszélgetést, — Sólýomszem nagyon szép név. De Sólýomszem nem asszonyféle, mért él hát az asszonyos delawarok között?!

— Értelek mingó. De mondhatom, hogy kár rágalmazni a delawarokat. Én kis gyerekkoromban kerültem közéjük s bár meg nem tagadom a fehér emberek erkölceit, mégis a delawarok közt élek és halok majd.

— Hát hiszen a delawar is rőtbőrű, akárcsak a mingó, de fehér testvérem bátorsága mégis csak inkább mingó, mint delawar tulajdonság.

— Ugy rémlik, mingó, ezeken kívül egyebeket akarnál mondani nekem, beszélj hát szabadon s világosan, hogy megérthessük egymást.

— Jó, jó! Sólómszem nyiltan beszél, mindig azt mondja, a mit gondol. Nos Sólómszem jó ismerőse a pézsmapatkánynak, ott vendégeskedett a Vidravárban, de azért mégsem igazi jóbarátja, nem jár fejbőrök után mint az. A pézsmapatkány se nem fehér, se nem rőt bőrű; se hal, se madár. Inkább afféle vizikigyó, hol a tavon, hol a szárazföldön mozog. Sólómszem visszatérhetne a Vidravárba s mikor a lakók szemére az álom köde száll, bebocsáthatná oda a mingó harcosokat. A zsákmány közös lesz, de úgy, hogy Sólómszem megtartja magának mind azt, a mit csak akar, a mingók megelégszenek azzal, a mit meghagy nekik.

— Pompás a terv, Rivenoak, pompás! Most már teljesen értelek. Valóban mingó-gondolkozás. Nos ugyebár azt kívánod, hogy a mikor az öreg Hutter s leányai nyugodtan alszanak, Hurry Harry pedig, a nagy fenyő, mingó fejbőrök vételéről álmodik; a mikor mindnyájan azt hiszik, hogy Vadölő a leg-hívebben örködik biztonságukon, akkor tűzjelt adjak majd nektek s megnyissam az erőd kapuit, hogy ti szépen meglepjétek őket?!

— Igen, igen. Ugy gondoltam. S testvérem csak nem sajnálja azokat a fehéreket?! Lám, híres nagy vezére lehetne a mingók törzsének.

— Bizony, ha mind azt a gonosz hitványságot, a mire készségesnek tartod, el birná követni! Érts

meg, mingó! Szabadságomat s életemet sohasem fogom ily gazsággal megmenteni, a milyent még egy delawar se követne el, de a mi, úgy rémlik, mingó erkölcsök szerint egészen tisztességes dolog.

A mingó vezért e felelet határozottan haragra tüzelte, ámde uralkodott magán s úgy vélte, hogy egyetlen csapással semmiféle fatörzset nem lehet kivájni; nem is erőltette a dolgot s mosolyogva kérdezte, hogy tulajdonképen miféle czél vezérelte ide a tanyára őt.

Vadölő szokott őszinteségével, szépitgetés nélkül mondott el neki mindent. Mondókáját persze több ízben félbeszakították Rivenoak kérdései. Különösen a mókushang érdekelte az indiánt s miután mindenről kimerítően értesült, még nagyobb tisztelettel nézve Vadölőre ismét magára hagyta őt, visszatért harczostársai körébe s elmondta nekik a hallottakat.

Miközben Vadölő a mingó aljas ajánlatán fölháborodottan, töprengésbe merülve ült a tűz melletti fatörzsen, bosszús ábrázattal, fenyegető pillantásokat vetve rá, úgy közeledett feléje az a fiatal mingó, a ki azelőtt Vah-ta-Vah társaságában volt. Az egyik indián nő épp most gunyolta, a miért hogy oly ügyetlenül elszalasztotta menyasszonyát.

— Ez Párduczmacska! — kiáltott föl a mingó és öklével a mellére ütött. Ugy látszott, óriási hatást vár nevének fölemlítésétől.

— Én meg Sólyomszem vagyok, — felelt nyugodtan Vadölő, — az én szemem éles; hát Párduczmacska tud-e messzire ugrani?

- Innen egészen a delawarok falvaiig! Sólyomszem elraboltatta menyasszonyomat. Vissza kell őt hoznia, mert különben póznára kerül fejbőre s az én vigvamomban fog száradni . . .

— Sólyomszem nem rabolt s nem raboltatott el senkit, semmit, mingó! A menyasszonyod, a mint Vah-ta-Vah-t nevezed, delawar harczosnak, a Nagy Kigyónak a menyasszonya és soha sem lesz mingó harczosé.

— A delawarok Kigyója nem is kigyó, csak béka; vízbe menekült s nem mer most idejönni a szárazra, mert fél a mingók vitéz harczosaitól.

— Hazudozol, mingó. Egy óra előtt az a delawar puszkagolyóval próbálta volna ki bőröd vastagságát, ha vissza nem tartóztatom.

— Vah-ta-Vah különben nem is szereti azt a delawart, hiszen tudja, hogy ügyetlen vadász és csaták útját nem járta még. Vah-ta-Vah-nak férfi kell s nem holmi nyápicz legényke.

— Beh bölcsen beszélsz, mingó! Vah-ta-Vah bizonyára azért menekült innen azzal a békával, mert egy párduczmacskát szeret.

E gúnyolódás hallatára a mingó tomahawkjához kapott, görcsösen szorongatta nyelét s már-már úgy látszott, hogy bosszúvágyát nem bírja leküzdeni.

Ekkor azonban ismét megjelent Rivenoak, egyetlen parancsoló pillantással eltiltotta a dühös indiánt, maga pedig oda ült Vadölő mellé.

Egy ideig hallgatagon ült ott, aztán így szólt:

— Sólyomszemnek igaza van. Nem árulhatja el barátait. A mingók tudják, hogy nagy és nemes har-

ezos jutott a hatalmukba. Ha kinzásra szólna az ítélet, oly kinokkal fogják meggyötörni, a miket más harczos nem bírna el; ha pedig barátságra fordulna a dolog, mint vezérrel fognak bánni vele.

— Isten a hatalmatokba adott engem, — felelt Vadölő nyugodtan, — s ti szokásaitok szerint fogtok elbánni velem. Nem erősködöm dicsekvőn, hogy mekkora kínokat bírok elviselni, mert ebben még soha sem volt részem, de törekvésem mindenképpen az lesz, hogy szégyent ne hozzak arra a törzsre, a mely fölnevelt...

Folytatta volna még, de szava hirtelen elakadt, mert e pillanatban mint káprázat, vagy álomkép, egyszerre csak előtte termett Hetty.

Rivenoak megpillantván s megösmervén a leánykát, félvén, hogy újabb támadás fenyegeti a tanyát, rögtön fölkel, harczostársaihoz sietett s megparancsolta, hogy néhányan azonnal kutassák át a környéket.

— Mért jöttél ide, Hetty?! — szólt Vadölő aggodalmasan.

— Judit küldött, — felelt a leány s hangja csupa részvét volt, — a mint Chingachgook Vah-ta-Vah-val megérkezett s elmondta a történetet, azonnal átevezett velem a partra.

— De hát mért küldött Judit?

— Hogy a mingóknak valami váltságdíjat ajánljak s megtudjam, mimódon segíthetnék rajtad.

— Atyád és Hurry tudják, hogy idejöttél?

— Nem. Mindketten aludtak. Nem akartuk felköltetni őket, nehogy újra fejbőr-vadászatra kerekedjék kedvök.

Vadölő most már a miatt aggódott, hogy a szétküldött indiánok ráakadnak Juditra s a csónakot is hatalmukba ejtik.

Hetty azonban megnyugtatta, elmondván, hogy Judit azonnal tovaevezett a parttól.

— Ha majd visszatérsz a bárkára, — mondta Vadölő, — figyelmeztess atyádat s Hurryt, egyáltalán mindnyájukat, hogy nagyon vigyázzanak, a bárkával evezzenek szüntelenül ide-oda s különösen éjjel ne vesztegeljenek egy helyen. A legközelebbi hadparancsnokság már értesült a Csillám-tó környékének állapotairól s a katona-segítség nem késhetik soká.

— De felőled mi hírt vigyek Juditnak? — kérdezte remegő hangon a leány, — ha nem üzened meg, mint szabadíthatnánk ki, újra ideküld majd.

— Mit üzenhetnék?! — felelt Vadölő, — megmondhatod, hogy fogoly vagyok s magam se tudom, mi sors vár reám. A rőt bőrűek arra akartak rábírni, hogy titeket eláruljalak s kiszolgáltassalak nekik; de tudhatjátok, hogy mi lehetett erre a feleletem. Lehet, hogy kínozni fognak, talán tüzes fogókkal csipkedik majd le húsomat, hogy megboszulják társukat, a kit lelőttem volt minap, lehet, hogy fájdalomban föl is jajdulok majd, de ez lesz rajtam összes diadaluk . . .

Hetty szomorúan hallgatta e beszédet, aztán szótlanul nyújtotta kezét Vadölőnek s bátran, mintha csak otthon volna, arrafelé vette útját, ahol az indiánok üldögéltek s egészen elfogulatlanul közéjük telepedett.

A kiküldött nyomozók is visszaszállingóztak ezenközben s miután semmi gyanusat sem vettek volt észre, az indiántanya népe éjjeli pihenőre készült.

Vadölő mellé őrt állítottak, de egyébként semmiféle erősebb megkötözéssel nem kellemetlenkedtek neki.

Hettynek, — a kiről tudták, hogy mint előbb apja és Hurry érdekében, úgy most Vadölő kiszabadítása végett jött alkudozni, — megengedték, hogy az indiánlányokkal egy helyen aludjék. Hetty azonnal le is feküdt s csakhamar mély álomba merült.

Éjfél tájban fölébredt, fölkel s egyenest a tűzrakáshoz sietett. A hunyorgó parazsat fölpiszkálta s úgy melengette a hús éji tanyán átfázott tagjait.

Midőn a tűz újra lángra lobbant, fényénél megpillantotta Hetty az őrtálló indiánt, a kinek szeme úgy villogott rá, mint valami vadállaté.

Azonban legkevésbé sem ijedt meg a marczona alaktól s az is, látván, hogy Hetty mily természetes és semmi gyanut nem keltő módon jár-keel a tűz körül, szó nélkül engedte, hogy arra menjen, a merre akar.

Hetty meg is szólította, de az őr nem értette az angol beszédet.

Néhány pillanatig szomoruan nézte még az alvó Vadölőt, aztán lassú léptekkel tovaindult s elhagyta az indián tanyát.

Egyetlen őr sem állotta utját. Ugy ért a part ama helyére, a hová Juditnak a csónakkal érette kellett jönnie.

Hívó kiáltására a csónak azonnal meg is jelent, Hetty hamarosan beleült s Judit néhány pillanat, mulva már ismét biztos távolban evezett.

A nagy sötétségben, a mit részint a sok felhő, részint a partmenti hegység árnyéka okozott, nehéz volt a bárkához visszatalálniok. Már-már azt gondolták, hogy a bárka helyet változtatott, de töprengésük hirtelen megszakadt, mert a következő pillanatban a part irányában tűz villanás látszott s nyomban rá hatalmas puskadörrenés remegtette meg a levegőt. A dörrenést éles sikoltás követte, úgy rémlett, női hang.

Aztán csend. És ez a csend sokkal borzalmasabb volt, mint imént hirtelen megtörése az éjféli hangtalanságnak.

Bármily bátor természetű volt is Judit, most csaknem elfult lélekzete az ijedelemtől, Hetty pedig tenyerébe rejtve arcát úgy reszketett mint a nyárfa-levél.

— Halálos sikoltás volt ez! — mondta Judit komor, szinte ünnepélyes hangon, — szent isten, talán csak nem a bárkán esett valami baj?! Talán csak nem Vah-ta-Vah sikoltott föl ugy?! A dörrenés is, a sikoltás is a földnyelv irányából hangzott . . . .

— Evezzünk gyorsan arrafelé, Judit — mondta Hetty, — talán segíthetünk . . .

Tétovázás nélkül s egészen megfélekezve saját biztonságuk érdekéről, sietve eveztek a part felé, a honnan a bokrok közül valami vörösös fény szűrődött keresztül.

Csakhamar oly látvány tárult eléjük, a melytől vérük csaknem megfagyott.

Az indiántanya népsége sürgött-forgott ott. Fáklyáik vörös fénye kísértetiesen világította meg a helyet, hol egy fatörzs tövében ülve egy fiatal indián-nő vívódott a halállal. Kebléből csak úgy patakozott a vér. A levegő még puskaporszagos volt s bizonyosnak látszott, hogy a leányt lelőtte valaki.

Judit azonnal tudta, hogy a gyilkos golyó vagy a bárkáról, vagy apjának egyik csónakjáról érte a szerencsétlen leányt.

Az áldozat feje most már egészen lecsuklott s a következő pillanatban minden jel arra vallott, hogy meghalt szegény.

Az indiánok erre egyen kívül összes fáklyáikat eloltották s a halottas menet, mely az áldozatot a tanya felé vitte a gyér világosságban, már alig volt látható.

Judit nagyot sóhajtott. Nem csupán az indiánleány halála rendítette meg, hanem még annál is borzalmasabban hatott rá az, hogy a fáklyafényben ott látta Vadölőt is, amint részvéttel s a gyilkosságon fölháborodva nézte az áldozatot, körülötte pedig a mingók arczáról, szeméből oly gyűlöletes boszúvágó lövelt feléje, hogy máris elképzelhette, mily iszonyú sors vár reá.

A menet eltűnt s az egész vidékre ismét teljes csönd borult, mintha semmi, de semmi sem zavarta volna meg az éjszakát. A leghalkabban ejtett szó, a legóvatosabb evezőcsapás is messzire elhallatszott, s így a testvéreknek most már elsősorban saját biz-

tonságukról kellett gondoskodniok. A bárkát nem találták sehol, elhatározták tehát, hogy eleveznek a tó közepetájára. Északnak irányították a csónakot s félórai evezés után izgalomtól s erőfeszítéstől teljesen kimerülve lefeküdtek a csónakban s csakhamar elaludtak, bármily rossz volt is a fekvőhelyük.

XIII. A tókirály halála.

A fiatal indián nőt csakugyan a bárkából érte a gyilkos golyó.

Hutter és Hurry ugyanis épp akkor ébredvén föl, mikor Chingachgook a megszabadított Vah-ta-Vah-val a bárkába érkezett, mihelyt megtudták tőle a történeteket, azonnal elhatározták, hogy rajta csapnak a mingó tanyán. Nem is annyira Vadölő kiszabadítása volt a céljuk, a lelketlenek nem is igen bánták, hogy a váltig erkölcsbiráskodó Vadölő most nincs már velök s ugyanoly rabságban sinylődik, a milyenből őket oly okosan kiváltotta; — inkább fejbőrvadászatot akartak rendezni s a bárkát lassan, óvatosan a földnyelv felé hajtották.

Hurry ott észrevette az egyik mingó őrt, hirtelen rásütötte fegyverét de a golyó nem az őrt, hanem annak nővérét találta, ki szegény épp akkor kereste föl bátyját, hogy a hosszú éjszakán kissé elbeszélgessen vele.

Vah-ta-Vah fölháborodva szólt rá az óviásra, a ki különben maga is röstelte, hogy egy ártatlan nőt ölt meg véletlenül.

Hutter most már a Vidravárhoz akart vissza evezni, úgy gondolván, hogy leányai is, a kikért egyébként legkevésbé sem aggódott, oda fognak igyekezni csónakjukon.

A legrövidebb éjszakák ideje volt ez. Már hajnalodott, mikor a bárka a Vidravárhoz körülbelül félóránnyira ért. Ég és föld csodaszép színpompában bontakozott ki a homályból, de a természet szépsége sem Huttert, sem Hurryt nem érdekelte. Azon tanakodtak, mint szerezhethének legkönnyebben mingó fejbőröket.

Chingachgook és Vah-ta-Vah ezenközben érdekes fölfedezésre jutottak.

— Nem lesz jó a Vidravárnál kikötni, — mondta Chingachgook jelentős arczkifejezéssel, de nyugodt hangon Hutternek, — mingók vannak ott.

— Ördög és pokol! — kiáltott föl Hurry, — akkor ugyancsak vigyáznunk kell, vén Tamás! Mingók a Vidravárban! Benne, lehet, hogy vannak; de kívül én bizony csak czölöpöket látok!

Hutter nem szólt, elővette messzelátóját s a várnak szegezte. Ugy látta azonban, hogy ajtó, ablak, minden zárva-csukva.

— Mokasszin lóg a czölöpön, — mondta Chingachgook, — de Hutter úgy vélte, hogy a mokasszin-nak nem kell éppen mingóktól valónak lennie, hiszen maguknak is van elég mokasszinjuk s lehet, hogy távozásukkor a lányok ott felejtették az egyiket.

Chingachgook azonban kijelentette, hogy csónakon elmegy a mokasszinért, hadd bizonyosodjanak meg a dolog felől.

A Vidravárhoz érve, evezőjével ügyesen csónakjába kaparintotta a mokasszint s rögtön fölismerte, hogy az mingó harczosé lehetett. Nem is ugrott föl a rakodópadlóra; bár a Vidravár teljesen csöndes volt s ablakai, ajtója mind zárva, mégis gyanusnak találta az állapotot s nagysietve evezett vissza a bárkához.

Bármennyire óvta is azonban Huttert és Hurryt a Vidravár meglátogatásától, azok nem hajtottak a szavára, csónakba ültek s csakhamar ott termettek a czölöp-kapunál, a melyet Hurry fölnyitott. Síri csönd volt a várban. Bizton eveztek a csapóajtó alá, Hurry ennek a lakatját is fölzártá, az ajtót fölthasztotta s a magasba kapaszkodott.

Döngő léptekkel haladt aztán a szobák felé s úgy kiáltott vissza Hutterhez:

— Kászolódj föl vén Tamás, csak rajta! Olyan üres a kuczkód mint egy mogyoróhéj, a mit egy mókus félórai rágicsálás után eldobott. . . .

Hutter is fölkapaszkodott s most már kettesben kaczagtak Chingachgook aggodalmain; hahotájuk, lépteik tüntető döngése bizonyára elhallatszott egészen a bárkáig, Chingachgook s Vah-ta-Vah fülébe.

Ezeket a hangokat azonban hirtelen iszonyú üvöltözés, orditozás harsogta túl. A Vidravár belsejében egyszerre mintha ezer ördög riadt volna föl a zugokból. Mingó csatakiáltozás, Hurry átkozódása, fojtott hörgés, vad csapkodás, dulakodás zaja hangzott ki belülről.

Chingachgook nem tudta, mittevő legyen.

Az összes fegyverek ugyan itt voltak a bárkán, de sem ő nem vehette hasznukat, sem a küzködők kezéhez nem juttathatta őket, mert hiszen Hutter és Hurry egészen el voltak zárva a külső világtól.

Legtanácsosabb volt még a bárkát kellő távolságban biztosítani a vártól.

Odabenn, hol dühödtebben, hol lankadóbban de egyre dúlt a harc.

Egyszerre csak fölpattant az ajtó s néhány mingó menekülve rohant ki rajta a rakodó pallóra. Nyomban erre iszonyu lódulással bukfenczezve röpült ki egy indián test a menekülők után s az ajtó küszöbén bősoroslánként jelent meg Hurry, a kinek egy pillanatra sikerült leráznia magáról ellenségeit.

Hutter bizonyára már megkötözötten hevert odabenn.

Csak pillanatnyi szünet volt ez. Mindannyian csak éppen hogy újra lélekzethez juthattak. Hurry, hogy megelőzze ellenségeit, a legközelebb álló mingót derékon kapta s beledobította a vízbe; másik kettőt hatalmas rugásokkal s öklözéssel ugyanoda juttatott; mindössze négy mingó volt még körötte s ő biztosra vette, hogy ezekkel is végezni fog.

A mingók kezében semmiféle fegyver, még csak kés sem volt. Vezérük ugyanis, a Vidravár urait elevenen akarván hatalmába ejteni, már jóeleve elszedett harcosaitól mindent, a mivel a tusa hevében megölhetik vala a fehéreket. Kötelet ellenben jó sokat készítettt elő, hogy alkalmas pillanatban kéznél legyen.

— Hurrá, vén Tamás, — ordított diadalmasan Hurry, — úsznak a gazok; mint a polyvát úgy szórom őket a vízbe!

S megint bedobott kettőt, a harmadik czingár legény volt, nyívogva kapaszkodott az ajtófélfába, az tehát nem számított; csak a negyedik, egy hatalmas, óriás mingó, a ki eddig bölcsen kimélte volt erejét, állt még szemben Hurryval.

A két óriás egymásnak rontott, átnyalábolták egymást s perczekig tartott a harc, míg végre Hurry le bírta gyürni olajos bőrű ellenfelét.

Ekkor azonban hirtelen újra két mingó termett fönn a rakodó pallón, úgy másztak volt ki a vízből, hogy Hurry a harc hevében észre sem vette őket s a következő pillanatban karjára s lábára már kötél feszült.

Mint valami kidöntött fatörzset, úgy hengergették a fogoly Hurryt, a ki boszuságában éktelenül üvöltött, a palló közepe tája felé; egyszerre azonban hirtelen magára hagyták s beugrottak a házba, a minek az volt az oka, hogy Chingachgook a bárkáról rájuk fogta fegyverét, miközben Vah-ta-Vah a bárkát mind közelebb hajtotta a várhoz. Egészen a rakodópallóhoz érve, felszólt Hurryhoz:

— Csak ide hengeredni a szélire és hamar leesni a bárkára! Chingachgook lelövi a mingókat, ha Hurryhoz jönnek.

— Megpróbálok, — felelt Hurry, — csak elég közel legyen a bárka s valami pokróczot is tegyetek oda, hogy meg ne üssem magamat nagyon.

S már-már a szélére hengeredett a pallónak, mikor a mingók valóságos sortüzet zuditottak a házból a bárkára, de szerencsére senkit sem találtak.

Hurry a következő pillanatban lepottyant, de nem a bárkára, hanem melléje a vízbe. Vah-ta-Vah hamarosan kötelet dobott alá neki, a mibe a megkötözött óriás, a kezének nem vehetvén hasznát, a fogával kapaszkodott bele.

A bárka s utána uszályként Hurry most eléggé gyors és veszélyes golyózáporban távolodtak a vártól.

Golyó, szerencsére, senkit sem ért s Chingachgook néhány percz multán fölsegithette a bárkára Hurryt.

A három mingó a Vidravárban őrzöngve üvöltött Hurry megmenekülésének láttára. Csónakba ugrottak, hogy üldözőbe vegyék a bárkát, de csakhamar megdönték a dolgot s elment tőle a kedvük, hogy a védett helyen lévők golyóinak így kiszolgáltassák bőrüket.

De meg másfelé is térült a figyelmük. Egy csónakot vettek észre a tulsó irányban; Judit és Hetty csónakja volt az, a mely most a bárka felé igyekezett. Ezt szerették volna megkaparintani, utána is rugaszkodtak, de ekkor az egyik evezőjük eltört s így kétségesnek tartván a hajsza sikerét, inkább a partot igyekeztek mielőbb elérni.

Ekkor már a bárka is, a lányok csónakja is a vár felé vette utját. Óvatosan közeledtek s aggódva s nagy vigyázva kötöttek ki ott s hatoltak be a lakásba.

Mingó egy sem volt ott, csak az öreg Hutter ült karosszékében, fején a sapkája mélyen a szemére húzva, karja alálógott s ajkán fájdalmas nyöszörgés verődött elő.

Judit rohant, levette sapkáját s iszonyodva tántorodott vissza.

Megnyúzott, véres koponya volt a vén Hutter feje.

A leányok kissé magukhoz térve rémületükből, borogatással gyöngéden bekötözték apjuk fejét; arczáról lemosták a vért s minden tőlük telhető módon segíteni igyekeztek rajta; Judit egy székre ült a haldokló mellé.

— Vízet! — nyöszörgött Hutter, — szomjan hagynátok-e veszni?

Hamar inni adtak, de az öregnek már megtört a szeme; bizonyosnak látszott, hogy utolsó perceit éli.

— Atyánk! — szólt Judit sirásba fuló hangon, — mit tehetnénk értetted? mivel enyhithetnők fájdalmaidat?

— Atyátok... sóhajtott föl a haldokló, — nem, nem Judit, nem Hetty, én nem vagyok atyátok. Ő anyátok volt, de én nem vagyok apátok. Nyissátok föl a ládát, ott majd találtok egyetmást... anyátok nővére Bostonban él... Keressétek föl, ha meghaltam... meg kell halnom, mert a gaz mingó még mellen is szurt... Óh vízet! szomjazom... Vízet!

Míntha csupa tűz volna belseje, mohón itta a vizet.

A két leány ámulva, remegve állt ott. Hurry is megilletődve nézte a haldokló öreget.

— Ejnye, vén Tamás, — mondta megindultan, — hát annyira gonoszul bántak volna el veled, hogy meg kellene halnod? Én bizony azt hittem, hogy csak megkötöztek a gazemberek.

Hutter alig hallhatón kérdezte:

— Ki vagy te, mit akarsz?

— Bajtársad vagyok, vén Tamás! Ejnye hát Hurry Harryt már nem ismered?

— Ah, Hurry?! Ismerlek bajtárs... ismerlek... Lásd, megvehetnéd a fejbőrömet... Hátha olcsón jutnál hozzá...

— Szegény Tamás! — szólt Hurry szomorúan, — nem jó üzlet a fejbőrkereskedés! Megjárhatja az ember vele! Nem is adom rá magamat többé, más valamit kell majd kezdenem, más valamit, a mi kevésbbé véres kereset.

A haldokló erre már nem felelt, tompa hörgés tört elő melléből, aztán vonaglott egyet s vége volt.

A nap hátralevő része Hutter temetésének előkészítésével telt el. Arra gondolni sem lehetett, hogy a száraz földön temessék el, Hettynek különben is az volt a kívánsága, hogy anyja oldala mellé sülyeszszék a halottat a tóba. S ez volt a legalkalmasabb megoldás.

Alkonyatkor a „tó királyát“ — mint Rivenoak Huttert elnevezte volt, — lepedőbe burkolták, lábára sulyokat kötöttek s a bárkával a tó ama részére eveztek, a melyet Hetty anyja sírhelyéül jelölt meg.

Ott aztán ünnepélyes csöndben alábocsátották a holttestet a tóba.

Judit szeme könybe lábadt, ugy imádkozott Hettyvel, a ki komoran, merev szemmel nézett alá az elmerült tetem után.

Chingachgook s Vah-ta-Vah szóttlanul nézték a jelenetet; egyáltalán ugy viselkedtek, hogy, bár szívükben nagy részvétet éreztek a szegény leányok iránt, jelénlétükkel minél kevésbbé alkalmatlanokdjanak nekik.

Mindannyian mély hallgatásba merülten úgy hajtották vissza a bárkát a Vidravár felé.

Judit és Hetty azután visszavonultak, bizonyára, hogy jövőjük felől tanakodjanak.

— Itt nem maradhatunk, — mondta Judit. — Csak az a kérdés, hova menjünk s mi vár majd ránk.

— Még ma átkutatunk mindent. Föl kell deriténünk a titkot, a mely multunkat, de egyben jövőnket is rejti. Aztán megbeszéljük a dolgot barátainkkal. Vadölőt is könnyű lesz kiváltanunk, hiszen a mi értékes holmi csak van a Vidravárban, azzal most már mi rendelkezünk. . . .

XIV. A minkók követe.

Alig hogy kimondta ezt Judit, kívülről örömteljes üdvözlések hangja hallatszott s egyszerre csak belépett Vadölő, míg Hurry s a delawar-pár künn maradt.

— Isten hozott Vadölő! — kiáltott föl Judit, — jó, hogy jössz! Iszonyú dolgok történtek itt. . . .

— Mindent tudok, — felelt Vadölő, -- a mingók mindent elbeszéltek.

— De hát te hogyan szabadultál? Visszaadták szabadságodat, vagy pedig szöknöd sikerült?

— Sem ez, sem az. A mingókkal nem boldogul oly könnyen az ember. Csak egy napi szabadságot kaptam tőlük s ha ez letelt, vissza kell térnem hozzájuk.

— S így minden őrizet nélkül bocsájtottak utnak?

— Szavamat adtam, hogy visszatérek.

— De hiszen meg fognak ölni! Csak nem adod magadat ismét hatalmukba, pusztán azért, hogy a gazemberek irányában megtartsd szavadat?! No de innen nem szabadúlsz majd egykönnyen, arról mi gondoskodunk.

— Azt hiszed, hogy Chingachgook s Hurry nem fognak elbocsájtani? — szólt Vadölő s meglátszott arcán, hogy ellenére van, ha becsületszavának megtartásában akadályozni akarják. — Chingachgook jól ismer engem és nem fog arra törekedni, hogy engem szószegővé tegyen; Hurry pedig nem bánja sorsomat. Ám ha mégis akadályoznátok, hidd meg Judit, hogy találnék módot a szökésre, hiszen nem hiába nevelkedtem az erdők népe közt.

— S mikor telik le szabadságod? — kérdezte szomoruan Hetty.

— Holnap délben. A mingók tova készülnek innen, mert kémeik fenyegető híreket hoztak nekik a hadsereg közeledése felől. Jertek ki barátinkhoz s elmondom szabadságoltatásom s küldetésem czélját.

Chingachgook, Vah-ta-Vah, Hurry kis tűzhely körül ültek, mikor Vadölő a leányok társaságában visszatért hozzájuk. Hurry a mokasszinját javítgatta a tűz világitása mellett, Chingachgook s Vah-ta-Vah szólatlan ültek a háttérben.

Vadölő figyelmét azonban csodálatosmód nem is annyira ez a társaság, mint inkább Hutter híres fegyvere, a „vadak réme“, (killdeer) ragadta meg e pillanatban; a fegyver ott függött az ajtó közelében s Vadölő szinte sóvárgón fogta kezébe s annyira elmerült nézésébe, hogy ez az önfeledt érdeklődés szinte megindító volt, ha az ember arra gondolt, hogy az ifjú vadászra mily iszonyú sorsot hozhat a közel jövő.

— Remek egy fegyver ez! — mondta lelkesen, — valóságos kincs! Gyors szemű, biztos kezű vadász ennek birtokában az erdők királyává lenne.

— Akkor hát legyen a tied, — mondta Judit, — s légy az erdők királya!

— Ha kiszabadulnék! — felelt Vadölő ismét elkomolyodva, — de hadd teljesítem most már kötelességemet, hadd mondok el, mit üzennek a mingók.

Feszült figyelemmel nézett mindenki Vadölőre, aki nyugodtan, komolyan így beszélt:

— A vidravárbeli harez után a mingók nagy tanácsot ültek. Azt hiszik, hogy Hutter halála után most már övék a tó s ők parancsolnak rajta: mind-egyikötök számára tehát üzenetet küldenek. Chingachgooknak ezt üzenik: a nagy kígyó derekasan viselte magát, térjen hát most vissza népe falvaiba, de Vah-ta-Vaht itt kell hagynia.

Chingachgook redőbe vonta homlokát s hallgattott, Vah-ta-Vah gúnyosan fölnevetett.

— A következő üzenet nektek szól, Judit és Hetty, folytatta Vadölő, — a tókirály lányai árvaságra jutottak, mondták a mingók; se vigvamjuk, se élelmük nem lesz. A mingók kunyhói jó kunyhók; legyen hát az „erdő rózsája“ valamelyik mingó harczos feleségévé s Hetty is vele maradhat s a mingók közt igaz tiszteletnek fog örüdeni.

— Óh Vadölő, — kiáltott föl Judit, — hogyan is tolmácsolhatod ezt az üzenetet! Én egy mingó felesége legyek?!

— Ne vedd rossz néven Judit, hogy híven tolmácsolom a mingók üzenetét; meg kell tennem, mert megigértem s ők csak e föltétel révén szabadságoltak. Jól tudom, hogy mingó harczos felesége te sohasem leszesz. De ha Hurry Harrynak volnék, tudom, mit kellene most mondanom.

— Halljuk hát, — kiáltott föl Hurry, — erre már jó magam is kíváncsi vagyok.

— Nos hát azt mondanám: Vadölő, mondd meg a mingóknak, hogy Hutter leányairól tud ám gondoskodni Hurry Harry is. Nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy megijed a mingó harczosoktól, a kiknek kezéből már kétszer megszabadult. Ő itt marad az árvák védelmére s fölveszi a harczt a mingókkal bármikor.

Hurryt zavarba ejtette a dolog, hogy Vadölő ekkora nemeslelküséget tulajdonít neki. Csak némi habozás után felelt.

— March Henry, — szólt Hurry, — természetesen semmi esetre sem ijed meg a mingóktól, de azért van annyi esze, hogy egymaga egy egész törzsszel nem fog szembe szállani. Ha Judit és Hetty rászánják magukat, hogy veletartsanak a legközelebbi erőd felé, akkor még ma este együtt kelhetünk útra, ha azonban itt akarnának maradni, ami tisztára örültség volna, — akkor March Henry nélkülük lesz kénytelen távozni.

— Nem, nem Hurry, — szólt közbe Judit, — köszönjük szivességedet, de mi egyelőre itt maradunk.

— Ez tehát el van intézve, — mondta Vadölő ridegen, — mindenki úgy cselekszik, a hogyan jónak látja s a mennyire tág a lelkiismerete. De halljuk most már Vah-ta-Vah válaszát. El tudád-e hagyni Chingachgook-ot, hogy megmenekülj a veszélyek elől?

A delawarleány fölkelültéből s indulattól remegő hangon így szólt delawar nyelven:

— Mondd meg a mingóknak, Vadölő, hogy ostoba vakandokok s nem tudják megkülönböztetni a farkast a kutyától. Mondd meg nekik, hogy az én népem földjén a rózsa ott virúl el, a hol növekedett s a gyermek könnye a szülei sírjára hull. A delawarlányok nem vándorolnak egyik törzstől a másikhoz át. Ha még a fecskemadár is megtér minden évben a fészkébe, a delawar nő hűtlenné lenne a honához? Vah-ta-Vahnak csak egy a szive-lelke s az Chingachgooké.

Leplezhetetlen örömmel hallgatta Vadölő a lelkes feleletet s most Chingachgookhoz fordult:

— Chingachgook választát előre tudom s nem is várnám be, hogy szóljon, ha ígéretem erre nem kötelezne. Mondd meg hát, Nagy Kigyó, visszatérsz-e törzsedhez úgy, hogy utad biztonsága kedvéért Vah-ta-Vah-t a mingóknak adod?

Chingachgook szintén fölkelte ültéből s úgy felelt. Mig Vah-ta-Vah beszédközben mellén keresztbe tette volt kezét, Chingachgook ünnepélyesen méltóságos mozdulattal előre nyújtotta karját s úgy beszélt:

— Üzenetre üzenetet! Halld, mit üzen a delawarok Nagy Kigyója a nagy tó farkasainak, kik az erdőkben errefelé üvöltöznek reánk. Nem farkasok ők, amint maguk nevezik magukat, hanem kutyák és fülüket, farkukat a delawarharcos meg fogja csonkítani. Gazoknak eléggé gazok, hogy lányokat raboljanak; de arra, hogy meg is tarthassák, sokkal hitványabbak. Chingachgook nem kérdezi a mingókutyákat, kegyeskednek-e megengedni, vagy sem, hogy Vah-ta-Vah-t magával vigye.... Chingachgooknak még csak segítségre sincs szüksége, ha a mingók utjába kerülnének, ő és Vah-ta-Vah egész Kanadáig üldöznék a gazokat egymaguk.

— Szóról szóra elmondom nekik üzenetedet, Nagy Kigyó! — felelt örvendezve Vadölő. — Most csak Hetty válasza volna hátra még....

— Isten a mingóknak is, nekünk is külön-külön hazát adott, — szólt álmatagon Hetty. — Ez a tó a mienk s mi innen csak önként fogunk elmenni, a mingóktól nem fogadunk el parancsokat.

— Ugy van Hetty! — szolt Vadölő elégedetten.
— Ezt is megmondom nekik!

Hurry Harry ezenközben kijavítván mokasszinját, összeszedte czókmókját s indulni készült. A bucsu nagyon rövides és az előzmények révén meglehetősen rideg is volt.

Hurry csónakba ült, Vadölő szótlanul követte s a part ama része felé evezett vele, a hol annak idején a Csillámtóhoz érkeztek volt.

Jó ideig egyikük sem szolt. Végre Vadölő szakította meg a hallgatást:

— Mihelyt az erődbe érkezel, Hurry, első dolgod legyen kieszközölni, hogy egy csapat szuronyost küldjenek ide a mingók ellen! S legjobb volna, ha vezetőjükül szegődnél, hiszen legjobban ismered a viszonyokat, a mi engem illet —

Hurry itt szavába vágott, még pedig oly részvétteljes hangon, a melyet még aligha hallatott valaha:

— Igen, igen, a mi téged illet... Mit gondolsz, mi sors vár reád?

— Isten tudja. El vagyok készülve a legrosszabbra is. Mire holnap bealkonyul, az én sorsom is el lesz döntve már...

— Ördög és pokol! De hiszen ez mégis csak örültség, hogy visszatérsz azoknak a fenevadaknak a karmai közé!

— Lehet, hogy örültség; a szószegés azonban becstelenség. Én sosem fogok arra okot szolgáltatni, hogy azt mondhassák: ime a mingó jobban

áll szavának, mint a fehér ember. Ha élek, holnap délben visszatérek fogságomba; ez megmásíthatatlan.

A csónak partot ért. Elbucúztak.

Hurry továsietett.

Vadölő egyedül állt ott, hol nem régiben oly egészen más hangulatban pillantotta volt meg első ízben a csodaszép vidékű Csillámtavat. Akkor ragyogó verőfényben uszott minden. Most csillagos volt az ég s csillagpompáját remegve tükrözte vissza a tó.

Az éjszaka csendes volt, csak Vadölő evezőjének loccsanásai törték meg a nagy némaságot s egy sóhaj, a mely a fiatal vadász melléből fölszakadt, miközben sietve evezett vissza a Vidravár felé.

Judit a lehető legtürelmetlenebbül várta vissza Vadölőt. Csak ő maga virrasztott a bárkán, töprengve ült Hutter titokzatos ládája előtt, a melyről a lakatokat már le is szedte volt.

Végre visszaérkezett Vadölő s fölnyitották a ládát.

A már ismert holmit, a sok drága ruhadarabot, övet, csattot, aranyveretes fegyvert szépen félrerakták s egy pillantásnál többre nem igen méltatták.

A sok czók-mók alján végre egy jól elzárt erős dobozra akadtak, a melynek födelén réztáblácskába karczolva ez a fölírás volt olvasható: „írományok“.

Kulcsát nem találván, fölfeszítették a dobozt.

Egész csomó levél, hirlap, naplójegyzék, mindenféle telefirkaált papir dagadt elő a dobozból.

Judit izgatott kíváncsisággal nézte sorra a papirosokat s az egyiket kétszer is elolvasván, remegő

hangon mondta el tartalmát Vadölőnek. Ebből az iratból egyebek közt kitűnt, hogy Hutter neve tulajdonképpen Hovey volt, ő maga pedig nagy ideig kalózkodott a tengeren. Judit és Hetty anyját, fölhagyván a kalózmesterséggel, mint özvegyet nőül vette s ide vonult vissza vele a Csillámtó partjára, a hol azonban a vadaktól nem volt békessége s így jónak látta a Vidrávárat megépíttetni. Az írás vége, amolyan végrendeletféle volt; Hutter a két leányra hagyja mindenét s arra inti őket, hogy keressék föl anyjuk nővérét, a ki itt meg itt lakik s tárt karral fogja fogadni rokonait . . .

Judit s Vadölő egy ideig még elbeszélgettek, aztán mindent visszatéve a ládába s a lakatokat lezárva, nyugalomra tértek: Judit Vah-ta-Vah-hoz és Hettyhez, Vadölő Chingachgook mellé.

Chingachgook és Vah-ta-Vah már kora hajnalban élénk beszélgetésbe merülve ültek a bárka előrészn. Vadölő sorsáról volt szó s arról, mi módon lehetne rajta segíteni.

— Mi a terve Unkas fiának? — kérdezte Vah-ta-Vah. — Mit súg a szive?

A delawar e kérdésre szintén kérdéssel fordult menyasszonyához:

— Mit tanácsol nekem Vah-ta-Vah, midőn legdrágább barátomat ily kegyetlen veszedelem fenyegeti? A legkisebb madárkák a legszebben dalolnak, hadd halljam, mit mond a rengeteg fülemüléje, szava gyönyörűséggel s rajongással töltené el szívemet.

A delawar leány mosolyogva, de egyben lelkes elszántsággal is így felelt:

— Mi egyebet mondhatna Vah-ta-Vah, mint azt, hogy sem ő sem Chingachgook soha mosolyogni nem birna, sem elszenderülni a nélkül, hogy rémes álmuk ne volna a mingók felől, ha megtörténnék, hogy Vadölőnek valamely mingó tomahawkjától kellene meghalnia s ők meg sem kísérelték volna, hogy őt kiszabadítsák az ellenség karmaiból. Örökké sötét felhő borítaná el akkor szerelmüket.

— Ugy van, — szólt Chingachgook, — egy szív, egy lélek vagyunk, egyesült erővel fogunk cselekedni.

S mire a nap fölkel s beragyogta a Csillám-tó tükrét és környékét, minden eshetőségre volt már tervük, hogy kiszabadítsák Vadölőt.

A fiatal vadász ekkor már szintén fölkel s barát-ságosan köszöntötte az ifju párt.

— Mindig így lásson benneteket boldog együtt-létben a fölkelő nap, — mondotta Vadölő az ő ren-des nyugodt hangján.

Chingachgook fölkel s félrevonta őt.

— S hol lesz vajjon Vadölő testvérem holnap ilyenkor, — kérdezte tompa hangon, — mire a nap majd ott ama fenyves fölött ragyog?

— Könnyű ezt kérdezni, — válaszolt Vadölő, — megfelelni rá már sokkal nehezebb. Ugyanezt kérdezem én tőled, Nagy Kigyó, s kíváncsian várom válaszodat.

Chingachgook a barátjánál, Vadölőnél lesz holnap ilyenkor, — felelt a leghatározottabb bizonyos-sággal a delawar, — ha testvérem a szellemek országában lesz, a Nagy Kigyó is majd ott húzza meg

mellette magát; ha pedig még akkor is ennek a napnak fényében fog sütkérezni, ugy is együtt lesz vele . . .

— Nemesen beszélsz Nagy Kigyó, — mondta Vadöllő, teljesen elérzékenyülve barátjának hősieien nagylelkű nyilatkozatán, — nagyon szép, hogy így gondolkodol, de baj volna, ha ugy is cselekednél. Jusson eszedbe, hogy nem állsz immár egyedül a világon, Vah-ta-Vah-t el nem hagyhatod.

— Vah-ta-Vah mohikán leány, — felelt Chingachgook, — s ő is ott lesz a delawarok híres vadászának az oldalán, vőlegényével együtt megy majd oda.

— Örült gondolat ez, Nagy Kigyó! Ezt az áldozatot, a mely úgylis hiába való volna, el kell ejtened. Bizd az Istenre sorsomat.

— Hátha Chingachgook volna a mingók hatalmában, fehér testvérem vajjon cserben hagyna-e engem?

— Hagyjuk e kérdést! Tudom, hogy segíteni akarnátok rajtam. De nagyon-nagyon kérlek, vigyázatok magatokra! Hidd el, a mingók legirtózatosabb kínzó eszközei sem okozhatnak akkora fájdalmat nekem, mint az, ha titeket a gazemberek miattam hatalmukba ejtenének.

— Ne félts minket, a delawarok óvatosak, nem fognak húnyt szemmel a mingók tanyájára rontani.

Itt megszakadt a beszélgetés, mert Hetty jött s reggelizni hívta barátait.

A nők alig ettek valamit, a két férfi azonban épp úgy nekilátott a reggelinek, mint szokták máskülönben.

Vadölőnek még jó néhány órája volt, a mit barátai körében tölthetett. Reggeli után elővette Hutter fegyverét, a „vadak rémét“ s így szólt Judithoz:

— Ha ez a remek fegyver talán ismét gazdátlaná válnék, ugy-e bár megtennéd nekem azt a sziveséget, hogy barátomnak Chingachgooknak add.

— Te rendelkezzel vele, — felelt Judit, alig birva leplezni megrendülését, a mely ez eshetőség gondolatán elfogta őt, — annak adod, a kinek akarod.

Vadölő boldogságtól sugárzó arcczal közölte Chingachgookkal, hogy halála esetén ráhagyja a „vadak rémét“ s egyuttal azt is inditványozta, hogy próbálják ki most együtt a fegyvert, lőjenek célba vele, hiszen vad szárnyas elég van a tavon, Chingachgook legalább ő tőle tanulja meg, miként kell bánni e remek fegyverrel, melynek birtokában az ember az erdők királyává lehet.

Vadölő s Chingachgook most föl-váltva lövöldöztek a föl-fölbukkanó vizimadarakra s így elmúlt az egész délelőtt.

Mire elérkezett a válás órája, nagy szomorúság szállta meg mindnyájokat. Elhatározták, hogy, — bár Vadölő ellenezte, — Hetty el fogja kíséreni őt a mingótanyára.

— Senkinek sem árt, ha ott vagy, — mondta Judit, — még tenmagadnak sem; Vadölő barátunknak pedig talán javára is lehet.

Vadölő végre engedett; Judit könyezve nyujtotta kezét neki és Hettynek s a fiatal vadász és a gyöngelméjú leány Chingachgooktól és Vah-ta-Vah-tól is elbucsuzván, csakhamar tova eveztek a part felé.

XV. A halál torkában.

Gyorsan eveztek, mert Vadölőnek az volt a főohajtása, hogy pontosan érkezzék. A part közelébe érve, a nap állásán látták, hogy még korán is van. Elbeszélgettek hát még egy kissé s aztán Vadölő magára hagyván Hettyt, elindult a mingók tanyája felé.

A rőt bőrűek főemberei a kijelölt helyen egy ledőlő fatörzsön ülve kíváncsian várták, meg fog-e jönni Vadölő, vagy sem. Elhatározták, hogy szavának megszegése esetén, tutajokon mennek majd utána a Csillámtóra, megostromolják a Vidravárat, hatalmukba ejtik a bárkát s az összes csónakokat. Nem is bánták volna, ha kiderül, hogy a fehér ember nem mer visszatérni közójük, így legalább a gyávaság és szószegés gyalázata is rajta száradna s kettős volna az ő diadaluk.

Nagy tanácsot tartottak; együtt voltak mind a fiatal harczosok, a nők s a gyerekek is. A szót leginkább az ékesbeszédű s böles Rivenoak, meg a ravasz kegyetlen szivü Párducz vitte volt.

Egyszerre csak ott termett előttük Vadölő.

— Ime, itt vagyok, mingók! s amott ragyog a nap, útjának törvényét ő épp oly hiven tartja meg, mint adott szavát Vadölő. Foglyotok visszatért, bánjatok el vele tetszéstek szerint.

Csodáló tetszés moraja kísérte Vadölő szavait. Többen is felszólaltak, azt a kívánságot fejezve ki, hogy e rettenthetetlen hőst föl kellene venni a törzsbe.

Csak kevesen s főként a kegyetlen Párducz és testvére Sumach, özvegye ama mingónak, a kit Vadölő a földnyelven lelőtt volt, elleneztek ezt az indítványt. Miután Vadölő sorra elmondta a vidravárbeliek választát, Rivenoak nagy tisztelettel így szólt hozzá:

— Bátor és becsületes vagy! — mondta. — Örvendünk, hogy férfit s nem rókát ejtettünk fogóságba. Ismerünk most már és mint hőssel fogunk bánni veled. Megölted egyik harczosunkat s kész vagy az ő halálát saját életeddel fizetni meg. Mi nagy tisztelettel fogunk a lelkek országába küldeni. Remélem, megértetted szavaimat.

— Megértettem, vezér! — válaszolt Vadölő nyugodtan. Harczosotok, a Hiuz, kit golyóm leterített, derék harczos volt s én, jól tudom, nem vagyok méltatlan hozzá. Itt állok, hajtsátok végre rajtam ítéleteket!

Vadölőt ezek után magára hagyták; szabadon járhatott-kelhetett, de azért szüntelen gondos őrizet alatt volt s szökésre semmikép sem gondolhatott.

Rövid tanácskozás után a vadak ismét körbe fogták s Rivenoak a Hiuz özvegyét, Sumachot odavezetvén hozzá, méltóságteljes hangon így beszélt:

— Nézd, Sólómszem, itt áll előtted özvegye a harczosnak, a kit megöltél. Egyedül él most vigvamjában s nincs, a ki vadat hozzon neki és gyermekeinek. Tudom, hogy olyan ember vagy, aki ha rosszat cselekedett, nem tétovázik jóvá tenni azt. Nesze, fogd e puskát s eredj, ejts el valami vadat s hozd ide Sumachnak s légy az ő férje-ura. Az árvák panasza

nem fog akkor az özvegynek fülébe sirni többé s népem harcosainak újra teljes lesz a száma.

Vadölő nyugodtan felelt:

— Lásd, mingó, én fehér ember vagyok és keresztény. Rőtbőrűek, pogányok aszonyát én feleségül nem vehetem. Az árváknak örömet viselném gondját, csak hogy a mingók falvaiban én le nem telepedhetem. Ifju harcosaitok elég vadat hozhatnak Sumachnak s ő férjet is találhat majd közöttük. Azt kívánod, hogy szivem mingó szivvé legyen, de hát lásd, ez épp oly visszás és lehetetlen volna, mint az, hogy egy gyermek megöszüljön, vagy hogy szedergyümölcsöt teremjen a fenyő.

A felháborodás zugása morajlott föl e kijelentésre, az öreg indiánnök szitkozódva káromolták Vadölöt s a férfiak közül különösen Sumach fivére Párducz bősziült iszonyu haragra ellene.

— Fehér kutya! — ordított rá, pusztulj hát innen, eredj másvilági erdeid kutyái közé s ugass ott velök!

Azzal fölkapta tomahawkját s iszonyú erővel sujtotta Vadölő felé.

Az ifjú vadász azonban röptében oly ügyesen kapta nyélen a veszedelmes baltát, hogy hajaszála sem görbült meg tőle. A dobás oly erős volt, hogy keze a feje fölött egészen hátrarándult, de így egyúttal oly helyzetbe is került, hogy a tomahawkot rögtön vissza is sujthatta támadójára. Oly hirtelen történt ez, hogy Párducz ki sem térhetett a röpülő halál elől, a balta homlokon találta s ketté hasította fejét.

A hatalmas test elvágódott a földön, a vadak üvöltve rohantak hozzá s a hirtelen támadt zavarban Vadölő magára maradt.

Egy pillanatig sem tétovázott, nekiiramodott s csakhamar eltűnt a fák között.

Mint az üzött szarvas, úgy törtetett tova a tó felé tuskén bokron át, míg nyomában üvöltve rohant a mingók csapata.

A vad indián hangok mindközelebb hangzottak mögötte; kidőlt hatalmas fatörzsek gátolták most utjában s bizonyosra vette, hogy pár pillanat multán utolériik. Hirtelen mentő ötlete támadt: megállt s az egyik fatörzs odvába feküdt. A mingók csakhamar ott termettek s egymásután ugráltak, bugdácsoltak át az óriás fatörzseken s száguldottak tova a lejtőn lefelé.

Vadölő most már az üldöző csapatnak a háta mögött maradt. Gyorsan előbujt rejtekéből s irányát oldalt véve lihegőn menekült a tó ama része felé, ahol Hettytól elvált s a hol egy partmenti bokor lombsátra alatt a csónak rejtve volt.

Alig hogy odaért, alig hogy előrántotta a csónakot s alighogy teljes erejével nagyot lökve rajta belevetette magát a tó közepe tája felé sikló lélekvesztőbe, már a mingók is a part e része felé vették száguldó utjukat s azok, a kikenél fegyver volt, valószínű sortüzet durrantottak a tovasikló csónak után.

Vadölő hasmánt feküdt a csónakban s bár két-három golyó bele is furódott a csónak fájába, ő neki semmi baja nem esett.

Nagy baj volt azonban, hogy nem evezhetett. Még csak a karját sem nyujthatta ki a csónak pereinén át a vízbe, különben rögtön golyó érte volna. Fejét persze, hogy körütekintsen, még kevésbé emelhetette föl, de az indiánok üvöltözésének erősségéből megítélhette, hogy a csónak nem távolodhatott messzire a parttól.

Csak abban reménykedhetett tehát, hogy a tó vizének áramlása talán mégis befelé sodorja majd a Vidravár felé s onnan aztán, ha észreveszik, Chingachgook majd segítségére siet.

A lövöldözés, üvöltözés most megszűnt. Vadölő mozdulatlanul várakozott. Jókora idő telt el így, de aztán egyszerre csak olyasmi hang hallszott, mintha a csónak a part fövényét horzsolná. Vadölő fölrezzent, fölneézett s ime ott állt előtte a parton Rivenoak s hosszú sovány karját kinyujtva mosolyogva húzta a szárazra a csónakot.

— Jer csak Vadölő, jer csak! — mondta barátságosan, mintha vendégségbe hívná, — fehér testvérem eleget csónakázott már; ideje, hogy a szárazra lépjen.

— Megint foglyotok vagyok hát, — szólta Vadölő komor nyugodtsággal s partra szállt

— Ifju barátom gyors mint a dämvad, — folytatta Rivenoak, — jól kifárasztotta harczosaimat. Ha még olyan is volna, mint a hal, nem üdvözölhetné őt most itt az öreg Rivenoak. . . .

— Gunyolódjál csak mingó — felelt Vadölő, — mindegy már; hatalmatokban vagyok, elbánhattok velem.

Rivenoak azt gondolta, hogy a fiatal vadász most már megalkuszik majd sorsával s rá fog állni a házasságra; de csalódott. Vadölő újból visszautasította Sumach-ot.

Ezzel aztán megpecsételte halálos ítéletét.

Hiába volt Hetty megjelenése is a vadak között, a fiatal harcosok diadalordítással rohanták meg Vadölőt, körülhurkolták s odakötözték egy fatörzshöz úgy, hogy se kezét, se lábát nem mozdíthatta, csak éppen feje maradt szabadon.

Rivenoak még egyszer megkísérelte, hogy a fiatal hőst megalkuvásra bírja.

— Két kunyhónk vesztette urát, — szólt ünnepelesen; — az egyik előtt már ott lóg a pézsmapatkány fejbőre, tőled függ, hogy a másik előtt is fejbőr száradjon-e, vagy pedig hogy Sumach kunyhója ismét urat nyerjen.

— Csak vedd hát fejbőrömet, mingó! — felelt Vadölő, — itt állok, hogy elviseljem kinoztatásom fájdalmait.

Egy fiatal indián ugrott Vadölő elé s vigyorogva ócsárolta:

— Reszketni fog a fehér ember és jajgatni, ha a mingók fiai s asszonyai hozzálátnak a megkínzásához. Delawar ő és így gyávább és gyöngébb még az asszonyoknál is. . . Reszkess fehérbőr, jajgass fehér vadász!

— Makoghatsz akármit, buta mingókölyök, — válaszolt Vadölő, — makogásod nem feni élesebbre a tomahawkokat s nem szítja perzselőbbé a máglya tüzét. . .

Ekkor Sumach is odarohant hozzá, két gyerekét is magával vonszolta s úgy kiáltott arczába:

— Megölted férjemet, Hiuzt; megölted bátyámat, Párduczot! Nézd, ezek itt gyermekeim, az árvák, a kikről neked kellene gondoskodnod. . . .

— Eredj Sumach és ne gyötörd sápítózásoddal fületem, — felelt Vadölő.

A mingónő vadállatként rontott a megkötözöttre, össze-vissza karmolta, czibálta, míg végre Rivenoak elvezettette őt s jelt adott a kínzás megkezdésére.

Hiába szólalt föl Hetty, a vadak bőszi kegyetlenséggel készültek neki a szörnyű munkának. A nők tüskét, késeket hoztak; a fiatal harczosok vadul forgatták tomahawkjukat s a gyerekek száraz gallyat s rőzsét czipeltek rakásra.

Néhány lépésnyi távolságban a fától, melyhez Vadölő oda volt kötözve, félkörben álltak a fiatal harczosok, hogy mindegyikük Vadölő felé röpítse tomahawkját, de úgy, hogy az ne a testébe, de a feje környékén a fába csapódjék. Egymásután mindenféle ingerlő beszéd kíséretében süvítettek keresztül a levegőn a villogó balták s ha Vadölő kissé oldalt rezzenti a fejét, menten szörnyet hal. Mire a „Holló,“ a „Dámvad“ s a többi indiánlegény után a „Tánczos Ficzkó“ is odaállt, hogy tomahawkját a fába röpítse, Vadölőnek már elfogyott a türelme.

A „Tánczos Ficzkó“ kecskemódra mekegve s szökdécselve ugrálta körül Vadölöt, innen is onnan meg-megfenyegette tomahawkjával, miközben a gyerkőczök vad hahotába törtek ki mozdulatain.

— Mit ugrálsz, undok borju! — kiáltott rá végre Vadölő, — röpítsd már rám a tomahawkodat, vagy hadd kergessenek vissza az istállóba a mingógyerekek!

A „Tánczos Ficzó“ felbőszült e beszéden s vadul sujtotta baltáját Vadölő felé, nyilván fejébe akarta röpíteni, de hirtelen mozdulata bizonytalan volt s a tomahawk, csak jelentéktelenül sebesítvén meg Vadölőt, közvetlenül a válla mellett csapódott a fába. A „Tánczos Ficzót“ most gyors egymásutánban követték a többi fiatal harczosok, hol kést, hol tomahawkot röpítve Vadölő felé, a ki még csak pilláját se rebbentve meg, nyugodt mozdulatlanul nézett szembe a halállal.

Hősies viselkedése általános ámulatot, csodálatot s tiszteletet keltett a mingók körében. Csak Sumach és a „Tánczos Ficzó“ átkozódtak, szitkozódtak szüntelenül.

Rivenoak ünnepélyesen jelentette ki, hogy a fehér ember derekasan állja a bátorság és a gyávaság próbáját s méltó volna, hogy mingóharczossá legyen. Vadölő azonban ezek után sem hódolt meg.

A mingóharczosok tehát elővették puskáikat, hogy mint előbb tomahawkokat, most golyókat röpítsenek Vadölő feje köré.

Hetty ismét közbe vetette magát, de hiába. Lövés lövésre dördült el ezután s Vadölő arcának egyetlen izma se moccan.

— Talán nem is oly hősies a fehér vadász, — mondta most az egyik indián, — csak elzsibbadt és azért nem moccan, mert nagyon megkötöztük.

— Tágítsatok hát kötelékein! — szólt Rivenoak, — elég, ha karja s lába van megkötve.

Ugy is történt s Vadölő elzsibbadt tagjaiban újra megindult a vérkeringés, uj erőt érzett izmaiban s újra s még lázasabban rohanta meg a szökés gondolata. A mingók ismét czéllövéshez láttak, az asszonyok s gyerekek pedig vasdarabokat, pálczikákat dugtak a tűzbe, hogy majd a czéllövés után tüzes hegyükkel szurkálgassák Vadölő tagjait.

Ekkor hirtelen lihegve rontott a gyülekezetbe néhány mingó, a kik a tó partján állottak volt őrt. Lelkendezve jelentették, hogy valami királynő kötött ki a parton s nemsokára ideérkezik.

XVI. A szabadulás.

Kis vártatva valóban királynői öltözetben egy ifjú hölgy jelent meg az erdő fái közt, brokát ruhája, csillogó ékszerei ámulatba, csodálatba ejtették a vadon egyszerű fiait, a kik ily kápráztató jelenséget még álmaikban sem láttak talán. E királynői jelenség Judit volt. Hutterládájából magára öltötte a legszebb diszruhát, a legragyogóbb ékszereket vette föl s úgy jött hatalmas királynőnek adván ki magát, a fogoly fehér vadász szabadlábba helyezését elrendelni.

— Melyik a mingók fővezére? — kérdezte Judit, Vadölőhöz fordulva, — mert csakis ővele állhatok szóba. Mondd meg ezt a mingóknak, Vadölő s aztán felelj nekem.

Vadölő, a kit Judit vakmerő vállalkozása épp úgy csodálatba ejtett, mint ahogy aggódással is töltött el, engedelmesen tolmácsolta a kérdést, mire Rivenoak, mint a mingók fővezére, mindjárt be is mutatkozott.

— Hitelt adok szavadnak, mingó, — szólt ünnepeyesen Judit, — mert bölcseséget s okosságot olvasok le arczodról. Hadd beszéljek hát veled, Rivenoak!

— Beszéljen a vadon virága, — szólt mosolyogva Rivenoak, — fülem szivesen fogadja szavait.

— Barátsággal kerestelek föl, vezér; de rangom jelvényeiről láthatod, hogy épp oly könnyen elvesztő ellenségeddé is lehetek, ha nem teljesítenéd kívánságomat.

— Lányom valóban szebb minden rózsánál, mely az Ontarió vidékén virúl; hangja oly kellemes a fülnék, akár a pacsirta dala. Lányom bizonyára valami nagy vigvám urnője itt valahol a nagy tó partjain?

— Mondhatom, hiában nevezném meg neked birodalmamat, Rivenoak, hisz úgy sem ismered. Lásd, nem hoztam magammal hadsereget, nem akarok fölösleges kegyetlenkedést. Ez a fiatalember itt, a kit épp kinoztok, tudd meg, messze-messze nagy hirű vadász s különös oltalmam alatt áll; jobb lesz tehát, ha önként, barátságosan adjátok vissza szabadságát, mint hogy ha vérnek kellene miatta folynia. Adjátok őt ki nekem s én értékes ajándékokkal, mindenféle fegyverrel, löporral s ékszerrel fogom viszonzni szivességteket.

Rivenoak azonban mindzordabbá komolyodott.

— Leányom csak tartsa meg ajándékait, — felelt ridegen, — a fehér vadásznak itt kell maradnia; fiatal harczosaink tudni akarják, valóban oly bátorszívű-e, a milyenek dicsekszik.

— Hazudsz mingó! — vágott szavába Vadölő, — én soha sem dicsekedtem és dicsekedni soha sem is fogok . . .

— Ime, fiatal barátom, azzal dicsekszik, hogy nem dicsekvő, — felelt gúnyosan mosolyogva Rivenoak. — De se baj. Bűbájos hangú madárkának az énekét hallottam imént. E madárkának gyönyörű tollazata van. És bizonyára neve is lesz talán. Nagyon szeretném tudni a nevét, jér csak ide én jámbor kis lányom, jér csak ide Hetty s mondd meg az ő nevét.

— Ez Judit! — mondta gyanutlan elfogulatlansággal a szegény gyöngelméjü, — Judit, az én testvérem ő . . .

Rivenoak ravasz mosolygása most diadalmassá változott és szemében különös, baljóslatú fény kezdett csillogni. Egy szót sem szólt, de társait maga köré gyűjtve tanácskozni vonult velök.

Judit kétségbeesve nézett hol Vadölőre, a ki hálás pillantással köszönte meg fáradozását, hol Hettyre, a ki szegény nem is sejtette, mekkora bajt okozott a nyiltszívűségével.

— Csak egy kis időt nyerjünk még, — sugta Judit Vadölőnek, — barátaink megmentenek.

Többet nem mondhatott, mert Rivenoak, akinek arcza most már kegyetlen ridegséget öltött, vissza-

tért társaival s kiadta a parancsot, hogy folytatni kell a kinezást.

A vadak rözsét, száraz gallyat hordtak, raktak halomba Vadölő lába elé s már meg is gyújtották; de Hetty hirtelen oda rohant, a fellobbanó lángok közé tiport s a rözsét szerterugdalva, eloltotta a tüzet.

Ingerült kiáltozással támadtak rá a mingó aszszonyok, talán le is öklözték volna, ha Rivenoak félre nem parancsolja őket.

— Isten áldjon meg bátorságodért, — suttogetta Judit s hálásan tekintett nővérére.

— Jót akartál, kedves Hetty, — szólt a füst és hőség belélekezésétől kissé elgyöngült hangon Vadölő, — de talán mégis legjobb lett volna belehelnem a lángot, most minden kinomnak vége volna már.

Hetty egy-két perczig, mintha maga is elkábult volna, szótlánul állt helyén; de aztán csakhamar rászólt a mingókra, kik a szétrugdalt rözsét s gallyat ismét halomba hordták.

— Oh ti kegyetlen, gonosz, irgalmatlan mingók! Hát nem féltetek Istentől? El akarjátok égetni ezt a jószágos keresztény embert, a ki ellenetek soha sem vétett, a ki fejbőrökre soha sem vadászott! Óh, Isten meg fogja büntetni gonoszságotokat.

— Két harczosunkat ölte meg ő! — felelt komoran Rivenoak s jelt adott, hogy a rözsét újra meg kell gyújtani.

Ujra föllobbant a láng, de ekkor egy indiánnő tört keresztül a körülállók sorain, egyenest a tűzbe

rohant s még gyorsabban mint előbb Hetty, ismét eloltotta azt.

Vad rikoltozás támadt e második merényletre, ám, a mint az indiánnő arcza láthatóvá vált, a mozgolódás lármája valóságos ujjongássá változott: a mingók fölismerték Vah-ta-Vah-t.

Vah-ta-Vah mosolyogva sietett most a mingó nők csoportja felé, de előbb Judittal s Hettyvel fogott kezét, miközben halk suttogás kíséretében egy kis kést csusztatott a Judit kezébe.

A mingókat most első sorban Vah-ta-Vah visszaterete érdekelte s nem figyeltek a két fehér lányra. Judit a kést Hettynek adta át, néhány szót sugott a fülébe, mire Hetty aztán oda szaladt Vadölőhöz s gyorsan vagdosni kezdte kötelékeit.

A mingók rögtön észrevették az újabb merényletet s még mielőtt Hetty csak félig is elvégezhette volna dolgát, lefogták s eltávolították.

Most már Vah-ta-Vah is gyanussá vált előttük. Különös izgalom, várakozásteljes határozatlanság tükröződött arczán, midőn arra kérte Rivenoakot, ne kinoztatná már ma Vadölőt, hiszen már ugyis eleget szenvedhetett.

Rivenoak rá sem hallgatott, hanem elrendelte, hogy a fogoly ruhájába, testébe hegyesre faragott s fenyő szurokkal bekent fácskákat döfjenek s gyujtsák meg körülötte a rözsét megint.

Alig mondta el parancsát, már újabb meglepetés érte a mingókat. Egy indián harcász rohant most be a mingók körébe, oly gyorsan, hogy senki sem birta

felösmerni s az első pillanatban maga Rivenoak is azt gondolta, hogy valamelyik partmenti őr sürgős jelentéssel siet feléje. Az indián azonban, a kinek baljában két puska, jobbában pedig villogó kés volt, villámgyorsan Vadölő mellett termett, egy pillanat alatt szétvágta annak összes kötélékeit, az egyik puskát, a „vadak rémét“ a kezébe nyomta, maga pedig a másikat lövésre készen tartva a mingók felé fordult, a kik most már két fegyveres férfival álltak szemben, míg saját fegyvereik töltetlenül heverték szanaszét.

— Ide hallgassatok mingók, — kiáltott föl az indiánharczos, — a földkerekség nagy s van rajta hely elég, úgy a mingók mint a delawarok számára. Én Chingachgook vagyok, Unkas fia és Tanemund unokája. Itt van Vah-ta-Vah, a menyasszonyom és Vadölő, legkedvesebb barátom. Őket én nem hagyom el soha s most velök megyek el a mi falvaink felé...

— Nem viszed el egyiket sem! — kiáltott föl most egy indián, ama harczos, a ki Vah-ta-Vah-t annak idején elrabolta volt, hogy feleségül vegye, — itt maradsz te is!...

És élelést kést röpített Chingachgook felé, a mit azonban az röptében elkapott s úgy sújtott vissza támadója felé, hogy az mellen találva rögtön összerögyött.

A mingók, a kiket az események gyors egymásutánja mind mostanáig ámuló tehetetlenségbe kábitott, most a vér láttára mind fölzudultak s már hozzáláttak volna a bosszúállás kegyetlen munkájához, ha

figyelmüket e perczen valami különös hang másfelé nem tereli.

Tompa, de mindegyre erősebben hangzó dobogás hallatszott, mintha valami óriás döngetné a földet. Az ütemszerűen szabályos zajba most gallyak recs-csenése, ropogása is elegyedett s pár pillanat mulva vöröskabátos alakok s csillogó szuronyok váltak láthatóvá a fák között: rohamlépésben nyomult a mingókra egy szuronyos csapat.

Egyszerre óriás kavarodás támadt. A meglepett mingók vad csataordítás közben kapkodták föl fegyvereiket, az asszonyok, gyerekek rémült üvöltözéssel, sikoltozással menekültek s a támadó csapat hurrákiáltása mindent túlharsogott.

A mingók a földnyelvre szorulván, hol három oldalról a víz, a negyedikről pedig a szuronyos el menekülésük útját, szabadulásra nem is gondolhattak. Hanyathomlok futottak az üldöző csapat elől s csak úgy találomra sütögették el puskáikat.

Chingachgook rögtön szilaj dühhel vetette rá magát a gyűlölt ellenségre, míg Vadölő, a ki nyugodtságát, hidegvérét egy pillanatra sem vesztette el, mindenekelőtt a nőket, Juditot s Vah-ta-Vah-t állította biztos helyre a fatörzsek mögé. Hettyt, sajnos, már nem vehette oltalmába, mert a szegény gyámoltalan teremtest a mingónők mindjárt a zavar első perczében magukkal ragadták.

Chingachgook oldalán ott harczott Hurry is, a ki az erőd felé igyekeztén, utközben találkozott volt az angol csapattal s azonnal ide is vezette.

Vadölő, mihelyt Hetty eltünését észrevette, azonnal nyomába rohant a mingóknak, de a szegény leányt sehol sem pillanthatta meg.

A tusa kétségbeesetten heves volt, de nem tartott sokáig. A katonák golyói s még inkább szuronyai előltek minden ellenállást. Egyetlen mingó sem menekülhetett. Néhány harczosuk foglyul esett, a többi mind elvérzett. A nők és gyerekek egy része a golyózáporban pusztult el, a legtöbb azonban nekirohant a viznek s belefult. Egyeseket, hogy az ellenség kezébe ne kerüljenek, a férjük szúrt le. Mire bealkonyodott, a keskeny földnyelv csönd és halál tanyája volt.

Warley kapitány csapata tehát megmentette Vadölőt. De hogy a segítség nem későn érkezett, abban a vezető Hurrin kívül, nagy érdeme volt Hettynek, Juditnak és a delawar-párnak, a kik a mingókat a kinzás műveletében több izben föltartóztatták.

Chingachgook ugyanis a Vidravárból távesővel vizsgálván a tó partvidékét, a távolban már jó eleve észrevette volt a vöröskabátosokat s Judittal, a kinek az az ötlete támadt, hogy királynőnek öltözötten fogja a mingókat ámulatba ejteni s a hűséges Vah-ta-Vah-val rögtön átevezett, hogy a katonák megérkeztéig is segítségére lehessen Vadölőnek.

A véres harcz lezajlása után kitünt, hogy a katonák közül csak néhányat öltek meg a mingók golyói. Sebesültje azonban annál több volt a harcznak. Szegény Hetty is, golyótól találva, ott vergődött Sumach és egy másik indián nő holtteste között.

A többi sebesülttel együtt őt is a Vidravárba vitték s ágyába fektették, hol aztán Judit és Vah-ta-Vah válvetett odaadással ápolták.

Warley kapitány is részvétteljesen tudakozódott hogyléte felől s egyben a Vidravár és Hutter Tamás történetéről is kérdezősködött. Judit könyes szemmel mutatta meg neki azt az iratot, a melyből Hutter titkait ő maga is csak nem rég tudta meg. A kapitány, a mint megpillantotta a lányok anyjának nevét, mintha valami nagy meglepetés érte volna, ámulva kiáltott föl:

— Hát azért nem birtunk nyomára akadni!

S kiderült, hogy Warley kapitány a lányoknak anyjuk révén ime rokona.

Szegény Hetty lázas félálomban töltötte az éjszakát. Reggelre valamivel jobban érezte magát, de arcán már ott rémlett a halálos kifejezés.

Mig odakünn ragyogón mosolygott a vidékre a nap s a katonák, eltemetvén a halottakat, vidáman rajzottak föl s alá a parton, vagy állottak őrt a Vidravár rakodópallóján, mely előtt a megkötözött indiánfoglyokkal teli bárka volt megerősítve, — addig odabenn a Vidravár lányszobájában szomorú jelenet játszódott le: Hetty már haldokolt.

Arcza egészen átszellemült, ugy pihent ágyában. Judit az ágy fejénél ült, fájdalmába merülten. Vah-ta-Vah mellette állt s szomoruan nézte a haldokló leányt. Vadölő az ágy lábánál, fegyverére támaszkodva merőn nézett maga elé, arcza csupa részvét volt és szájalom. Chingachgook a háttérben állt,

mereven, mozdulatlanul, mint valami szobor, csak szemén látszott, hogy élő ember, a kinek figyelmét semmi sem kerüli el. Az ajtó közelében Hurry gubbászott egy széken, meglátszott rajta, hogy nem szívesen időzik itt, de távozásra, elegendő ok híján, mégsem szánhatja rá magát.

Warley kapitány is belépett.

— Ki ez a vörös kabátos ember? — kérdezte szemét bágyadtan fölvetve Hetty.

— A szabadító csapatparancsnok, kedves Hetty, — felelt Judit, — és mint már előbb megsugtam neked, rokonunk is, a ki minket magával visz s elkísér nénikénkhez.

— Óh én itt maradok, — suttogta Hetty, — édes anyámnál, a tó fenekén... El fogtok felejteni...

— Nem, nem, kedves Hetty! — szólt zokogva Judit, és megcsókolta hugát.

Hettynek most az volt a kívánsága, hogy csak Judit legyen mellette s így a többien, bús, bucsúzó pillantásokat vetve a szegény leányra, egymásután kimentek a szobából.

— Add ide, kérlek, a bibliát, — suttogta Hetty s remegő kézzel kapott a könyv után; megcsókolta, fölnyitotta s olvasni akart belőle, de nem tudott.

— Mi baja eshetett szememnek? — szólt csüggetegen, — mintha sűrű köd burkolna mindent... pedig oly jó szemem volt nekem, hisz mindig azt mondtátok: Hettynek éles a szeme, csak az elméje gyöngye...

Judit fölzokogott.

— Ne sírj Judit! — vigasztalta Hetty, — sokáig úgy sem leszünk mi távol egymástól . . . Ha majd te is meghalsz, ugyebár te is ide temetkezel?

— Bár volnék már most is odalent!

— Nem, nem, Judit. Az embernek előbb meg kell halnia, hogy eltemethessék. Nagy bűn volna az, ha elevenen temetnének el, vagy ha magad dőlnél a hullámsirba, Judit . . . Én meg akartam tenni egyszer, — de Isten megóvott e büntől.

— Te meg akartad tenni egyszer? Óh hát hogyan is gondolhattál olyat, édes, édes Hettym!

— Isten elfelejtette már, vagy még sem, hiszen ő semmit sem felejt el, de megbocsátotta már . . . Édes anyánk halála után volt az . . . Ugy éreztem, hogy neki odalenn sem esném terhére . . . Ti ugyan mindig jók voltatok hozzám, de hát az én együgyűségem még sem okozhatott valami nagy örömet nektek. Talán szántatok, talán szégyeltetek, — és az ilyesmi úgy fáj, úgy fáj . . . Akkor jutott eszembe, hogy hátha jobb lenne odalent, mint idefönt . . .

— Bocsáss meg nekem, édes, édes Hettym! Térdem állva kérek im bocsánatot, hogy ily szörnyű elhatározásra indítottalak.

— Kelj föl, Judit! Csak Isten előtt térdelj s ne előttem. Mikor édes anyám haldokolt, én is úgy szerettem volna mindenért, mindenért, amivel valaha megbántottam, bocsánatot nyerni tőle . . . Ez így van s így lesz, valahányszor meghal valakink.

Judit tenyerébe temette arcát s úgy sirt keservesen, csöndesen,

Kis vártatva még egyszer megszólalt a haldokló leány.

— Hogy elsötétedik minden... Este volna már...? Óh alig... alig... látlak... már... Judit...

Judit rémülten, reszketve hajolt testvére fölé s megdöbbenve látta, hogy szegény immár kiszenvedett.

Másnap este aztán anyjához temették a „hervadt lilium“-ot.

Temetés után Warley kapitány minden intézkedést megtett, hogy másnap reggel utra kelhesenek.

Hajnalban el is indultak.

Warley kapitány, a katonák egy része, Judit az örökségével s Hurry Harry a bárkán keltek utra; Vadölő, Chingachgook és Vah-ta-Vah csónakon.

A tó tulsó partján kikötve, hova a fölmentő csapat másik részének jókora kerülőn gyalog kellett megérkeznie, búcsúzásra, még pedig érzékeny búcsúzásra került a dolog: Vadölő, Chingachgook s Vah-ta-Vah a delawar falvak felé, a többien a legközelebbi erődnek vették útjukat. Judit szívét leirhatatlan érzelmek szállták meg, midőn az annyira drága Csillámtó-tól s a derék Vadölőtől talán a soha viszontnemlátásra el kellett szakadnia.

A rengeteg csöndjét még néhány búcsúkiáltás törte meg; aztán mind a két vándor-csapat magára maradt.

Vadölőnek csak tizenöt év múltán nyílt alkalma a Csillámtavat viszontlátnia. Hurry Harry akkor már nem élt; indiángolyó ölte meg a nagy csaták során. Vah-ta-Vah is rég ott szendergett már a delawar fenyők tövében, miután egy fiúgyermeket hagyott az úrának: Unkas-t, a ki most apjával s Vadölővel együtt jött a Csillámtó vidékére.

A három vándor épp naplementekor érkezett a tóhoz, hol tizenöt év alatt, látszólag, semmi sem változott. A folyó épp úgy zúgott a partmenti fák lombornyóje alatt. A Méhkas-szikla is azon mód állt ott. A sötét erdőkkal kerített Csillámtó is épp oly ragyogva tűnt elő ott, mint régen: a rengeteg gyűrűjének fénylő drágaköveként.

Másnap reggel Unkas a part mentén bolyongva ráakadt az egyik csónakra, roncs volt már, a hullámok úgy vetették volt ki a szárazra. A három vándor azonban csakhamar kitatarozta; beleültek s a partmentén tovaeveztek a Vidravár felé. Chingachgook sorra mutatta fiának az emlékezetes helyeket: a mingók első tanyáját; a földnyelvet, a hol ő Vah-ta-Vah-t visszarabolta volt; majd a csata színhelyét. Ott ki is kötöttek s megilletődve nézték a napfényen megfehéredett csontokat, tanujelét annak, hogy a rengeteg fenevadai kikaparták sirjaikból az elesetteket.

A fiatal Unkas szive lázasan dobogott, lelkét a multak történetén hősies vágyak, nagyra törő álmok varázsa fogta el.

Csónakba szálltak s nemsokára a Vidravár festőiesen szép romjainál eveztek tova. Kidőlt-bedőlt

ezölőphalmazzá pusztította azt az idő. A tó túlsó partján ráakadtak a bárkára is. Roncs volt, a víz mindenütt behatolt rajta; födelét bizonyára valami szélvész tépte volt le, gerendázata szerterohadt. Ajtófélfáján azonban színes szalagot lengetett a szellő, Vadölő ráismert e szalagra: Judité volt az valamikor, — Judité, a kiről azóta csak annyit hallott, hogy boldog hitves és boldog anya. Lekapta a szalagot és — emlékül az emlékhöz — kedves fegyverére, a „vadak rémére“ kötötte.

Tovább evezve, megtalálták Hutter többi csónakait is.

Minden jel arra mutatott, hogy ama harc óta a Csillámtavat s környékét senki sem háborgatta. A nagy természet visszanyerte kizárólagos uralmát a gyönyörű tavon.

Vadölő s Chingachgook fájdalmas érzelmekkel váltak meg újra a vidéktől, hol egykor oly rövid idő alatt esztendőkre is elegendő izgalmakat, annyi bánatot s oly szép diadalokat éltek volt meg szövetségesein. Komoly gondolkodásba merülten vándoroltak új kalandok elé, a melyek bizonyára épp oly izgalmasak lesznek, mint voltak amaz elsők, a mik megalapították hirnevüket, dicsőségüket.

TARTALOM.

	Lapszám
I. Az őserdőben	3
II. A Vidravár	9
III. Hol a bárka	16
IV. Natty és Hetty	21
V. Váratlan golyózapor	25
VI. A póruljárt fejbőrvadászok	34
VII. Vadölő új nevet nyer	40
VIII. A Nagy Kigyó	51
IX. Hetty a mingók között	67
X. Az elefántok	79
XI. Vah-ta-Vah megszabadítása	95
XII. A fogoly Vadölő	110
XIII. A tóvirág halála	121
XIV. A mingók követe	129
XV. A halál torkában	141
XVI. A szabadulás	149

KÉPEK JEGYZÉKE.

	Lapszám
Hurry a mingót derékon kapta	Czímkép
Hajrá Vadölő! Itt a tó!	4
Vadölő kilépett rejtekéből	41
Ölébe emelte a haldokló fejét	45
A sok indián mind nyomunkba törtet	60
A medvebocs a hátsó lábaira állt	68
Fölkérték Hettyt, üljön körükbe	74
Chingachgook és Vadölő óvatosan siettek előre	105
Az áldozat feje lecsuklott	120
Judit leült a haldokló Hutter mellé	127
E királynői jelenség Judit volt	149
A mingók rémülten menekültek	155

OSZAK

OSZAKI KÖNYVTÁR

OSZK

Magyar Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

